

Tekesin tilinpäätös 2017

26.2.2018

Käsitelty Tekesin YT-johtoryhmässä 16.2.2018

Käsitelty ja hyväksytty Tekesin johtokunnassa 26.2.2018

Tekes

TILINPÄÄTÖS 2017

Sisällysluettelo

Toimintakertomus 2017

1 Johdon katsaus	4
2 Tuloksellisuus	9
3 Vaikuttavuus	11
3.1 Toiminnan vaikuttavuus	11
3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	11
4 Toiminnallinen tehokkuus	29
4.1 Toiminnan tuottavuus	31
4.2 Toiminnan taloudellisuus	31
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	32
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	32
5 Tuotokset ja laadunhallinta	33
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	33
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	45
6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	49
7 Tilinpäätösanalyysi	53
7.1 Rahoituksen rakenne	53
7.2 Talousarvion toteutuminen	53
7.3 Tuotto- ja kululaskelma	63
7.4 Tase	64
8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	66
9 Arviointien tulokset	68
10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	69
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvedotiedot	69
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvedotiedot	69

Tilinpäätös 2017

11 Talousarvion toteutumalaskelma	72
12 Tuotto- ja kululaskelma	75
13 Tase	76
14 Liitetiedot	78
15 Allekirjoitukset	93

Innovaatorahoituskeskus
Tekesin toimintakertomus
2017

1 Johdon katsaus

KUVA 1. TEKES JA FINPRO YHDISTYIVÄT BUSINESS FINLANDIKSI 1.1.2018.

Koko vuotta 2017 väritti odotus ja valmistelutehtävät Tekesin ja Finpron yhdistämiseksi Business Finlandiksi. Samalla kun valmistauduttiin tulevaan, molemmat organisaatiot työskentelivät toteuttaakseen aiemmin asetetut tulostavoitteet. Asiakaspalvelutyö tehtiin sitoutuneesti ja läpi vuoden saaden erinomaista asiakaspalautetta.

Innovaatorahoitus säilyy keskeisenä työkaluna

myös uudessa organisaatiossa. Julkisella, kannustavalla innovaatorahoituksella on tutkitusti suuri vaikutus yritysten kasvuun ja menestymiseen. Tutkimusten mukaan talouden kasvusta vuoden 1860 jälkeen 2/3 on syntynyt ideoista ja 1/3 koulutukses-

ta. Siten innovaatioihin panostaminen on Suomen tärkein mahdollisuus kasvuun. Sillä tiellä myös Business Finland jatkaa toimintaansa.

OECD kannustaa lisäämään tutkimuksen ja elinkeinoelämän vuorovaikutusta

Alustavien tietojen mukaan yritysten panostukset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan kääntyivät vihdoin nousuun ja kokonaispanostusten ennakoidaan nousevan noin neljään miljardiin euroon. Tämä vastaisi noin 2,72% BKT:stä. Business Finlandin mahdollisuudet vahvistaa tätä piristynyttä, uutta luovaa innovaatiotoimintaa jäävät heikoiksi, mikäli rahoitusvaltuutemme eivät olennaisesti kohe-

ne. Myös OECD suositteli Suomen tutkimus- ja innovaatiopolitiikan maa-arviointiraportissaan kohdistamaan lisää julkista rahoitusta yritysten tutkimus- ja innovaatiotoimintaan sekä lisäämään soveltavan julkisen tutkimuksen rahoitusta. Lisäksi OECD kehottaa tiivistämään korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten välistä vuorovaikutusta. OECD:n

2017 päättyneissä projekteissa syntyi

2 746

uutta tuotetta, palvelua
tai innovaatiota

1 043

patenttia tai
patenttihakemusta

881

opinnäytetyötä

Vuonna 2017
innovaatorahoitusta sai

763

Tekesille uutta asiakasyritystä.

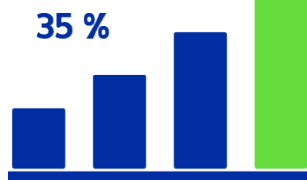
suositukset vahvistavat osaltaan tarvetta lisätä panostuksia Business Finlandin toimintaan.

Innovaatorahoitus vaikuttaa yritysten kasvuun ja menestymiseen

Vuonna 2017 Tekesin rooli rahoittajana laajentui edelleen elinkeinorahoituksen palveluiden osalta. Elinkeino- rahoitus- palveluja ovat muun muassa messuavustukset, energiatuki, innovaatio- seteli, Explorer ja AV-tuotantokannustin. Tarjoaman laajentuminen elinkeinorahoitukseen on kasvattanut pienten rahoituspalvelujen määrää, lisännyt Tekesin tarjoaman sirpaleisuutta ja laventanut Tekesin asiakaskuntaa myös muihin kuin kasvua ja kansainvälistymistä tavoitteleviin yrityksiin. Myöntövaltuutemme ei kuitenkaan ole nousseet samaa vauhtia tehtäväkentän laajentumisen kanssa. Tämä on johtanut siihen, että harkinnanvaraiseen, yritysten omista aloitteista lähtevän innovaatio- toiminnan rahoittamiseen on aiempaa vähemmän varoja.

Alkavien kasvuyritysten rahoitus jatkui edelleen vahvana. Pk-yritysten osalta panostettiin erityisesti digi- ja cleantech-yritysten aktivointiin, mikä näkyi isompina kasvu- ja kehitysloukkina tavoittelevina hankekokonaisuuksina. Vuonna 2017 kampanjoitiin myös midcap-kokoluokan yritysten innovaatio- ja kasvupotentiaalin herättelemiseksi. Kampanja näkyikin midcap-yritysten rahoituksen kaksinkertaistumisena.

Pk-yritysten liikevaihto kasvoi

Liikevaihto kasvoi Tekesin rahoittamissa pk-yrityksissä 35% enemmän kun se kasvoi pk-yrityksissä keskimäärin 4% kaudella 2013–2016.

Pk-yritysten vienti kasvoi

Vienti kasvoi Tekesin rahoittamissa pk-yrityksissä yli 2,3 miljardia euroa ja työpaikat lisääntyivät 16 prosenttia kaudella 2013–2016.

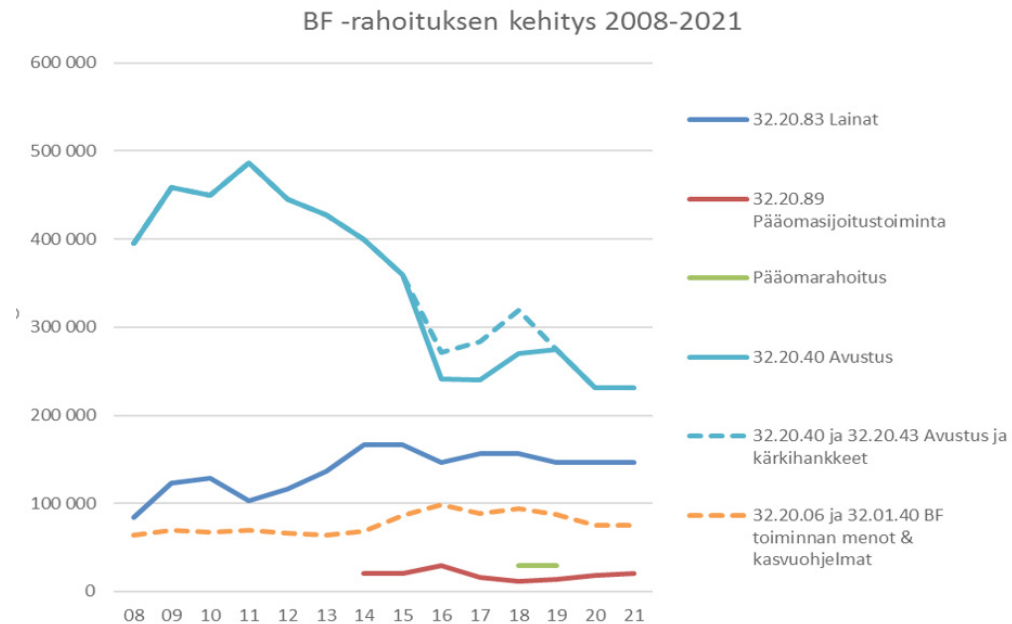
Hallituksen puolivälitarkastelun lisäbudjetissa Tekes sai vuosille 2018-2019 uutta, pääomaehtoista rahoitusta ekosysteemien ja erityisesti ns. kasvumoottorien rakentamisen vauhdittamiseksi. Kasvumoottorirahoitus lanseerattiin haettavaksi vuoden 2017 lopussa.

Kaikki lisärahoitus elinkeinoelämämme uudistamiseen innovaatiotoiminnan avulla on tervetullutta. Tiukasti yhdelle hallituskaudelle rajatut rahoitusmuodot uhkaavat kuitenkin johtaa siihen, että vaalikausien taitekohdassa vaarannetaan myös erinomaisesti osoittautuneiden uusien

toimintojen jatkuvuus. Esimerkiksi kasvuohjelmatyypisen toiminnan erillisrahoituksen alasajo hallituskauden lopussa on suoraan ristiriidassa kansainvälisen toiminnan vahvistamistoiveiden kanssa. Kasvaviiden odotusten ja laajenevan toimintakentän mukana toimintaan tulisi osoittaa myös lisää voimavaroja.

Rahoitusvaltuuksien leikkaukset näkyvät tuloksissa

Innovaatorahoituksen aiempien leikkausten vaikutukset näkyivät edelleen vuoden 2017 tuloksissa. Rahoitus yliopistoille ja tutkimuslaitoksille pysyi edellisvuoden matalalla tasolla, 102 miljoonassa eurossa. Projekteissa syntyneiden opinnäytteiden määrä nousi edellisvuodesta, 881 opinnäytteeseen. Jotta vuonna 2016 neljänneksellä vähentynyt yritysten ja tutkimusorganisaatioiden verkottuminen olisi saatu kohentumaan, tutkimusrahoituksen painopiste siirrettiin hyvin verkottuneisiin yhteishankkeisiin. Sen avulla yritysten ja tutkimusorganisaatioiden verkottuminen saatiin maltilliseen nousuun. Yritysten ja tutkimuslaitosten syvä yhteistyö on ollut innovaatiojärjestelmämme vahvuus ja sitä pidetään merkittävänä tekijänä elinkeinoelämämme uudistamisen kannalta. Meillä ei ole varaa hukata sitä.

KUVA 3. BUSINESS FINLANDIN RAHOITUKSEN KEHITYS 2008 - 2021

Team Finland -yhteistyö eteni, syvenee edelleen 2018

Hallitus päätti puolivälin riihessään huhtikuussa Finpron ja Tekesin yhdistämisestä uudeksi Business Finland -toimijaksi. Tämän myötä erityisesti Tekesin ja Finpron yhteisten toimintatapojen kehittäminen sai uutta vauhtia ja tiiviimpi tekeminen aloitettiin ohjelmayhteistyötä. Kehitystyön pää-tavoitteena oli, että kokonaisuus olisi selkeämpi ja palvelisi paremmin asiakkaiden tarpeita sekä samanaikaisesti loisi valmiuksia elinkeinoelämän uudistumiseksi myös tulevaisuuden potentiaalisille kasvualoille. Uusia toimintatapoja on kehitetty myös yritysten kansainvälistymisen vauhdittamiseksi.

Uusi Business Finland on osa Team Finland -verkostoa ja vetovastuussa toiminnan kehittämisestä. Team Finland -yhteistyötä vietiinkin eteenpäin erityisesti Tekesin, Finnveran ja Finpron sekä ulkoministeriön kanssa.

Asiakkaiden suuntaan näkyvin osa on ollut Tekesin, Finnveran, Finpron, ELY-keskusten ja ulkoministeriön tekemät yhteiset ehdotukset tarjottavista Team Finland -palveluista. Kaudella 2016-2017 kansainvälistä kasvua hakeville pk-yrityksille tehtyjen palveluehdotusten määrä ylitti 700, mikä oli enemmän kuin asetettu tavoite. Asiakaspalaute palveluehdotuksista oli erinomainen.

Business Finland jatkaa yhteistyön rakentamista ELY-keskusten TF-koordinaattoreiden ja maakuntien kasvupalvelujen kanssa. Tavoitteena on selkeä ja saumaton palvelupolku kansainvälistymistä tavoitteleville yrityksille.

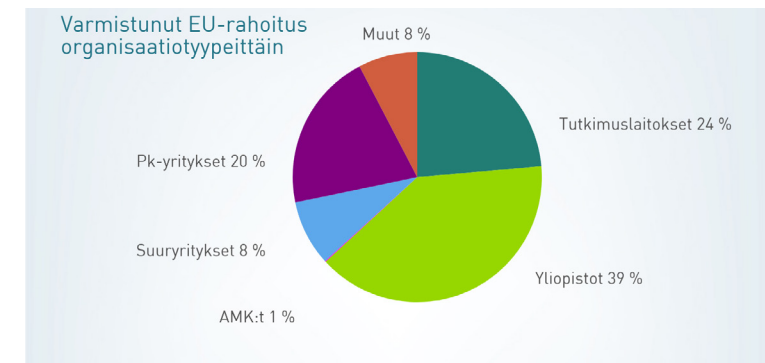
Eurooppa tärkeä toimintakenttä yrityksillemme

Suomi on hyvässä vauhdissa [Horisontti 2020](#) -rahoituksen kotiuttajana. Ohjelman kautta Suomeen on tähän mennessä saatu rahoitusta jopa hieman enemmän suhteessa asetettuun tavoitteeseen (kasvua 7. puiteohjelmaan verrattuna 63%, tavoite >50). Tekes lisäsi Horisontti 2020 -panostustaan vahvistamalla omaa kansallisen yhteyshenkilöverkoston (NCP) resursointia sekä nivomalla H2020-palvelut ja osaamisen tiiviimmin osaksi asiakkaiden kansainvälisen kasvupolun sparrausta.

Suomi ja Tekes vastuutahona vastaanotti EUREKA-verkoston puheenjohtajuuden 1.7.2017 – 30.6.2018. Kauden tavoitteena on kehittää EUREKasta entistä houkuttelevampi alusta yritysvetoiselle rajat ylittävälle tki-yhteistyölle sekä nostaa merkittävästi suomalaisten osallistumista toimintaan.

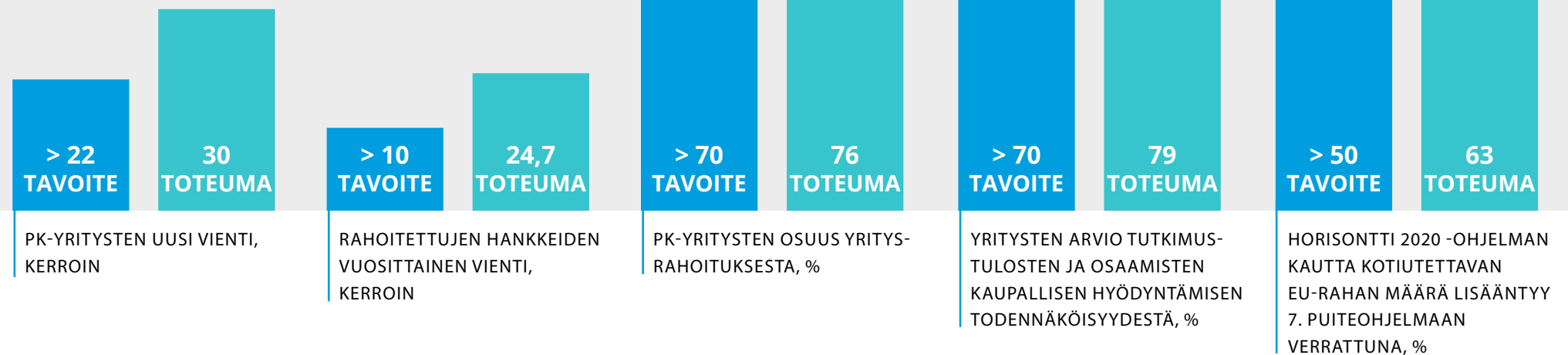
Lisäksi Tekes vaikuttaa pitkäjänteisesti eurooppalaisen tki-toimintaympäristön kehittämiseen sekä kansallisissa verkostoissa että eurooppalaisten kumppanien kanssa. Vaikuttamistyötä on tehty erityisesti suunnitteilla olevan Europan innovaationeuvoston toiminnan suuntaamiseksi erityisesti yritysten innovaatiotoiminnan ja liiketoiminnan nopean kasvun edistämiseen.

KUVA 4. AVAINLUKUJA SUOMEN OSALLISTUMISESTA HORIZONTTI2020 -OHJELMAAN. Tiedot pohjautuvat Euroopan komission 2.10.2017 päivättyyn hanketietokantaan

2 Tuloksellisuus

Vuoden 2017 tulossopimuksessa Tekesille asetetut tavoitteet täyttyivät hyvin. Iso osa toivotuista vaikutuksista jää kuitenkin syntymättä, koska panostusten kokonaistaso on pudonnut aiemmista vuosista. Tekesille tulossopimuksessa asetetut suuntaa antavat tunnuslukutavoitteet toteutuneen on esitetty toimintakertomuksen seuraavissa luvuissa.

KUVA 5. TEKESIN TULOSSOPIMUKSEN TAVOITTEITA, JOIDEN TAVOITTEET YLITTYIVÄT SELVÄSTI.

KUVA 6. TUNNUSLUKUJA TEKESIN VAIKUTTAVUUDESTA VUONNA 2017.

Kuvan 5 tunnuslukujen mukaan Tekesin panostus vientiyritysten tunnistamiseen ja aktivointiin on onnistunut ja Tekes on valinnut asiakkaikseen merkittävään kansainväliseen kasvuun pyrkiviä yrityksiä. Pienten ja keskisuurten yritysten osuus kaikesta yrityksille suunnatusta rahoituksesta ylitti asetetun tavoitetason. Yrityksistä 79 % pitää todennäköisenä, että he voivat hyödyntää tutkimusprojekteissa syntyneitä tutkimustuloksia ja osaamista. Horisontti 2020-ohjelman kautta kotiutettavan EU-rahamäärä lisääntyi 7. puiteohjelmaan verrattuna 63 %.

Tekesin toiminnan tuloksellisuus näkyy pidemmällä aikavälillä Tekesin asiakkaiden tuloksina ja Tekesin toiminnan vaikuttavuutena. Kuvassa 6 on esitetty muutamia keskeisiä tunnuslukuja Tekesin vaikuttavuudesta.

3 Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Tekesin toiminnan vaikuttavuus syntyy asiakkaiden ja sidosryhmien toiminnasta. Tekesin asiantuntija- ja rahoituspalvelut liittyvät toisiinsa niin tiiviisti, ettei niiden vaikuttavuutta ole tarkoituksenmukaista käsitellä erikseen. Vaikuttavuus on raportoitu seuraavassa luvussa.

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

3.2.1 Vaikuttavuuden seuranta

Tekes on keskeinen innovaatiopolitiikan toteuttaja Suomessa. Tekes arvioi säännöllisesti tässä tehtävässään onnistumista vaikuttavuustutkimusten avulla sekä pyrkii osaltaan kehittämään tätä koskevia menetelmiä. Tekes hyödyntää uusia tapoja tulosten viestinnässä sekä kehittää yhdessä muiden toimijoiden kanssa innovaatiotoimintaa kuvaavia tilastoja ja kansainvälisiä vertailutietoja yhteiskunnan hyödynnettäväksi. Tehtyjen vaikuttavuusarviointien ja jälkiseurannan perusteella voi todeta, että Tekesin rahoitustoiminnan riskitaso on perusteltu: Tekes hyväksyi keskimäärin suurempia riskejä kuin yksityiset rahoittajat, mutta riskinotto tuottaa yhteiskuntaan merkittäviä hyötyjä, jotka jäisivät muuten toteutumatta. Muutamia Tekesin vaikuttavuuden tunnuslukuja on esitetty kuvassa 6.

Tehtyjen vaikuttavuusarviointien ja jälkiseurannan perusteella voi todeta, että Tekesin rahoitustoiminnan riskitaso on perusteltu: Tekes hyväksyi keskimäärin suurempia riskejä kuin yksityiset rahoittajat, mutta riskinotto tuottaa yhteiskuntaan merkittäviä hyötyjä, jotka jäisivät muuten toteutumatta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Tekes ovat sopineet, että Tekesin vaikuttavuutta, eli tulosopimuksessa asetetun kahden strategisen päämäärän toteutumista, seurataan ensisijaisesti asiantuntijoilla teetettävillä vaikuttavuusselvityksillä. Toimintavuonna 2017 päämäärät olivat:

1. Globaalisti kilpailukyinen elinkeinoelämä (Tekesin strategiassa: innovaatiovetoinen vienti) ja
2. Houkutteleva innovaatioympäristö.

Päämääriä koskevia vaikuttavuus selvityksiä tilataan yksi vuosittain vuorotellen kustakin päämäärästä. Syksyllä 2017 käynnistyi vaikuttavuus selvitys innovaatiovetoisesta viennin kasvusta. Tutkimusta on kuvattu luvussa 3.2.2.

Tekesin uusi vaikuttavuusmalli otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta, ja sen mukaan kehitetään Tekesin sisäisiä työkaluja kuten arviointia, jolla rahoitettavat projektit valitaan, sekä toimivampaa asiakkaiden ja ekosysteemien hallintaa. Vaikuttavuusmallia on kehitetty kuvaamaan Tekesin eri asiakassegmenttejä ja instrumenttikohtaisia tuloksia ja vaikutuksia. Uudistettu vaikuttavuusmalli sopii paremmin vaikuttavuustiedon hyödyntämiseen esimerkiksi vaikuttavuuspolkujen avulla, joita tehdään eri teemoista (mm. cleantech, digitaalisuus, terveys). Samalla vahvistetaan vaikuttavuustiedon hyödyntämistä Tekesin strategisessa päätöksenteossa, ennakoivaa vaikuttavuutta sekä Tekesin ulkoista viestintää. Vuoden 2018 aikana malli päivitetään vastaamaan Business Finlandin vaikuttavuustavoitteita.

Vaikuttavuusviestintää on kehitetty edelleen hyödyntäen visualisointia, asiakassegmentointia, case-analyyssejä ja kehityspolkuja.

Vuoden 2017 aikana Tekesin Impact Brief -sarjassa on tavoitteena kiteytetysti kuvata eri arviointien päätuloksia. Vuonna 2017 julkaistiin kaikkiaan seitsemän briefiä, joissa painopistealueina olivat kasvuyritykset ja digitaalisuus.

Tekesin kansainvälistymisen kasvupaketti koostuu kuudesta rahoituspalvelusta: Innovaatioseteli, Team Finland

Explorer, Messuavustus, Digiboosti, Tempo ja Kiito (*Impact Brief 2/2017*). Arvioinnin mukaan kasvupaketti on lisännyt yritys sektorin dynamiikkaa. Kasvupaketilla on luotu uutta markkinaa (innovaatioseteli), lisätty yritysten digivalmiuksia (digiboosti) ja kannustettu kv-toimintaan (Tempo, Kiito). Eritoten digiboosti ja innovaatioseteli (*Impact Brief 3/2017*) ovat laajentaneet Tekesin toimintaa uudennlaisille kohderyhmille ja monipuolistaneet Tekesin asiakaskuntaa.

Hilla (High-tech ICT Leverage from Long-term Assetization) on Tekesin rahoittama 5-vuotinen kokeileva ohjelmankaltainen toimintamalli Oulun seudulla, jossa ICT-alan tutkimuksen kaupallistamiseen ja yritys yhteistyöhön on haettu uusia toimintatapoja ns. kiitoratamallilla. Väliarvioinnin (*Impact Brief 4/2017*) mukaan Hilla on ollut monessa mielessä innovatiivinen ja ainutlaatuinen. Kuitenkin Hillan strategista johtamista ja toimintamallin hyödyntämistä tulisi parantaa, jotta tutkimuksen kaupallistamista ja tutkimus-yritys yhteistyötä saataisiin paremmin hyödynnettyä. Hillan yritysprojektit olivat arvioinnin aikana vielä esikauppallisessa vaiheessa.

Digitalisaatio on tällä hetkellä suurin muutostrendi, joka vaikuttaa läpileikkaavasti koko kansantalouteen (*Impact Brief 7/2017*). Se muuttaa kansalaisten palvelujen tarjontaa niin terveydenhuollossa, vapaa-ajan palveluissa sekä teollisuudessa eri prosessien uudistamisessa ja palvelumuotoilussa. Tekes on ollut mukana kehittämässä yritysten ja tutkijoiden kanssa digitalisaation eri muotoja. Digitalisaatiota

on hyödynnetty laajasti cleantechissä (*Impact Brief 1/2017*), terveydenhuollossa (*Impact Brief 5/2017*) sekä lisätyn ja virtuaalisen todellisuuden aloilla (*Impact Brief 6/2017*). Teke-sillä on ollut iso rooli cleantechin ja digitalisaation rajapin-nalla toimivien yritysten menestyksen vauhdittajana. Tekes on ollut ensisijaisesti innovatiivisen tuotekehityksen, kokei-lujen ja verkostoitumisen tukija. Terveysalalla Tekesin rooli korostuu muun muassa sairaaloiden kokeilu- ja pilotointi-alustojen ja digitaalisen terveydenhoidon ekosysteemin kehittämisessä. AR/VR-aloilla tärkein Tekesin vaikutusmekanismi on ollut panostukset alan nuorten ja pienten yritysten tuotekehitykseen, joka on kannustanut uusien yritysten perustamiseen, ja houkutelut yrityksiin ulkomaisia sijoittajia.

Tekesin rahoittamista startup-yrityksistä ja kiihdyttä-möistä teetettiin arviointi. Samalla tarkasteltiin Suomen roolia ns. startup ekosysteeminä. Seuraavat tulokset perus-tuvat kansainvälisten vertailujen analyysiin ja asiantuntija-haastatteluihin:

1. Suomi ja erityisesti Helsinki on alkanut kiinnostaa kansainvälisesti. Viime vuonna (2017) Helsinki nos-tettiin ensimmäisen kerran Global Startup Ecosys-tem Ranking -julkaisuun mukaan;
2. Yrittäjyys on lisännyt suosiota yhtenä uravaihtoehto-na;
3. Pääomasijoitukset alkaviin yrityksiin (early stage VC investment) ovat kasvaneet. Rahoitusvaihtoehtoja, esim. joukkorahoitusta ja enkelisijoituksia on enem-män saatavilla. Suomi on silti jäljessä myöhäisem-män vaiheen sijoituksissa;

4. Suomeen on syntynyt paljon uusia yritys-kiihdyttä-möitä ja startupeille on erilaista tukea rahoituksesta monenlaisiin ohjelmiin;
5. Isot yritykset ovat lähteneet mukaan startup-yhteis-työhön.

Lisäksi Tekesin rahoittamia startup-yrityksiä verrattiin sa-man tyyppisiin verrokkiyrityksiin, jotka eivät olleet saaneet julkista tukea. Ekonometristen analyysien perusteella Teke-sin rahoituksella on ollut selvä positiivinen vaikutus star-tup-yritysten kasvuun. Tämä vaikutus ei perustu vain siihen, että Tekes valitsisi parempia yrityksiä rahoituksen piiriin, vaan myös rahoituksen kausaaliseen vaikutukseen star-tup-yritysten kasvuun. Lisäksi Tekesin rahoittamien startu-pien toteutunut menestys vaihtelee vertailuryhmän yrityk-siä enemmän, mikä viittaa oikeansuuntaiseen riskinottoon rahoitettavien hankkeiden valinnassa. Lisäksi rahoitus on täydentänyt VC-rahoitusta, sillä Tekes on rahoittanut star-tup-yrityksiä jo ennen kuin pääomasijoittajat ovat kiinnos-tuneita yrityksestä. Palveluiden osalta yritykset, jotka ovat hyödyntäneet rahoituksen lisäksi muuta apua (verkostot & mentorointi) arvioivat vaikutukset suurimmiksi. Suurin osa yrityksistä on kuitenkin hyödyntänyt tällaista apua vielä vain vähän tai ei lainkaan. Nuoret innovatiiviset yritykset (NIY) -rahoitus on joustava ja toimiva rahoitus liiketoimin-nan skaalaukseen.

Arvioinnissa tehdyn kyselyn mukaan suomalaisten start-up-yritysten kolme suurinta kasvun estettä ovat:

1. Rahoituksen puute (48 % startupeista);
2. Haastava kilpailuympäristö (29 % startupeista);
3. Asiantuntevien työntekijöiden löytäminen (29 % startupeista).

3.2.2 Globaalisti kilpailukykyinen elinkeinoelämä

Suomen talouskasvu perustuu suurelta osin tavaroiden ja palveluiden vientiin. Viime vuosien globaali lama on vaikuttanut Suomeen siten, että vienti ei ole toipunut lamaa edeltävälle tasolle. Innovaatiotoiminnalla on entistä suurempi rooli Suomen talouden kääntämisessä kasvuun. Uudentyyppisillä innovaatioilla voimme lisätä talouskasvua ja vientiä ja korjata elinkeinoelämän rakenteita.

Tavoitteet, toimenpiteet ja tunnusluvut vuonna 2017

Tavoite: Suomeen kehittyä paljon kilpailukykyisiä ja kasvuhakuisia toimijoita kumppaniverkostoineen. Uudet tuotteet ja palvelut pääsevät kansainvälisille markkinoille ja onnistuneet läpimurrot kasvattavat vientiä nopeasti

Syksyllä 2017 käynnistyi vaikuttavuusselvitys innovaatiovetoisesta viennin kasvusta. Arvioinnissa ”Innovaatiovetoinen viennin kasvu” tarkasteltiin Team Finland-toimintaa ja yhteistyötä kolmen toimijan kesken (Tekes, Finnpro, Finnvera).

Yritysten mukaan Team Finland on tärkeä kansainvälinen verkottaja.¹

Arvioinnin mukaan Team Finlandissa löytyy synergiaetuja innovatiivisuudessa, kansainvälistymisessä ja kasvun aikaansaamisessa, ja näiden edistäminen yhdessä on tehokkaampaa. Arvioinnissa suositellaan, että Team Finlandia tulee kehittää, ei hylätä eli TF-tyyppinen rakenne on tarpeen. TF-toimijoiden vastuut ja keskinäiset suhteet tulisi tehdä selvemiksi, ja selkeämpää koordinaatiota ja prosesseja toimijoiden välille tulisi edelleen kehittää. Team Finland tarvitsee asiakkuuden kokonaishallintaa: Jos yhden luukun ei periaate toimi, niin sitten ”ei väärä ovea” periaatteella, jossa ensikontakti hoitaa asiakkaan oikealle ovelle. Arvioinnissa järjestetyn työpajassa keskusteltiin mm. siitä, että

1. TF jäänyt toteuttajilleen epäselväksi,
2. TF:ssä muiden tarjonta ei hahmotu,
3. Ei selkeitä asiakaspolkuja,

ja tavoitteiksi

1. myyntiosaamisen lisääminen yrityksissä,
2. TF:lle kirkas visio ja selkeä tarjooma,
3. Asiakkuuden hallinta organisaatioiden rajapinnoissa selkeämmäksi,
4. Työn alle TF-navigaattori: Kuva palveluprosesseista siten, että palvelut ja kohderyhmät ovat hahmotettavissa. Lisäksi TEM:lle suositellaan suurempaa veto vastuuta, ja UM sekä muut toimijat kannattaa pitää mukana.

¹ Päämääräselvitys ”Innovation-led export Growth” (ETLA, 4Front) julkaistaan maaliskuussa 2018.

Business Finland nähdään edistysaskeleena ja suurena mahdollisuutena. Vastaava malli on laajasti käytössä esimerkiksi Ruotsissa. Tanskassa, Irlannissa ja Alankomaissa toiminta keskittyy strategisemmin ulko- ja kehityspolitiikkaan. Erilaisia "hands on" -toimintoja on mukana, kuten myyntikoulutusta (Irlanti), nuorten innovatiivisten yritysten vientiin panostamista (Tanska) ja ulkomaisten osaajien hyödyntämistä (Ruotsi).

Lopuksi arvioinnissa tehtiin tilastoanalyysi, miten Tekes, Finpro ja Finnvera ovat palvelleet kansainvälisesti suuntautuneita pk-yrityksiä (yrityksellä on tavara- tai palveluvientiä, liikevaihtoa tai henkilöstöä ulkomailla) vuosina 2009-2015. Tällaisia yrityksiä on Suomessa lähes 4000 ja kyseiset organisaatiot ovat palvelleet näistä 1700 yritystä, jolloin Finnveran, Finpron tai Tekesin asiakkaiden osuus on ollut kv. pk-yrityksistä 44 %.

Tekes on palvellut vuosittain 204–303 kansainvälisesti suuntautunutta pk-yritystä aikavälillä 2009-2015. Tekesin yritysکوhtainen rahoitus on pudonnut 205 000 eurosta (2009) 100 000 euroon (2015). Tekesin rahoittaminen yritysten työllisyys on parantunut koko tarkasteluajana, vienti 4 vuoden ja liikevaihto 5 vuoden päästä rahoituksesta (tilastollisesti merkittävästi) verrattuna yrityksiin, jotka eivät ole saaneet julkista tukea. Lisäksi Tekesin tukea saaneilla yrityksillä on enemmän ulkomailla henkilöstöä, kuin verrokki kv. pk-yrityksillä.

Keskimäärin TF-asiakkaat ovat nuorempia, vientiorientoituneempia ja työtehtävät ovat innovaatiokeskeisempiä

verrattuna yrityksiin, jotka eivät ole saaneet julkista tukea. Myös tuottavuus on alhaisempi, joka johtuu arvioinnin mukaan siitä, että yritykset ovat investointivaiheessa

Tavoite: Segmentti alkavat ja pk-yritykset.

Tekes tukee alkavien yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistumista ja kannustaa suuren määrän yrityksiä merkittävään kansainväliseen kasvuun innovaatioiden avulla sekä kehittämään houkutteleviksi sijoituskohteiksi yksityisille sijoittajille.

Tekes on kannustanut yrityksiä kehittämään liiketoimintaansa ja kasvamaan vientimarkkinoilla. Kysynnän kasvattamiseksi on tehty mm. asiakkaiden etukäteissparrausta, viestintäkampanjoita, verkottumistilaisuuksia ja muuta aktivointia. Asiakkuuksien johtamisen mallin, jolla tavoitellaan entistä parempaa asiakaskokemusta sekä suurempaa vaikuttavuutta asiakkaan koko elinkaaren ajan, jalkautusta ja jatkokehittämistä jatkettiin vuonna 2017.

Tempo ja Kiito ovat Tekesin keskeisiä alkavien ja pk-yritysten uudistumiseen ja kansainvälistymiseen tarkoitettuja rahoituspalveluja. Rahoituspalveluja on uudistettu vuonna 2017 kokemusten pohjalta. Kiito-rahoituksessa keskitytään nyt entistä enemmän yritysten kyvykkyyksien kehittämiseen. Tempo-rahoituksessa esimerkiksi raportointia on helpotettu asiakkaalle, jolloin yritykset voivat enemmän keskittyä liiketoimintansa kehittämiseen. Sparraus on ollut

menestyksestä ja rahoituksen kysyntä on säilynyt hyvänä. Samalla on havaittu asiakkaiden valmiuksien korkeampi taso, yritysten nopeampi eteneminen ja hankkeiden haastavuuden lisääntyminen. Yhdessä Finnveran kanssa rahoitettavista Tempo + -projekteista on saatu hyviä kokemuksia.

Tekesin palvelujen avulla asiakas voi verkottua kansainvälisesti ja saada tietoa liiketoiminnan kehittämisen tueksi. Tekesin ohjelmat tarjosivat erilaisia rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden kokonaisuuksia. Team Finlandin Market Opportunities.fi -palvelussa on tarjolla suomalaisen pk-yrityksen liiketoiminnalle olennaista, markkinakohtaista tietoa niin konkreettisista kysyntätarpeista kuin pidemmän aikavälin markkinoiden muutosilmiöistä. Gaselli on uudenlainen Business Finlandin toimintatapa, joka vauhdittaa suomalaisten yritysten pääsyä uusille markkinoille. Gasellin palveluihin kuuluvat mm. perinteiset Market Access -ohjelmat kuten GAP ja Fudan iLab sekä Suomessa järjestettävät erilaiset koulutukset. Gaselli on hyvä esimerkki ulkomaan verkoston ja Suomen toimipisteiden välisestä yhteistyöstä.

Pääomasijoitusten määrä suomalaisiin pk-yrityksiin on edelleen kasvussa. Tutkimus- ja tiedelähtöisten yritysten määrä on kasvanut ja myös nämä yritykset ovat pystyneet hakemaan pääomia. Yrityskauppojen määrä on pysynyt edellisvuosien tasolla. Pk-yrityksiä myydään säännöllisesti ulkomaisille isommille yrityksille.

Taulukossa 1 on esitetty tulossopimuksen tunnuslukutavoitteet globaalisti kilpailukykyiseen elinkeinoelämään liittyen.

Pk-yritysten uusi vienti -tunnusluku pysyi erinomaisella, vuoden 2016 tasolla. Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti -tunnusluku puolestaan laski hieman vuodesta 2016. Molemmat tunnusluvut ovat kuitenkin reilusti ylittäneet niille vuonna 2017 asetetut tavoitteet. Molempien mittareiden laskennassa on käytetty sekä pk-yritysten että Midcap-yritysten (yritykset, joiden liikevaihto on enintään 300 milj. euroa) vientiennusteita. Tunnusluvuista voi päätellä, että Tekesin panostus vientiyritysten tunnistamiseen ja sparraukseen on onnistunut ja Tekes on saanut asiakkaisensa merkittävään kansainväliseen kasvuun pyrkiviä yrityksiä.

TAULUKKO 1 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET, GLOBAALISTI KILPAILUKYKYINEN ELINKEINOELÄMÄ

Globaalisti kilpailukykyinen elinkeinoelämä				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Alkavat ja pk-yritykset ¹⁾				
Pk-yritysten uusi vienti /Tekesin rahoitus, kerroin (paras neljännes ylittää tavoitearvon)	19,2	30	30,1	>22
Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti /Tekesin rahoitus, kerroin	17,8	26	24,7	>10

1) Pk-yrityksiin luetaan poikkeuksellisesti myös ns. MidCap-yritykset (EU:n pk-määritelmää suuremmat yritykset, joiden liikevaihto on alle 300 milj. euroa).

Taulukossa 2 on esitetty tulossopimuksen seurantamittareita liittyen globaalisti kilpailukykyiseen elinkeinoelämään.

Alkavien yritysten keräämään vieraaseen yksityiseen pääomaan liittyvää mittaria ei ole voitu laskea vuodelta 2017. Tekesin yritysasiakkaat eivät raportoi tunnusluvun pohjana olevaa yrityksiin sijoitettua pääomaa Tekesille muuten kuin yksittäisen projektin omarahoitusosuuden varmistamiseksi. Yritykset raportoivat vuosittaisen pääomasijoitussumman tilinpäätöksessään Patentti- ja rekisterihallitukselle usein vuoden 2. neljänneksen aikana tai myöhemmin, minkä jälkeen tiedot ovat Tekesin saatavissa. Usein myös sijoitussummien hakeminen tilinpäätöksistä ei onnistu automaattisesti, vaan edellyttää yritys-/tilinpäätös-kohtaista analyysiä, koska juuri oman pääoman luonteisten erien kirjaamisessa on useita hyvin erilaisia käytäntöjä ja vuosittaiset yrityksen oman pääoman muutokset eivät suoraan anna todellista kuvaa sijoitusten määrästä. Analyysi startup-yritysten kohdalla edellyttää usein koko yrityshistorian läpikäyntiä, jossa sijoitussummat saadaan suodatettua. Tämä edellyttäisi todella isoa työpanosta.

Startupien rahoitustoiminta perustuu suppilologiikkaan, jolloin asiakasvalinta tehdään Tempo-rahoituksen ja siihen liittyvän sparrauksen kautta; näitä 50.000 euron projekteja tehtiin vuonna 2017 yli 400 kappaletta ja tähän käytettiin n. 20 milj. euroa. Saman verran rahoitusta käytettiin kymmenen suurimman hankkeen rahoittamiseen. Asiakkaiden

rahoitettujen projektien jakauma on voimallisesti painottunut suppiloluonteesta johtuen; startup-rahoituksesta puolet suuntautuu 100 suurimpaan asiakkuuteen.

Yritysten keräämät merkittävät oman pääoman muotoiset sijoitukset tapahtuvat yleensä 2-3 vuotta merkittävän innovaatorahoituksen jälkeen. Hyvä tapa seurata pääomistustapahtumia on tarkastella markkinaa ylhäältä käsin. Alla olevassa kaaviossa (Kuva 7) on kerätty eri lähteistä nuorien kasvuyritysten rahoitustietoja vuosittain. Lähteinä Suomen pääomasijoitusyhdistys (FVCA) ry, enkelisijoittajayhteisö FiBAN, sekä julkiset tietolähteet. Tässäkin tietolähteessä on ainakin kaksi haastetta. Ensinnäkin tiedot edellisen vuoden sijoituksista saadaan yleensä kasaan huhtikuun loppuun mennessä. Toisekseen startupien saama innovaatorahoituskeskuksen rahoitus ja pääomitettut yritykset eivät välttämättä ole vuosittain samoja yrityksiä. Toisaalta yli 97% Talouselämä-lehden tilastojen mukaan pääomia keränneistä yrityksistä on saanut Tekes –rahoitusta jossain kehitysvaiheessaan ja kaaviossa Tekes-rahoituksen summa käsittää koko kohdeyritysjoukon (startupit) rahoituksen. Kuvan esittämä yksityisen ja julkisen rahan suhteen merkittävä kasvu kuvaa hyvin todellista vaikuttavuuskehitystä ja yksityisen rahoituksen kasvua. 2,8 kerroin vuodelta 2016 antaa oikean kuvan nopean kasvun startup-yritysten kokonaisuudessa saamasta yksityisestä rahoituksesta suhteessa sen vuoden Tekes-rahoitukseen lähes vastaavalle joukolle Startup-yrityksiä (osa näistä yrityksistä on vain kehityksessä 2-3 v aikaisemmassa vaiheessa kuin yksityisen rahoituksen saajat).

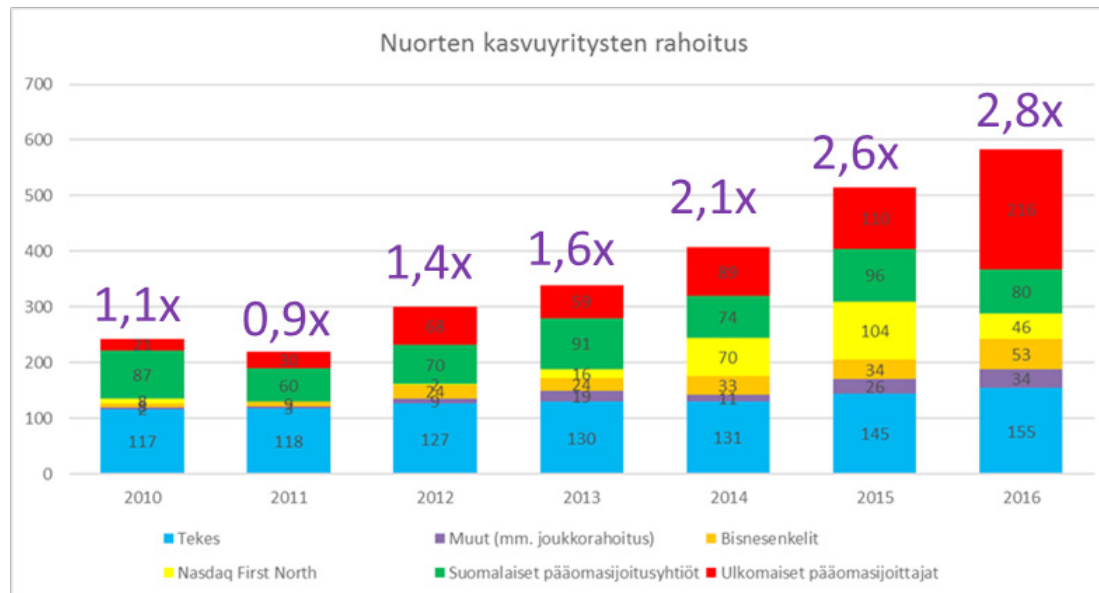
Tekesin asiakkaana olevien aloittavien yritysten määrä strategisilla kasvualoilla jatkoi edelleen kasvuaan vuonna 2017 ollen noin 6 % luokkaa edellisvuoteen verrattuna. Tekesin rahoitus pilot- ja demonstraatiohankkeisiin strategisilla kasvualoilla kasvoi n. 15 % vuoden 2017 aikana. Vuodelle 2017 asetettu tavoite ylitettiin reilusti. Hankevolyyymi on kasvanut tasaisesti. Tällä hetkellä sekä hankevolyyymi että hankemäärä ovat korkealla. Joukossa on sekä isoja ekosys-

teemihankkeita että yksittäisten yritysten pienimuotoista pilotointia.

Rahoitettujen hankkeiden riskitaso, eli ennakoitu tavoitevuoden liikevaihto suhteessa Tekes-rahoitukseen jatkoi nousuaan myös vuonna 2017 ollen 41,3. Toteuma ylitti myös vuodelle 2017 asetetun arvion. Tunnusluku osoittaa, että rahoitettujen kansainvälisten kasvuyritysten odotukset liikevaihdon kasvulle ovat entisestään nousseet. Rahoitettujen yritysten positiivisia odotuksia kuvaa myös tunnusluku Team Finland -yhteisasiakkuusyritysten (yritysten, joille on tehty Team Finland -palveluehdotus) viennin kasvusta, jonka mukaan kasvu ylittäisi moninkertaisesti sille asetetun arvion. Tunnusluvun laskenta perustuu TF-palveluehdotuksen saaneiden yritysten toteutuneeseen ja ennustamaan vientiin. Yritysten antama vientiennuste oli n. 800 milj. euroa niillä yrityksillä, jotka vientiennusteen olivat antaneet. Euromääräisiä vientiennusteita ei kaikista projekteista ole mielekästä asettaa koska yrityksen kansainvälinen taival on vasta alussa.

Työorganisaatioiden kehittämishankkeita oli viime vuonna kaikkiaan 177 ja rahoituksen määrä 9,7 milj. euroa. Hankemäärä pieneni 13:lla, mutta rahoitusvolyyymi kasvoi kolmanneksen. V. 2016 oli ollut poikkeuksellisen paljon pieniä hankkeita heijastaen laman jälkeistä varovaisuutta. Vuonna 2017 palattiin suurempiin hankkeisiin. Hankemäärä ylitti selvästi tavoitetasoa, mutta rahoitusvolyyymissä tavoitetasosta jäätin jonkin verran.

Yksityisen rahoituksen suhde Tekes-rahoitukseen

KUVA 7. YKSITYISEN RAHOITUKSEN SUHDE TEKES-RAHOITUKSEEN

TAULUKKO 2 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, GLOBAALISTI KILPAILUKYKYINEN ELINKEINOELÄMÄ

Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 arvio
Alkavien yritysten keräämä vieras yksityinen pääoma/Tekesin rahoitus, kerroin (paras neljäsnes ylittää tavoitearvon)	1,1	1,6	-	>2
Tekesin asiakkaana olevien aloittavien yritysten määrä strategisilla kasvualoilla (biotalous, cleantech, digitaalisuus, terveysala)	517	690	732	
Tekesin rahoitus pilot- ja demonstraatiohankkeisiin strategisilla kasvualoilla (bio, clean, digi, terveys) (milj. €)	126	133	153	30
Rahoitettujen hankkeiden riskitaso (kansainvälistyvien kasvuyritysten ennakoitu liikevaihto /Tekesin rahoitus, kerroin)	26	37	41,3	>21
Team Finland yhteisasiakkuusyritysten (yritysten, joille on tehty TF-palveluehdotus) viennin kasvu (%)	Ei seurannassa	203	691	>20
Työorganisaatioiden kehittämishankkeiden määrä	134	190	177	140
Työorganisaatioiden kehittämishankkeiden rahoituksen määrä (milj. €)	7,8	7,3	9,7	12

3.2.3 Houkutteleva innovaatioympäristö

Meillä on Suomessa hyvä innovaatioympäristö: vahva osaaminen, laaja yhteistyö yritysten ja tutkimusmaailman välillä, monipuoliset verkostot ja toimiva infrastruktuuri. Innovaatioympäristömme kehittäminen entistä enemmän kansainvälisesti houkuttelevaksi on keskeinen tavoite.

Tavoitteet, toimenpiteet ja tunnusluvut vuonna 2017

Tavoite: Suomalainen huippuosaaminen, kokeilualustat ja verkostot kutsuvat ja innostavat läpimurtoihin. Maailman tuloksellisin palvelukokonaisuus ja toimiva Team Finland yhteistyö mahdollistavat innovatiivisten yritysten menestymisen Suomessa.

Päämääräselvityksen (2017)² päätulosten mukaan Tekesillä on vahva brändi ja erinomaiset suhteet elinkeinoelämään. Muut Tekesin vahvuudet ovat asiakaspalvelussa, startup-yritysten tukemisessa, rahoituksen suuntaamisessa ja monitoroinnissa sekä t&k-kyvykkyyksien kehittämisessä. Haasteita ovat ohjelmatoiminnan ja rahoituksen painopisteen siirtäminen eri osapuolten yhteistyön kehittämiseen, tuottavuutta edistävien verkostojen rakentamiseen ja vahvojen uusien ekosysteemien muodostamiseen. Keskeinen tekijä on kilpailukykyiset dynaamiset kyvykkyydet edellä mainituissa verkostoissa ja ekosysteemeissä.

Ulkomaiset isot investoinnit Suomeen ovat lisääntyneet. V. 2017 on tullut merkittäviä pääomasijoituksia mm. lääke-, terveydenhuollon teknologia-, digi- ja peli-alojen pk-yrityksiin. Käynnissä on myös useita Invest-in keskusteluja, joissa t&k-toimintoja voitaisiin siirtää Suomeen. Kyvykkyyksien houkuttelevuus nousee keskeiseksi menestystekijäksi ulkomaisien investointien edistämässä. Ulkomaisia toimijoita kiinnostaa myös avoimet kehitysympäristöt. Investointien saamisessa Suomeen Tekesin ja Finpron yhteistyö on ollut erinomaista.

² Johan Wallin, Patrik Laxell, Jan Fagerberg and Takahiro Fujimoto: Attractive Innovation Environment (2017).

Tavoite: Segmentti suuret yritykset. Tekes kannustaa suuret yritykset rohkeaan ja kansantalouden kannalta merkittävään uudistumiseen sekä osaamista ja liiketoimintamahdollisuuksia kumppaneille synnyttävään yhteistyöhön.

Suuryritysten suunnalta oli nähtävissä selvää piristymistä kiinnostuksessa uusiin liiketoimintoihin ja niiden kehittämiseen. Tekesin toteuttamat kärkihankkeet Challenge Finland ja Research Benefit ruokkivat yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden kanssa ja haastavien, yritysten liiketoimintoja uudistavien yhteisprojektien rakentamista. Suuryritykset ovat myös entistä halukkaampia startup ja pk -yritysten osaamisen hyödyntämiseen. Suurten yritysten verkottuminen tapahtuukin yhä useammin yhteishankkeen muodossa, eikä alihankintana. Avustusvaltuuksien niukkuus kuitenkin rajoitti sitä, miten laajasti uusiin avauksiin oli mahdollista lähteä.

Tavoite: Julkiset tutkimusorganisaatiot.

Tekes vauhdittaa taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti hyödyllisten osaamisten, verkostojen ja tutkimustulosten synnyttämistä ja siirtymistä elinkeinoelämän hyödynnettäväksi.

Tekes jatkoi Tutkimuksesta liiketoimintaa TUTLI-rahoitusmuotonsa käyttöä sekä edellisenä vuonna kehittämiensä tutkimuksen kaupallistamisen edistämisen toimintamuotoja Challenge Finland -kilpailu, Research Benefit ja Innovation Scout. TUTLI-projekteissa tutkijaryhmät edistävät idean kehittymistä ja samanaikaisesti valmistelevat idean kaupallistamista uudeksi liiketoiminnaksi. TUTLI-tutkimushakuja järjestettiin vuoden 2017 aikana kaksi. Hankkeiden tulokset realisoituvat joko uusina yrityksinä tai olemassa olevien yritysten uusina liiketoimintoina perustuen tutkimuksellisiin löytöihin.

Challenge Finland -kilpailulla haettiin kaupallistettavia ratkaisuja merkittäviin ongelmiin ja vauhditettiin uusien suomalaisten vientituotteiden ja palvelujen löytämistä. Kilpailussa luotiin uudentyypinen kaksivaiheinen toimintatapa yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyölle. Challenge Finland -yritysprojekteilla tavoitellaan vuoteen 2025 mennessä n. 950 miljoonan euron vuotuista uutta liikevaihtoa, josta noin 700 milj. euroa syntyisi viennistä. Challenge Finland-kokeilu on tuottanut paljon uutta tietoa yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön organisoimisesta

ja aktivoimisesta innovaatiotoimintaan. Palaute yrityksiltä ja tutkijoilta on ollut vahvasti positiivinen.

Research Benefit on osoittautunut hyväksi instrumentiksi, joka on saanut tutkijat ja yritykset tiiviiseen yhteistyöhön tutkimustulosten kaupallistamiseksi. Research Benefit rahoitus vahvistaa tutkimus- ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja vivuttaa innovaatiot kilpailukykyisiksi kansainvälisille markkinoille. Positiivisen rahoituspäätöksen saaneiden yritysten liikevaihtotavoitteet vuodelle 2020 ovat yli 700 milj. euroa, josta viennin osuus on lähes 90 %. Syntyvä liikevaihto on pääosin uutta liiketoimintaa ja jonkin verran myös uudistavaa. Hankkeet ovat vahvasti yritysvetoisia, mikä on saanut hyvää palautetta erityisesti pk-yrityksiltä. Research Benefit instrumentin vaikuttavuutta arvioitiin keväällä 2017 osallistujille lähetettävällä kyselyllä. Kysely osoittaa, että yhteistyö hankkeissa on sujunut hyvin, hankkeiden tavoitetaso on korkea, verkostot ovat laajat ja avoimuus hankkeiden ja verkostojen välillä on erittäin hyvällä tasolla.

Innovation Scout -rahoituksella Tekes paransi tutkimusorganisaatioiden ja tutkijoiden innovaatio- ja kaupallistamisosaamista. Hankerahoitus on ollut poikkeuksellinen, sillä se tähtäsi hakijoiden omien kyvykkyyksien oleelliseen kasvattamiseen. Hankerahoitus toteutettiin yritysrahoituksen ehtoisena, jossa Tekesin rahoitusosuus oli 40 % kokonaiskustannuksista. Tehdyn arvioinnin mukaan Innovation Scout on ollut erittäin merkityksellinen osaamisen kasvattamisessa, mutta myös tutkimuslaitosten ilmapiirin kehittämisessä suosiolliseksi tutkimuksen kaupallistamistoimille.

Kokonaisuutena uudet tutkimuksen kaupallistamisen toimintamallit ovat saaneet niin yrityksissä kuin tutkimusorganisaatioissa erittäin hyvän vastaanoton ja lisänneet vuorovaikutusta tutkijoiden ja yritystoimijoiden kesken. Hyvien kokemusten siivittämänä vuoden alussa käynnistynyt Business Finland on uudistanut tutkimusrahoituspalvelunsa Challenge Finland ja Research Benefit suuntaisesti ja ottanut käyttöön uusina palveluina Co-Creation sekä Co-Innovation rahoituspalvelut. TUTLIn uudistamista kartoitetaan alkuvuonna 2018.

Tavoite: Tekes kannustaa suomalaisia tutkimus- ja innovaatiotoimijoita hyödyntämään eurooppalaisia osaamisia, verkostoja ja rahoitusta. Tekesin tarjoamia kansainvälisen tutkimus- ja innovaatioyhteistyön väyliä Eurooppaan olivat esimerkiksi Euroopan komission rahoittamat ohjelmat (Horisontti 2020), Euroopan maiden yhteiset ohjelmat (EUREKA, COST) ja eurooppalaiset yhteistyöverkostot (Eurostars, Euroopan avaruusjärjestö ESA).

Suomi on hyvässä vauhdissa EU:n Horisontti 2020 -rahoituksen kotiuttajana. Ohjelman kautta on Suomeen tähän mennessä saatu rahoitusta jopa hieman enemmän suhteessa asetettuun kansalliseen tavoitteeseen (Taulukko 3).

Tekes uudisti omaa kansallisten NCP-yhteyshenkilöiden työtä ja resursointia keskittämällä sparraus- ja neuvonta-

työtä harvemmillä asiantuntijoille, niin että he voivat nyt aiempaa paremmin syventää omaa Horisontti 2020 -osaamistaan ja tehokkaammin ja asiantuntevammin palvella asiakkaita. Toimintaa on kohdistettu muun muassa suomalaisten Horisontti-hakemusten sparraukseen. Tekesissä toimiva Horisontti 2020 -ohjelman kansallinen toimisto EUTI yhdessä NCP-yhteyshenkilöiden kanssa on tarjonnut koulutusta, klinikointia ja sparrausta H2020-hakemusten valmisteluvaiheeseen, jotta Suomesta saataisiin korkealaatuisia hakemuksia pärjäämään kireässä kilpailussa. Lisäksi Tekes on tukenut hakemusten valmistelua tarjoamalla valmisteluvaiheeseen rahoitusta.

Horisontti 2020 -rahoituksen tukipalveluja on kehitetty asiakastarpeiden kannalta. Esimerkiksi pk-yrityksille räätälöitiin oma palvelupakettinsa, johon sisältyvät säännölliset infotilaisuudet markkinaläheisistä rahoitusmuodoista, yrityskohtainen tarveanalyysi sekä sparraus hakemusvaiheessa. Lisäksi aloitettiin aloituspalaverien tarjoaminen ensimmäisen hankkeensa aloittaville pk-yrityksille hankehallinnon ja kirjanpito vaatimusten läpikäymistä varten.

Pitkäjänteisenä työnä Tekes vaikutti eurooppalaisen t&k&i-tarjonnan kehittämiseen entistä paremmin suomalaisten osallistujien tarpeita palvelevaksi. Tekes oli aktiivisesti mukana TEMin johdolla valmistelemassa Suomen kannanottoa Euroopan Unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020:n (H2020) loppuosan strategiseen ohjelmaan ja vuosien 2018-2020 toteutukseen.

Vuonna 2016 aloitettiin myös seuraavan puiteohjelman valmisteluun liittyvät keskustelut ja niihin liittyen Tekes oli yhteistyökumppanina Science|Business -verkoston järjestämässä yhdeksättä puiteohjelmaa koskevassa konferenssissa Brysselissä. Lisäksi Tekes auttoi Euroopan komissiota yhdessä muiden eurooppalaisten innovaatio-rahoittajien kanssa Euroopan Innovaationeuvoston (European Innovation Council, EIC) valmistelussa. Tässä tarkoituksessa kahdeksan innovaatio-rahoittajan pääjohtajat tapasivat tutkijajäseniä ja innovaatiokomissaarin, minkä lisäksi komission kanssa järjestettiin työpajoja hyvistä innovaatio-rahoituskäytännöistä. Näistä ensimmäinen oli kahdenvälinen Tekesin ja komission kesken.

Tekesin vastuulla vuoden ajan oleva Suomen EUREKA-puheenjohtajuus lähti rivakasti liikkeelle heinäkuussa. EUREKA on yli 40 maan yhteistyöorganisaatio, jonka puitteissa on vuoden 1985 jälkeen rahoitettu tuhansien eurooppalaisten yritysten kansainvälisiä tutkimus- ja innovaatioyhteistyöhankkeita. Suomen puheenjohtajakauden tavoitteena ovat verkoston palvelukyvyyn kehittäminen, verkoston laajuuden täysi hyödyntäminen sekä yritysten roolin esiintuominen eurooppalaisessa innovaatiopolitiikassa. Suomen perustamassa työryhmässä on hahmotettu EUREKA:n roolia osana Euroopan innovaatiomaisemaa tulevaisuudessa. Tässä yhteydessä eräs keskeinen tema on pk-yritysten kansainvälisen yhteistyön mahdollistaminen ja vahvistaminen niin Euroopan sisällä kuin globaalistikin. EUREKA:n toimintaan globaalin yhteistyön alustana onkin

panostettu paljon, esimerkiksi Etelä-Korean partnerijäsenyyden muodossa. Puheenjohtajuus on osaltaan nostanut Suomen näkyvyyttä syksyn aikana puolenkymmenen kv. konferenssi- tai kokousesityksen muodossa. Vuosi tuo myös Suomeen merkittäviä kokouksia, näistä ensimmäinen pidettiin lokakuussa 2017 Tampereella. Puheenjohtajuuden ansiosta voidaankin lisätä myös EUREKA:n tunnettuutta kotimaassa.

Taulukossa 3 on esitetty tulossopimuksen tunnuslukutavoitteet houkuttelevaan innovaatioympäristöön.

Suurten yritysten tutkimus- ja innovaatioalihakinnat pk-yrityksiltä ja tutkimuslaitoksilta -tunnusluku oli 87 %. Toteuma pieneni hiukan edellisvuodesta ja jäi myös niukasti alle tavoitetason. Suurten yritysten, pk-yritysten ja tutkimuslaitosten verkottuminen tapahtuu enenevästi yhteishankkeiden muodossa, mitä mittari ei huomioi. Mittari uusiuu v. 2018, jolloin yhteishankkeet huomioidaan mittarin toteuman laskennassa.

Yrityksistä 79 % piti todennäköisenä, että he voivat hyödyntää omassa työssään projekteissa syntyneitä tutkimustuloksia ja osaamista. Tavoitearvo 70 % ylittyi selvästi. Tutkimusrahoituspalvelun uudistuksen odotetaan vielä parantavan tutkimuksen hyödyntämistä. Samalla on huomattava, että aidosti uusiin tutkimuskokonaisuuksiin liittyy aina myös epäonnistumisen riski. Jälkeenpäin tarkasteltuna kaikkien hankkeiden ei pidäkään tuottaa suoraan hyödynnettäviä tuloksia. Jos näin kävisi, Tekes olisi rahoittanut tavoitetasoltaan liian vaatimattomia hankkeita.

TAULUKKO 3 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET, HOUKUTTELEVA INNOVAATIOYMPÄRISTÖ

Houkutteleva innovaatioympäristö				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Segmentti: Suuret yritykset				
Suurten yritysten tutkimus- ja innovaatioalihakinnat pk-yrityksiltä ja tutkimusorganisaatioilta /Tekesin rahoitus (%) ¹⁾	83	90	87	>90
Julkiset tutkimusorganisaatiot				
Yritysten arvio tutkimustulosten ja osaamisten kaupallisen hyödyntämisen todennäköisyydestä, %	Ei seurannassa	72	79	>70
Kaikkien segmenttien yhteinen tavoite				
Horisontti 2020-ohjelman kautta kotiutettavan EU-rahamäärä lisääntyy 7. puiteohjelmaan verrattuna (%).	45	54	63	>50

TAULUKKO 4 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, HOUKUTTELEVA INNOVAATIOYMPÄRISTÖ.

Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 arvio
Rahoitettujen innovatiivisia julkisia hankintoja valmistelevien hankkeiden volyyymi (milj. €)	1,2	0,3	1,4	
Rahoitettujen innovatiivisia julkisia hankintoja valmistelevien hankkeiden määrä (kpl)	8	3	14	
Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitetuista hankkeista	21	20	15,1	

Horisontti 2020-ohjelman kautta kotiutettavan EU-rahamäärä lisääntyi 7. puiteohjelmaan verrattuna 63 %. Tunnusluku kasvoi edelleen vuoteen 2016 nähden ja ylitti myös vuodelle 2017 asetetun tavoitteen. Suomalaisille varmistunut rahoitus oli arviolta 583 milj. euroa lokakuun 2017 tilastotietojen mukaan. Tämä on arviolta 8 % yli asetetun euromääräisen tavoitteen. Tulevina vuosina epävarmuutta liittyy siihen, kuinka paljon komission suunnitellusta H2020-budjetista lopulta on toteutunassa.

1) Ei koske ns. MidCap-yrityksiä (EU:n pk-määritelmää suuremmat yritykset, joiden liikevaihto on alle 300 milj.euroa).

Taulukossa 4 on esitetty tulossopimuksen seurantamittarit houkuttelevaan innovaatioympäristöön.

Rahoitettujen innovatiivisia julkisia hankintoja valmistelevien hankkeiden volyymi ja määrä nousivat reilusti vuoteen 2016 nähden ja ylittivät vuoden 2015 tason. Kohdenettu aktivointi on tuottanut tulosta. Tiivistä kansainvälistä yhteistyötä sisältävien hankkeiden osuus kaikista rahoitettuista hankkeista laski ollen 15,1 % vuonna 2017. Verkottuminen on laskenut johtuen teemahakujen fokusoinneista, joissa ei ole enää painotettu kansainvälisyyttä. Tutkimus uudistuksessa kansainvälinen verkottuminen nostetaan jälleen kriteereihin.

Taulukossa 5 on esitetty Tekesin tulossopimuksen seurantamittarit valtioneuvoston ohjelman mukaiseen alkavien yritysten pääomasijoitustoimintaan.

Tekesin pääomasijoitustoiminnan toteuttamisesta vastaa [Tekes Pääomasijoitus Oy](#), joka on valtion kokonaan omistama ja Tekesin omistajaohjauksessa oleva osakeyhtiö. Rahastosijoittajana toimivan Tekes Pääomasijoitus Oy:n toiminta käynnistyi vuonna 2014.

Valtion pääomasijoittajien työnjaon mukaan Tekes Pääomasijoitus Oy kohdistaa toimintansa alkavan vaiheen venture capital -rahastoihin. Yhtiö voi tarvittaessa käyttää epäsymmetristä voitonjakoa yksityisen riskipääoman kanavoimiseksi alkuvaiheen riskirahoitukseen. Yhtiön sijoitukset rahastoihin voivat sisältää valtioneuvoston tukea ja yhtiön riskirahoitusohjelma on ilmoitettu Euroopan komissiolle.

Tekes Pääomasijoitus Oy antoi vuonna 2017 yhteensä 21 miljoonan euron määrästä sijoitussitoumukset kahteen

rahastoon. Euroopan investointirahaston hallinnoimaan 30 miljoonan euron määräiseen EAF Finland bisnesenkeli-rahastoon annettiin 15 miljoonan euron suuruinen sijoitussitoumus. Rahasto tekee yhdessä bisnesenkeleiden kanssa sijoituksia alkaviin yrityksiin. Sijoituksista kohdeyrityksiin ja niiden hallinnoinnista vastaavat bisnesenkeli omasta ja rahaston puolesta. Rahaston tavoitteena on tehdä kansa-sijoitussopimukset 10 – 15 bisnesenkelin kanssa vuosien 2017 – 2022 aikana. Toinen toteutunut sijoitus oli 6 miljoonan euron suuruinen sijoitussitoumus uudelle riskirahoitusohjelman mukaiselle rahastolle. Vuoden lopussa oli voimassa yksi ehdollinen 6 miljoonan euron määräinen sijoituspäätös uuteen rahastoon.

Riskirahoitusohjelman mukaisten rahastojen määrä vuoden 2017 lopussa oli viisi ja niiden yhteenlaskettu koko oli 87 miljoonaa euroa. Vigo-rahastot ja EAF Finland -rahasto huomioiden yhtiöllä oli vuoden lopussa osuudet kahdesatoista pääomarahastossa, joiden yhteenlaskettu koko oli 157,2 miljoonaa euroa. Tekes Pääomasijoitus Oy:n rahastoille antamat sijoitussitoumukset olivat yhteensä 52,4 miljoonaa euroa. Rahastot tekivät vuonna 2017 ensisijoituksia 41 yritykseen ja kohdeyritysten määrä vuoden lopussa oli 158.

EAF Finland -rahaston toteutumisella on ollut positiivinen vaikutus rahastositoumusten määrän kehitykselle, vuoden aikana tehtyjen sijoitussitoumusten määrään sekä ulkomaisen pääoman määrään rahastoissa. Vuoden aikana tehtävien uusien rahastositoumusten lukumäärä jäi arvioi-

dusta, koska yhden ehdollisen päätöksen toteutus voi tapahtua vasta vuonna 2018. Rahastojen suljenta-aikataulut ovat vaikuttaneet yksityisen pääoman määrään. Ensisijoituksia tekevien rahastojen toiminta oli aktiivista, minkä ansiosta uusien sijoituskohteiden määrä oli huomattava.

Tekes Pääomasijoitus Oy laatii oman tilinpäätöksensä. Yhtiökokous järjestetään Tekesin tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen. Jos ilmenisi, että yhtiökokouksella on vaikutusta Tekesin tilinpäätöksen sisältöön, Tekes Pääomasijoitus Oy toimittaa Tekesille tarvittavat lisätiedot.

TAULUKKO 5 TEKESIN TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, VALTIONTUKIOHJELMAN MUKAINEN ALKAVIEN YRITYSTEN PÄÄOMASIOITUSTOIMINTA. *)

Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 arvio
Vuoden aikana tehdyt sijoitussitoumukset rahastoihin (milj. €)	12	12	21	12
Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä (kpl) ³	2	2	2	3
Tekes Pääomasijoitus Oy:n rahastositoumukset yhteensä (milj. €, kumulatiivinen)	19,4	31,4	52,4	58,4
Rahastojen uusien kohdeyritysten lukumäärä	19	42	41	
Tekesin pääomasijoitusyhtiön maksamat rahastojen rahakutsut (milj. €)	1,5	3,4	5,0	
Yksityisen pääoman osuus Tekes pääomasijoitusyhtiön rahastosijoituskohteissa (milj. €, kumulatiivinen)	45,5	68,1	79,3	77,5
Ulkomaisen pääoman osuudet ja määrät rahastoissa	0,1	0,3	16,9	
Sijoitussitoumukset rahastojen tutkimustaustaisiin yrityksiin (milj. €)	-	3,9	0	

³Rahastositoumukset tehdään ehdollisina rahaston vähimmäispääoman saavuttamiselle.

*Taulukon lukuihin on sisällytetty Finnvera Oyj:ltä ostettujen Vigo-rahasto-osuuksien tiedot paitsi rivillä Vuoden aikana tehtyjen uusien rahastositoumusten lukumäärä.

**V. 2015 ja 2016 luvut ovat osin hieman muuttuneet aikaisemmin raportoiduista. Laskentatavasta johtuen määrissä on pientä vaihtelua.

3.2.4 Biotalous ja cleantech

Tekesin rahoitus biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen projekteihin oli vuonna 2017 148 miljoonaa euroa. Rahoituksen ja aktivoinnin painopiste oli kasvuhakuisissa pk- ja startup -yrityksissä sekä verkosto- ja ekosysteemihankkeissa. Hallituksen erillinen kärkihankerahoitus cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukemiseen sisältyy edellä mainittuihin lukuihin.

Smart and Green Growth -ohjelmien sateenvarjon alla jatkettiin biotalous- ja cleantech kentän toimijoiden haastamista:

Bionets-ohjelmassa jatkettiin edellisvuonna aktivoitujen ekosysteemien tukemista ja haastamista. Aiemmin rahoitettujen kokonaisuuksien lisäksi, "Ravinteiden Kierrätys", "Ligniiniekosysteemi", "Pakkauslaakso" ja "Kuitupohjaiset Uudet Tuotteet", käynnistettiin VTT:n koordinoima Tekstiilien Kierrätys -ekosysteemi.

Cleanweb-ohjelma keskittyi haastamaan kasvuyrityksiä kansainvälistymään. Vuoden aikana käynnistettiin gaselli – pilotti USA-markkinoille pyrkiville startup- ja pk-yrityksille. Pilotissa tuotettiin yrityksille kansainvälistymiseen ja osaaamisen kehittämiseen liittyviä palveluja Los Angelesilaisen kumppanin LACI:n (Los Angeles Cleantech Incubator) kautta.

Nelivuotinen Arktiset Meret -ohjelma päättyi vuoden loppussa. Ohjelma kokosi yhteen suomalaisia ja kansainvälisiä yrityksiä sekä tutkimusryhmiä mutta merkittävin saavutus

oli kansainvälistä huomiota herättänyt "Miehittämättömän Meriliikenteen" ekosysteemin synnyttäminen. Arktisen meriliiketointaan uudistumista ja kasvua tukevia hankkeita rahoitettiin yhteensä 138 projektia, Tekesin rahoituksen ollessa lähes 38 miljoonaa euroa ja ohjelman kokonaisvolyymien 77 miljoonaa euroa. Yritysprojekteja aktivoitiin kaiken kaikkiaan 87 ja mukana oli yli sata suomalaista ja kansainvälistä yritystä. Ohjelmassa käynnistetyt useat verkostohankkeet "Miehittämättömän Meriliikenteen" -ekosysteemin ohella jatkuvat ohjelman päätyttyäkin.

Uutena aloitteena käynnistettiin kesäkuussa viisivuotinen Älykäs Energia -ohjelma. Uuden ohjelman onnistuneesta lanseeruksesta kertoo 27 rahoitettua projektia sekä kahden merkittävän älykkään energia testialustan, Otaniemellä testbedin sekä Ahvenanmaan demonstraation, käynnistyminen.

Tavoitteet, toimenpiteet ja tunnusluvut vuonna 2017

Tavoite: Uusia työpaikkoja syntyy kestävän luonnonvarojen käytön ja cleantech-yritysten kasvun myötä.

Tekesin kaikissa vuonna 2017 rahoittamissa alan hankkeissa organisaatiot arvioivat työpaikkojen määrän olevan noin 11 717 (pk-yritysten osuus 43 %). Luku on laskenut hieman edellisvuodesta. Työpaikoista kaikki ovat uusia tai uusiutu-

via. Työpaikoista 23 % on toteutumassa vuoteen 2020 mennessä ja 94 % vuoteen 2025 mennessä. Hankkeisiin liittyvä liikevaihto on 3925 milj. euroa. Liikevaihdosta kaikki on uutta tai uusiutuvaa. Liikevaihdosta on toteutussa vuoteen 2020 mennessä 20 % ja vuoteen 2025 mennessä 87 %. Alan uuden ja uusiutuvan viennin osuudeksi organisaatiot arvioivat 3576 milj. euroa, josta 20 % toteutuisi vuoteen 2020 mennessä ja 89 % vuoteen 2025 mennessä. Edelliseen vuoteen verrattuna odotukset näyttäisivät realisoituvan hie- man pidemmällä aikavälillä.

Tavoite: Biotalous- ja cleantech-ratkaisuja kehittävien pk-yritysten vienti kasvaa.

Biotalous ja cleantech -ratkaisuja kehittävien pk-yritysten innovaatiohankkeisiin myönnettiin rahoitusta 52,0 milj. euroa). Vientiodotukset näiden hankkeiden osalta olivat 1590 milj. euroa. Asetettuun kasvun tavoitteeseen ei bedellisestä vuodesta päästy. Vaikka rahoituksen määrä on selvästi pienentynyt vuoteen 2016 verrattuna, jolloin rahoitus oli 70,9 milj. euroa, ovat vientiodotukset laskeneet vain vähän vuoteen 2016 verrattuna. Tähän syynä on mm. rahoituskriteerien tiukentuminen vientiodotusten osalta. Luvussa on mukana vain Tekesin rahoittamien pk-yritysten vientiodotukset. (Taulukko 6)

TAULUKKO 6 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE BIOTALOUS- JA CLEANTECH-YRITYKSILLE.

Biotalous- ja cleantech-ratkaisuja kehittävien pk-yritysten vienti kasvaa				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Biotalous- ja cleantech-ratkaisuja kehittävien pk-yritysten viennin määrä, milj.euroa	1009	1758	1590	kasvaa

4 Toiminnallinen tehokkuus

Tavoite: Digitaalisuuden edistäminen. Tekes edistää yhdessä Team Finland toimijoiden kanssa digitaalisuutta Team Finland -palveluissa ja organisaatioiden toimintojen yhteensovittamisessa asiakkaille lisäarvoa tuottavalla tavalla.

Tekes on osallistunut TEMin ja Team Finlandin yhteiseen CRM- ja Asiakastietovarantokokonaisuuden (ATV) toteuttamiseen. CRM- ja ATV-projektien käyttöönotot ovat pitkittyneet, joten hyötyjä ei ole saatu vielä käyttöön. Viivästymistä on aiheutunut projektin useiden eri tilaajien ja toimittajien erilaisista yhteistyömalleista ja käytännöistä sekä erilaisista integraatorajapinnoista. Yhteisten asiakkuuksien johtamisen ja hoitamisen toimintamallien määrittely ja kuvaaminen on tehty, mikä on järjestelmien käytön perusedellytys. CRM-pilotointi on parhaillaan käynnissä. ATV:stä on otettu tuotantokäyttöön PRH:n YTJ-tiedot, jonka rajapinnan kehittämisessä Tekes on ollut tiiviistä mukana. Seuraavaksi käyttöön tulevat organisaatioiden luotto- ja tilinpäätöstiedot Suomen Asiakastiedolta. Asiakkaan ensimmäisen yhteydenoton tunnustelupalvelu on vuoden 2018 alussa tulossa käyttöön Team Finland -tasoisena.

Työ- ja elinkeinoministeriö päätti keväällä 2017 yhdistää Tekesin ja Finpron Business Finlandiksi 1.1.2018 alkaen. Business Finland -muutoksen valmistelu on priorisoitu korkealle ja se on keskeyttänyt ja vienyt resursseja muista IT-projekteista. Muutoksen valmistelemiseksi Tekes ja Finpro tekivät yhdessä nykytilan analyysin järjestelmistään, ja valmistelivat useita kilpailutuksia. Business Finland -valmistelutyön lisäksi Tekes on kartoittanut ja tunnistanut erilaisia yhteistyöalueita erityisesti Finnveran kanssa.

Tavoite: Tekes osallistuu kansainvälistyville pk-yrityksille tarkoitetun Team Finland -palvelumallin ja kasvuohjelmien sekä muiden yhteisohjelmien kehittämiseen ja toteutukseen asiakkaille arvoa tuottavalla ja hallituksen kärkihankkeita palvelevalla tavalla.

Team Finland (TF) -palvelumallia ja yhteisohjelmia on kehitetty ja toteutettu hyvässä yhteistyössä kumppanien kanssa. Pääkumppaneina toimivat Finpro, Finnvera, ELY-keskukset ja ulkoministeriö.

Team Finland -palvelumallista tärkeimmän osan muodostaa Team Finland -palveluehdotusten antaminen asiakkaille. Vuonna 2017 tuotimme 317 kpl (v. 2016 373 kpl) Team Finland -palveluehdotusta kansainvälistyville pk-yrityksille. Palveluehdotuksessa asiakkaalle esitetään asiakkaan tilanteeseen sopivia Team Finland -palveluja, jolloin asiakas saa yhden kanavan kautta koko Team Finland -palvelutarjoaman käyttöönsä. Palveluehdotusten määrän vähenemiseen edellisvuodesta on vaikuttanut ennen kaikkea 18 Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattorin sijoittuminen ELY-keskuksiin ja ELY-keskusten ohjaukseen, aikaisemman Tekes-ohjauksen sijaan. Sijoittumispäätös oli seurausta työ- ja elinkeinoministeriön v. 2016 asettaman työryhmän suosituksista Team Finland -toiminnan rakenteelliseksi kehittämiseksi. Kansallisen maakuntauudistuksen ollessa vielä keskeneräinen, ei Team Finland -koordinaattorien uusi rooli maakunnallisessa yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämistyössä ole vielä vakiintunut.

Team Finland -palvelumallissa olevat asiakkaat antavat varsin hyvää asiakaspalautetta, asiakastyytyväisyyden ollessa 4,0 asteikolla 1-5 (Taulukko 7). Vastaajien tyytyväisyys sekä Team Finland -palveluihin että palveluehdotukseen ovat yhä hyvällä tasolla. Muutokset edelliseen vuoteen ovat hyvin pieniä. Asiakkaat arvostavat saamaansa laajempaa kokonaisvaltaista palvelua. Asiakastyytyväisyys on noussut erityisesti asiakkaiden haastamisessa ja uusien näkökulmien esiin nostamisessa.

Tekes osallistui Team Finland -kasvuohjelmatoimintaan sekä ohjelmiensa että asiakaspalvelunsa kautta. Kasvuohjelmien palveluja tarjottiin mm. Tekesin asiakkaille valituissa teemoissa. Tekesin ja Finpron yhteinen ohjelmatoiminta käynnistyi vuoden 2017 alussa. Uusia Business Finland –ohjelmia on käynnistetty ja niitä on valmisteilla. Advisory board –toiminta käynnistettiin Business Finland -ohjelmatoiminnan tueksi. Advisory boardien teemakohtainen erityisosaaminen ja näkemys hyödynnetään koko Business Finlandin strategiatyössä ja ohjaamisessa.

TAULUKKO 7 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE,
TEAM FINLAND -ASIAKASTYYTYVÄISYYSMITTAUS

Yhteiset Team Finland -tavoitteet				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Yhteinen Team Finland -kansainvälistymispalvelujen asiakastyytyväisyysmittaus	Ei seurannassa	4,0	4,0	3,7

4.1 Toiminnan tuottavuus

Työpanoksen kokonaismäärä väheni 9 %. Tästä reilut puolet liittyi vuoden 2017 alusta toteutettuun henkilönsiirtoon ELY-keskuksista Tekesiin. Siirron yhteydessä aiemmin Tekes-tehtäviä hoitaneista henkilöstä 18 htv jäi ELY-keskuksiin maakuntahallintoon valmistautumiseen liittyen. Loput muutoksesta liittyi Tekesin toimintamenojen leikkausten asettamaan paineeseen vähentää henkilöstökuluja. Innovaatorahoituksen osuus on edelleen hieman kasvanut, koska entistä suurempi osa Tekesin henkilötyöresursseista on haluttu ohjata suoraan asiakkaille arvoa tuottavaan asiakastyöhön.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan kustannusjakauma selvitettiin toimintolaskennan ja sen taustalla olevan kattavan työajan kohdentamisen avulla. Tekesin toiminta ei ole luonteeltaan

perinteistä viranomaistoiminnan suoritustuotantoa, joten tulosprisman mukainen toiminnallisen tehokkuuden mittaaminen ja raportointi toteutetaan sijaissuureiden avulla. Kehitystä seurataan kohdistamalla kustannukset ja työpanokset ydinprosesseille.

Toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 8 %. Muutosta selittävät mm. laajentuneet elinkeinorahoituksen tehtävät.

Tekesin toiminnan taloudellisuutta kuvaava rahoitustoiminnan kustannusten prosenttiosuus myönnetystä rahoituksesta oli 5,8 (tavoite <6,5). Myönnetyn rahoituksen määrä oli kaikkiaan 510,2 milj. (vuonna 2016 466,9 milj. euroa). Kaikkien toiminnan kustannusten suhteellinen osuus rahoituksesta oli 9,8 % (vuonna 2016: 9,9 %). Kustannukset per myönnetty rahoitus pysyivät suurin piirtein edellisvuoden tasolla.

TAULUKKO 8 TYÖAJAN SEURANTAJÄRJESTELMÄSTÄ SAATU TYÖPANOKSEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

Ydinprosessi	2015 *)		2016 *)		2017 **)	
	Työaika	Htv	Työaika	Htv	Työaika	Htv *)
Innovaatorahoitus	63,7 %	247	74,1 %	276	74,9 %	254
Ohjaus ja kehittäminen	21,9 %	85	12,3 %	46	12,3 %	42
Strategiset ohjelmat	14,4 %	56	13,6 %	51	12,8 %	43
Yhteensä	100,0 %	388	100,0 %	373	100,0 %	339
*) KI Pirkanmaan ELYn tiedot sisältyvät lukuihin 2015-2016						
**) ELY-keskusten kasvu- ja innovaatiohenkilöstön siirto Tekesiin toteutettu 2017						

TAULUKKO 9 TOIMINTOLASKENNAN TULOKSENA SAATU KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN ERI YDINTOIMINNOILLE

Ydinprosessi	2015 *)		2016 *)		2017 **)	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Innovaatorahoitus	23 792	50,8 %	27 416	59,0 %	29 795	59,6 %
Ohjaus ja kehittäminen	12 264	26,2 %	8 821	19,0 %	8 173	16,4 %
Strategiset ohjelmat	10 744	23,0 %	10 214	22,0 %	12 011	24,0 %
Yhteensä	46 800	100,0 %	46 450	100,0 %	49 979	100,0 %
*) KI Pirkanmaan ELYn tiedot sisältyvät lukuihin 2015-2016						
**) ELY-keskusten kasvu- ja innovaatiohenkilöstön siirto Tekesiin toteutettu 2017						

TAULUKKO 10 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE, TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Taloudellisuus				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Rahoitus- ja asiakkuustyön kokonaiskustannus/ myönnetty rahoitus, %	4,1	5,9	5,8	<6,5

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Tekesillä ei ollut maksullista toimintaa vuonna 2017.

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tekesin yhteisrahoitteisessa toiminnassa on kyse lähinnä EU:lta saatavasta rahoituksesta ERA-NET -verkostojen koordinointiin ja niihin osallistumiseen. Hankkeet verkottavat julkisia rahoittajia ja voivat avata yhdessä hakuja eurooppalaisille konsortioille. Tekesin komissiolta omaan toimintaansa saama rahoitus oli alle miljoona euroa vuonna 2017, joten Tekes ei esitä kustannusvastaavuuslaskelmaa.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tässä luvussa Tekesin toimintaa vuonna 2017 kuvataan Tekesin keskeisten kokonaisuuksien näkökulmista. Tarkasteltavat kokonaisuudet ovat asiakkuudet, innovaatorahoitus, elinkeinorahoitus, strategiset ohjelmat, kärkihankkeet sekä strategia, ohjaus ja kehittäminen.

Asiakkuudet

Tekesin toimintatapoja on kehitetty edelleen niin, että asiakkaille voidaan tarjota tarpeisiin osuvia ja laadukkaita kokonaisratkaisuja elinkaaren eri vaiheisiin. Vuoden 2017 aikana kehitettiin edelleen kolmivaiheista palveluprosessia (Qualify-Develop-Account eli QDA) niin, että se soveltuu koko Business Finlandin toiminnan perustaksi. Mallin Qualify-vaihe keskittyy asiakasvalintaan ja -kvalifointiin, Develop-vaihe asiakkaan kasvusuunnitelmien ja palvelutarpeiden selventämiseen sekä oikeisiin palveluihin ohjaamiseen tai lyhytaikaiseen neuvontaan, ja Account-vaiheessa valittuja asiakkuuksia hoidetaan laajemmin ja pitkäjä-

teisemmin sovittujen palvelumallien mukaisesti. Vuonna 2017 Qualify-vaiheen palvelut sekä asiointin tukipalvelut järjestettiin uudelleen. Systemaattista asiakaskokemuksen mittaamista ja asiakaspalautteen keruuta kehitettiin edelleen, ja asiakaspalautteen käsittely tuotiin kiinteäksi osaksi päivittäistä johtamista (mm. kriittistä palautetta antaneille asiakkaille soitetaan järjestelmällisesti).

Vuonna 2017 jatkettiin Tekesin sähköisen hakemus- ja asiointipalvelun kehittämistä. Tekes osallistui yhdessä työn teknisen toteuttajan Solitan kanssa suomen suurimpaan digimediakilpailuun Grand One 2017, ja voittivat kunniamaininnan ja kakkossijan parhaan B2B-verkkopalvelun sarjassa. Joulukuussa 2017 aloitettiin ensimmäinen chatbot-kokeilu Tempo-rahoituspalveluun liittyen. Pilottijakson aikana haetaan kokemusta chatbotin toimivuudesta Business Finland -palveluneuvonnan tukena, ja vuoden 2018 aikana tehdään päätöksiä mahdollisista uusista chatbot-ratkaisuista.

Tekes on jo usean vuoden ajan systemaattisesti kehittänyt asiakaspalveluprosessejaan, tarjoamaansa ja asiakasymmärrystään palvelumuotoilua hyödyntäen.

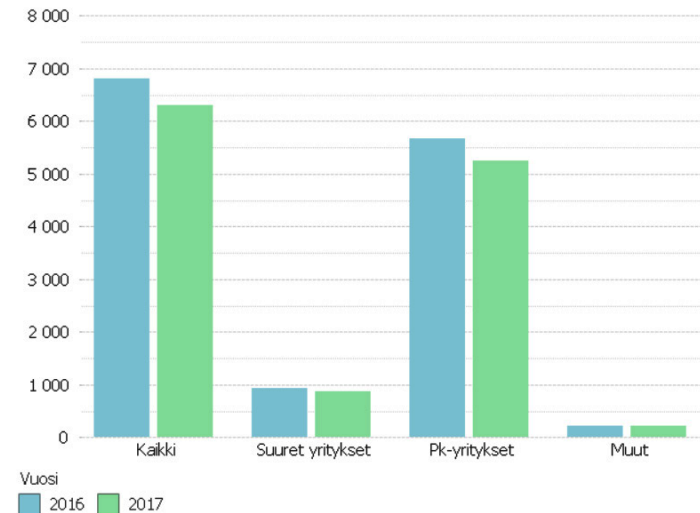
Vuonna 2017 työstä tähän mennessä saadut opit julkaisiin [Asiakastyön käsikirjassa](#)

Asiakaskokemuksen analysointi sekä asiakkaiden tarpeiden ja näkemysten kartoittaminen olivat keskeisessä roolissa Business Finlandin kehittämistyötä vuonna 2017. Tätä varten konsulttifirmat Shape Helsinki & Skog Helsinki toteuttivat yhdessä Tekesin ja Finpron kanssa palvelumuotoiluprojektin, jossa kuultiin asiakkaita tulevan organisaatiomallin suunnittelun pohjaksi. Palvelumuotoilutyön pohjalta myös tulevan Business Finlandin palveluportfoliota kehitettiin niin, että Finpron ja Tekesin palvelut muodostavat yhtenäisen, loogisen kokonaisuuden. Asiakkuuksien hallintaan liittyen Tekes osallistui aktiivisesti Team Finland -toimijoiden yhteisen CRM-järjestelmän käyttöönottoprojektin toteuttamiseen. Järjestelmän pilottikäyttö aloitettiin loppuvuodesta.

Tekesin asiakaskanta vuoden 2017 lopussa koostui noin 6 000 asiakkaasta (v. 2016: noin 5 000). Luku sisältää Tekesin systemaattisen asiakashallinnan piirissä olevat kaikki rahoitusasiakkaat. Organisaatioita, joilla on käynnissä Tekesin rahoittama yksi tai useampi hanke, oli vuoden lopussa 4 114. Tutkimusorganisaatioita ja tutkimusryhmiä oli tässä joukossa 57. Vireillä olevia rahoitusasiakkuuksia oli n. 900 kpl.

Tekesin asiakastyössä tapaamisten määrä notkahti hieinan kuuden vuoden kasvutrendin jälkeen. Lasku kohdistui erityisesti pk-yritysten tapaamisiin. Niissä laskua oli 7,4 %.

Vuonna 2017 pk-asiakkaita tavattiin yli 5 240 kertaa, mikä on kuitenkin yli 1 000 tapaamista enemmän kuin vuonna 2015. Suurten yritysten ja julkisten toimijoiden sekä tutkimusorganisaatioiden edustajien asiakastapaamiset pysyivät samalla tasolla kuin edellisellä vuonna (Kuva 8).

KUVA 8. ASIAKASTAPAAMISTEN LUKUMÄÄRÄ

Innovaatorahoitus

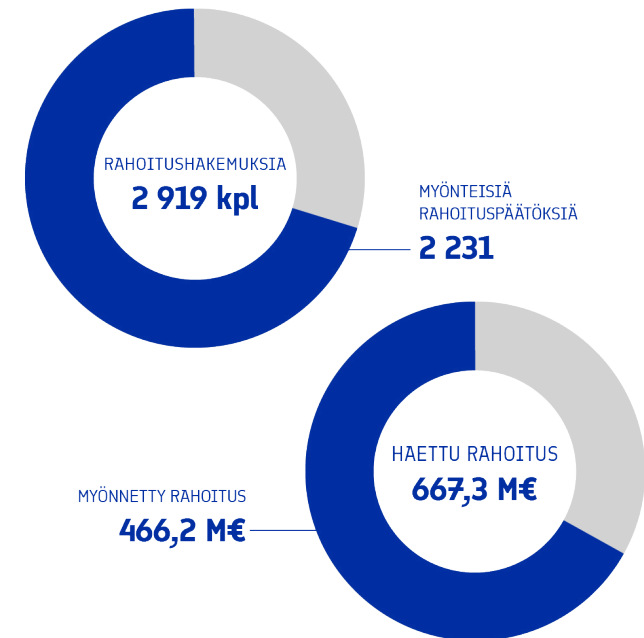
Tekesin innovaatorahoitus yrityksille ja tutkimukseen oli yhteensä 466,2 milj. euroa (koko rahoitus elinkeinorahoitus mukaan lukien 510,2 milj. €). Pienten ja keskiuurten yritysten osuus yrityksille suunnatusta innovaatorahoituksesta pysyi suurin piirtein edellisvuoden tasolla, mutta ylitti tulossopimuksessa annetun tavoitteen. (Taulukko 11)

TAULUKKO 11 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE, TOIMINNALLINEN TEHOAKKUUS

Suoritteet ja julkishyödykkeet				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Pk-yritysten osuus yritysrahoituksesta, %	70	77	76	>70

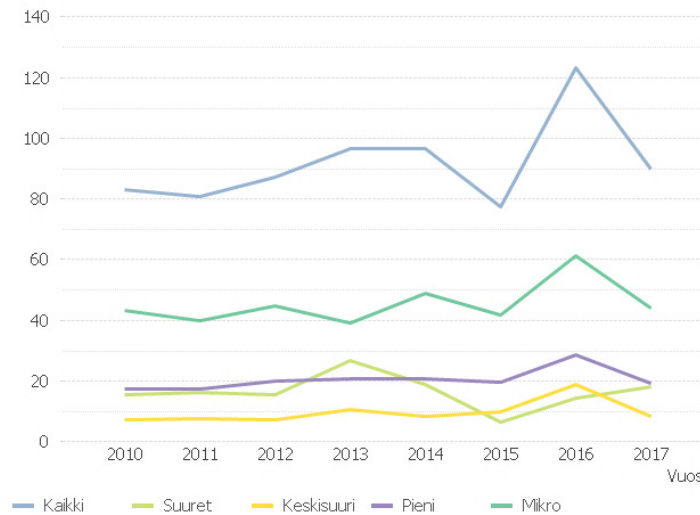
Kuvassa 9 on esitetty tunnuslukuja Tekesin innovaatorahoituksesta vuonna 2017.

Uusien asiakkaiden lukumäärä ja niille myönnetty innovaatorahoitus laskivat hieman edellisestä vuodesta. Vuonna 2016 olleen uusien mikroyritysten määrän ja niille myönnetyn rahoituksen reilu nousu taittuivat v. 2017, mutta edelleen sekä yritysten lukumäärä, että myönnetty rahoitus

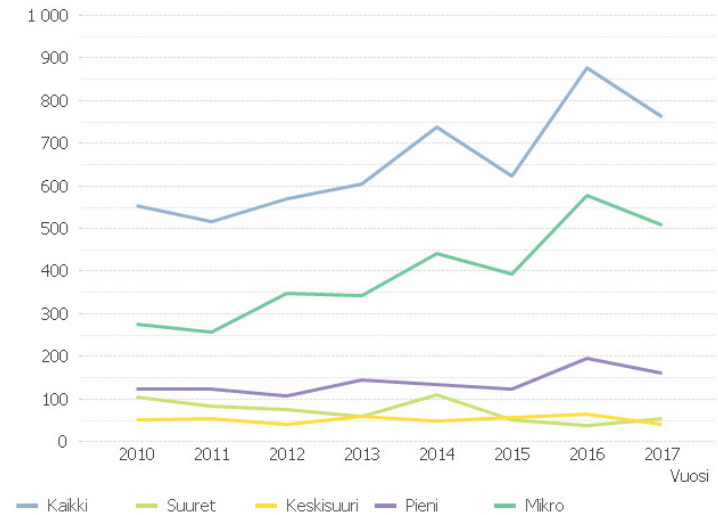
KUVA 9. TUNNUSLUKUJA TEKESIN INNOVAATORAHOITUKSESTA 2017.

uusille mikroyrityksille säilyivät korkeammalla kuin vuonna 2015. Uudet yritykset vaikuttavat olevan aikaisempaa aktiivisempia, ottavan riskiä ja etsivän rohkeasti innovaatioita hyödyntäviä uusia liiketoimintamalleja. (Kuvat 10 ja 11)

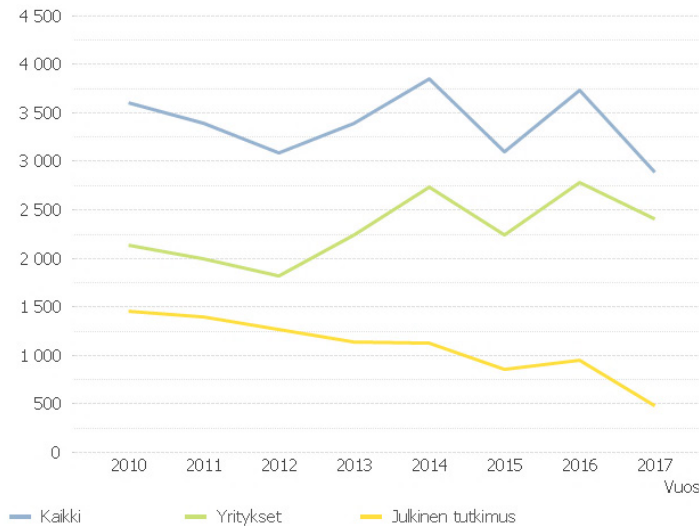
KUVA 10. UUSILLE YRITYSASIAKKAILLE MYÖNNETYN INNOVAATIO-RAHOITUKSEN MÄÄRÄ 2010-2017

Hakemusmäärät laskivat selvästi (25 %) vuodesta 2016. Yrityshakemusten määrä ja haettu rahoitus laskivat hieman. Julkisen tutkimuksen hakemusten määrä sen sijaan laski huomattavasti (49 %). (Kuva 12) Tähän vaikutti tutkimuksen kärkihankerahoituksen aikataulu, jossa hakujen painopiste oli vuonna 2016 niin, että rahoituspäätöksiä oli mahdollista tehdä heti alkuvuodesta 2017. Tutkimushakujen yhteyteen rakennetut sparraustapahtumat ovat myös merkittävästi parantaneet hakemusten kohdentumista ja vähentäneet

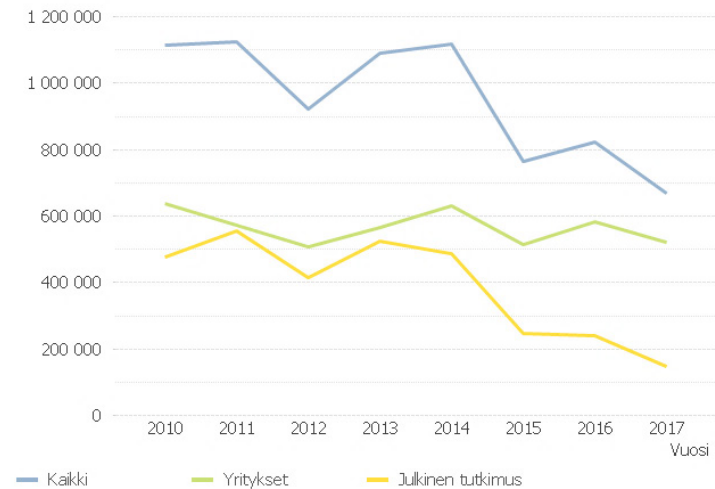
KUVA 11. UUSIEN INNOVAATIO-RAHOITUKSEN YRITYSASIAKKAIDEN LUKUMÄÄRÄ 2010-2017

hylättävien hankkeiden määrää. Lisäksi ennakoitiin siirtymistä uuteen tutkimusrahoitusmalliin 2018 alusta, joten 2017 syksyllä ei enää järjestetty tutkimushakujia. Rahoitushakemuksia tuli yhteensä 2 919, joista eniten yritysten tutkimus- ja tuotekehityshankkeita (2 807) ja tutkimushankkeita (487). Tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden osuudessa on varsinaiseen t&k:n keskittyvien projektien lisäksi sekä t&k-projekteja valmistelevia, että niiden tulosten hyödyntämistä edistäviä projekteja.

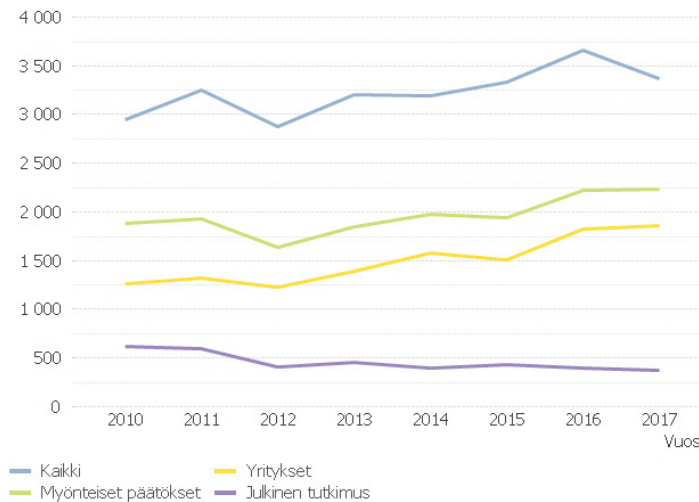
KUVA 12. HAKEMUSTEN LUKUMÄÄRÄ 2010-2017

Haetun rahoituksen yhteismäärä laski 18 % (Kuva 13), ollen 667,3 milj. euroa. Haetun rahoituksen volyymi kääntyi taas laskuun vuoden nousun jälkeen. Yritysprojekteissa haettu rahoitus projektia kohden kääntyi pieneen nousuun. (2016 keskimäärin 210 305 euroa/hanke ja 2017 vastaavasti 216 796 euroa/hanke). Rahoituspäätösten lukumäärä laski selvästi. Myönteisten rahoituspäätösten määrässä oli hienoista nousua edellisvuoteen verrattuna, mutta kokonaismäärän lasku johtui hylättyjen päätösten määrän laskusta (kuva 14 ja kuva 17). Maksatuspäätösten yhteismäärä nousi,

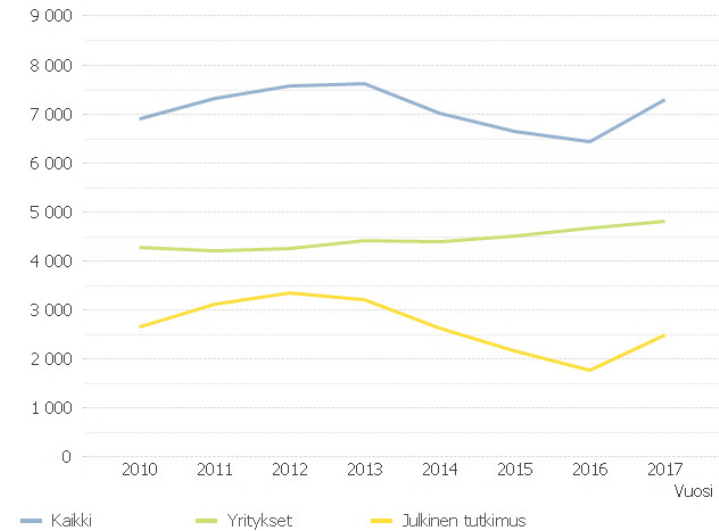
KUVA 13. HAETTU RAHOITUS 2010-2017

nousu tapahtui julkisen tutkimuksen hankkeissa. (Kuva 15) Rahoitus- ja maksatuspäätösten määrä on suorassa suhteessa myöntövaltuuksien määrään ja julkisen tutkimuksen myöntövaltuuksien väheneminen näkyy myös rahoitus- ja maksatuspäätösten määrän tason laskuna, vaikka edellisestä vuodesta maksatuspäätösten määrä nousikin. Uusista hakemuksista tehtiin päätöksiä yhteensä 3 360 kpl, joista myönteisiä oli 2 231 kpl. Hankkeille myönnetty keskimääräinen rahoitus kääntyi nousuun. Vuonna 2017 se oli noin 229 000 kun se vuonna 2016 oli noin 204 000.

KUVA 14. RAHOITUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2010-17

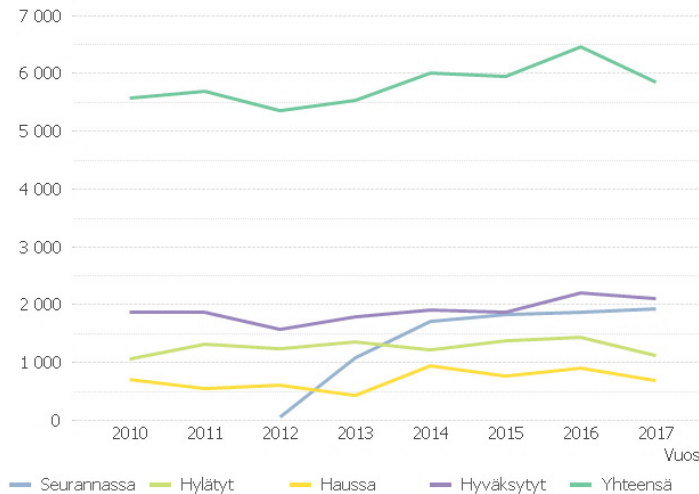
Volyymiltaan ylivoimaisesti tärkeimpänä yritysten rahoitusinstrumenttina säilyi edelleen rahoitus tutkimus- ja kehittämisprojekteihin. T&k-rahoitusta myönnettiin 778 projektiin yhteensä 270 milj. euroa, josta lainojen osuus oli 171 milj. euroa (63 %). Rahoituksessa lainojen ja avustusten suhde ei viime vuonna muuttunut edellisestä vuodesta. Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitusta myönnettiin 62 projektiin (19,6 milj. euroa). Tässä instrumentissa lainojen osuus kuitenkin kasvoi 16,7 %:sta 26,2 %:iin. Instrumenteista NIY-rahoitus laski sekä määrässä että volyymissä edellisestä vuodesta ja tutkimus- ja kehityshankkeiden määrä ja volyyymi

KUVA 15. MAKSATUSPÄÄTÖSTEN LUKUMÄÄRÄ 2010-17

kasvoivat. Tutkimushankkeiden, sisältäen tutkimuksesta liiketoimintaa (TUTL), strategiset tutkimusavaukset (STRAT) ja elinkeinoelämän kanssa verkottuneen tutkimuksen (EVET) -instrumentit, rahoitus oli noin 113 milj. euroa 372 hankkeeseen. (vuonna 2016 kokonaissumma oli 98 milj. euroa 396 hankkeeseen). Julkisen tutkimuksen volyyymi ja hankekoko ovat siis hieman kasvaneet ollen nyt noin 0,3 milj.e/hanke.

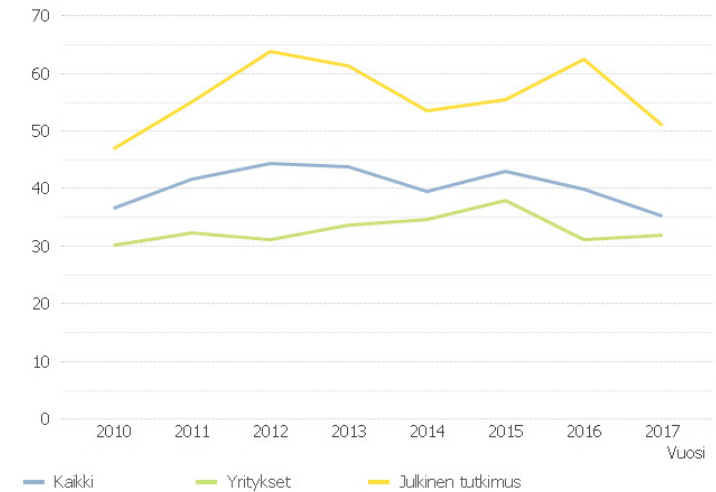
Tekesin käsittelemien ja seuraamien innovaatorahoituksen projektien kokonaismäärä (aktiivinen projektisalkku) laski 10 prosenttia ja palautui vuosien 2014 ja 2015 tasolle. Vuonna 2017 projektisalkussa oli 5844 projektia (Kuva 16).

KUVA 16. TEKESIN AKTIIVINEN PROJEKTISALKKU

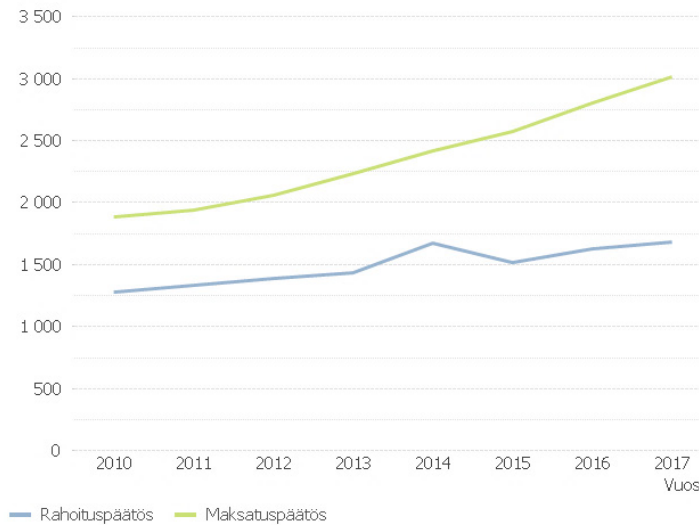
Käsiteltyjen ja seurattavien hankkeiden kokonaismäärään lasketaan mukaan kaikki vuonna 2017 hylkäävän tai hyväksyvän rahoituspäätöksen saaneet projektit sekä ne aiemmin rahoitetut hankkeet, joiden seuranta oli kesken vuoden lopussa.

Innovaatorahoituksen hakemusten hylkäysprosentti oli 35. Hylkäysprosentti laski julkisen tutkimuksen projekteissa selvästi ollen 51 % (v. 2016: 62 %). Yritysten projekteissa se pysyi samalla tasolla (Kuva 17). Yritys-projektien hylkäysprosentti vuonna 2017 oli 32 % (2016: 31 %).

KUVA 17. TEKESIN SAAMIEN HAKEMUSTEN HYLKÄYS-%

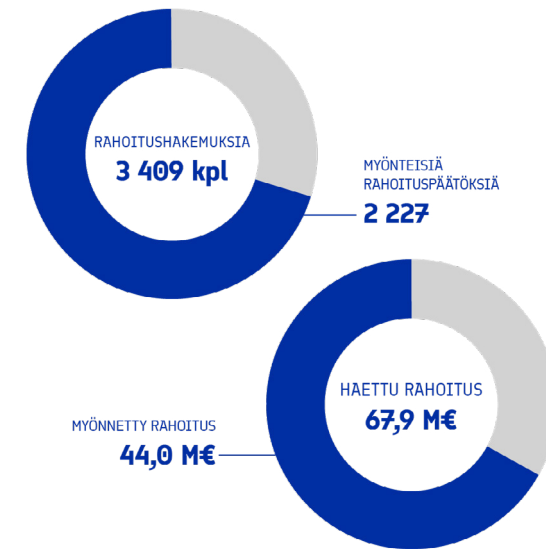
Rahoituspäätöksen saaneiden yritysten määrä oli hieman korkeampi kuin vuonna 2016. Maksatuspäätöksen saaneiden yritysten määrä nousi vielä selvemmin ja oli viime vuonna jo 3 019. Kasvua tuli 7 %. Lukuihin on laskettu kaikki osapuolet. Rahoitusta myönnettiin 1 679 yritykselle ja maksettiin 3 019 yritykselle. (Kuva 18)

KUVA 18. AKTIIVISTEN YRITYSASIAKKAIDEN MÄÄRÄ (RYHMÄHANKKEET JAETTU ERI ASIAKKAILLE) V. 2010–2017

Elinkeinorahoitus

Innovaatorahoituspalvelujen lisäksi Tekesin tarjoama on vuodesta 2016 ja alkuvuodesta 2017 alkaen kattanut myös elinkeinorahoituspalveluja. Elinkeinorahoituspalveluja ovat messuavustukset, energiatuki, innovaatioaseteli, Explorer ja AV-tuotantokannustin. Uusien palvelujen käyttöönotot sujuivat hallitusti ja ne saatiin käynnistettyä onnistuneesti. Tekesille uutena rahoituspalveluna käynnistetään vuoden 2018 alussa laivanrakennuksen innovaatiotuki. Tuen tarkoituksena on saada aikaan innovatiivisia ja edistyskellisiä

KUVA 19. TUNNUSLUKUJA TEKESIN ELINKEINORAOITUKSESTA 2017

alus- tai offshore-ratkaisuja ja helpottaa uusien innovaatioiden pääsyä markkinoille osana laivaprojekteja.

Tekes myönsi elinkeinorahoitusta vuonna 2017 kaikkiaan 44,0 milj. euroa. Rahoitushakemuksia elinkeinorahoituksen palveluihin saatiin 3409 kpl. Myönteisiä rahoituspäätöksiä tehtiin 2227 kpl. Hakemusten hylkyprosentti oli 35 %. Uuden hakemuksen käsittelyajan mediaani elinkeinorahoituksen palveluissa oli 14 vrk vuonna 2017. Maksatusten käsittelyajan mediaani oli puolestaan 15 vrk. Elinkeinorahoituksen päätöksiin tuli oikaisuvaatimuksia 30

kpl, joka vastaa 0,5 % kaikista elinkeinorahoituksen muutoksenhakukelpoisista päätöksistä.

Elinkeinorahoitusta saaneita yrityksiä siirtyi innovaatio-rahoitukseen. Vuosina 2016-2017 Tekesin elinkeinorahoitusta saaneista yrityksistä, jotka eivät olleet aikaisemmin olleet Tekesin asiakkaita, 171 sai sen jälkeen hyväksytyt innovaatio-rahointuspäätökset. Suurimpana ryhmänä innovaatioaseteliasiakkaat, joita siirtyi 155. Myös parikymmentä sellaista yritystä, joilla oli ollut pitkä tauko Tekesin asiakkuudessa, aktivoitui elinkeinorahoitusprojektin jälkeen uudelleen Tekesin innovaatio-rahointupuolelle. Tyypillisesti näille uusille ja uudestaan aktivoituneille yrityksille tehtiin ensimmäisenä Tempo-rahointuspäätös.

Strategiset ohjelmat

Tekesin ohjelmat ovat rahoitus- ja asiantuntijapalveluiden kokonaisuuksia, joiden avulla Tekes tarjoaa asiakkailleen verkostoja ja tietoa kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisen tueksi. Ohjelmatoiminnan sisällölliset painopisteet olivat luonnonvarat ja resurssitehokkuus, digitaalisuus elinkeinojen uudistajana, hyvinvointi ja terveys, uudet liiketoimintaekosysteemit, markkinoille vienti sekä aineettomuus ja arvonaluonti.

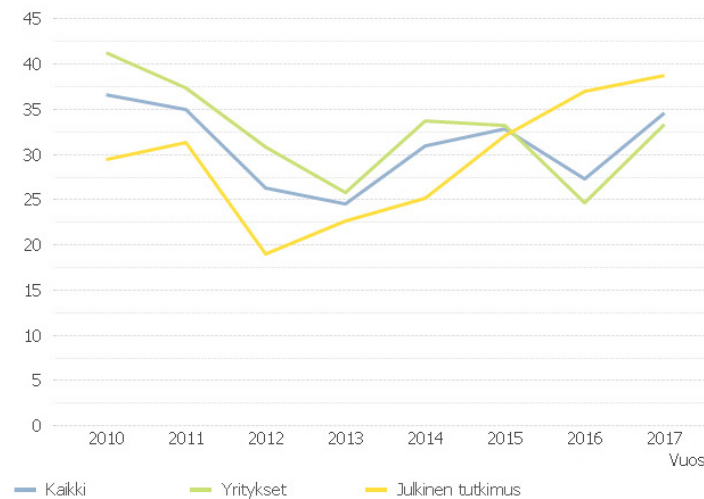
Vuonna 2017 Tekesin ohjelmiin sijoitettiin 161 milj. euroa eli 35 % (2016: 124 milj.e, 27 %) myönnetystä rahoituksesta (Kuva 20). Ohjelmien kautta rahoitettiin 596 projektia, joissa

Tekesin rahoitus oli avustusta 74 milj., lainaa 43 milj., tutkimusrahoitus 41 milj. ja EAKR 2 milj. euroa. Sekä rahoitettujen projektien määrä, että myönnetty rahoitus nousivat yritysten projekteissa. Julkisen tutkimuksen projekteissa nousi selvemmin myönnetty rahoitus, projektien määrä pysyi samalla tasolla. Ohjelmarahoituksen osuus koko rahoituksesta nousi sekä julkisen tutkimuksen että yritysrahoituksen puolella (Kuvat 20 ja 21). Tekesin, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteenlaskettu panostus ohjelmiin vuonna 2017 oli 343 milj. euroa (2016: 240).

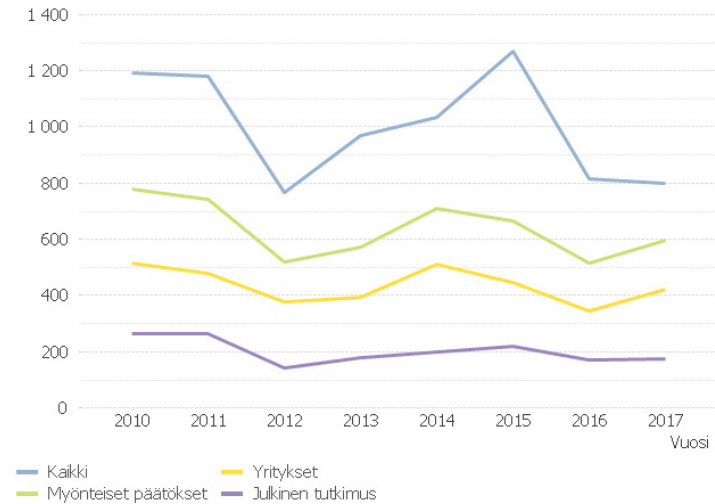
Tekesin ja Finpron yhteinen ohjelmatoiminta käynnistyi vuoden 2017 alussa ja jatkuu v. 2018 Business Finland -ohjelmatoimintana. Vuonna 2017 käynnistettiin Älykäs energia -ohjelma. Ohjelma tukee Suomen roolia kasvaa älykäsenergiaratkaisujen edelläkävijäksi ja testialustaksi. Ohjelma haastaa energia-alaa hyödyntämään digitalisaatiota, IoT:a, keinoälyä sekä kehittämään alalle uutta liiketoimintaa ja liiketoimintamalleja. Vuoden 2017 aikana päättyi kolme Tekesin ohjelmaa: Arktiset meret, Fiksu kaupunki ja INKA. Kaiken kaikkiaan ohjelmia oli käynnissä 11. Rahoituksella mitattuna suurimpia ohjelmia olivat Teollinen internet ja BioNets, joiden kokonaisrahoitus oli yli 44 milj. euroa.

Vuonna 2017 käynnistettiin Advisory board -toiminta Business Finland -ohjelmatoiminnan tueksi. Advisory boardien teemakohtainen erityisosaaminen ja näkemys hyödynnetään koko Business Finlandin strategiatyössä ja ohjaamisessa.

Ohjelmien rinnalle ja niiden täydentämiseksi lanseerattiin useita lyhytkestoisempia kampanjoita. Näkyvimpänä kampanjana ehkäpä yhteistyössä Duudzoneiden kanssa toteutettu videosarja, jossa yhdistettiin joukko kasvavia ja kansainvälistyviä suomalaisia yrityksiä Duudzoneiden kanssa. Videokampanjan tavoitteena oli nostattaa tietoisuutta suomalaisesta huippuosaamisesta ja rohkeudesta tehdä asioita toisin. Tekesin, Duudzoneiden ja yritysten yhteistyö sekä siitä syntynyt Meanwhile in Finland -videosarja sai markkinointiyhteistyökilpailussa ”Vuoden yllättävin kumppanuus” -palkinnon.

KUVA 20. OHJELMARAHOITUKSEN OSUUS %

KUVA 21. OHJELMISSA RAHOITETTUIJEN PROJEKTtien MÄÄRÄ

Strategia, ohjaus ja kehittäminen

Vuoden 2017 aikana Tekesin temaattiset alueilla Digitaalisuus, Biotalous ja Cleantech sekä poikkialaisilla teemoilla tehtiin strategiatyötä hyvin tiiviisti yhdessä Finpron kanssa. Strategiaprosesseissa oli tavoitteena löytää ne fokusalueet, joihin suunnattaisiin asiakastyön resursseja, sekä tunnistaa ne nousevat aiheet, joita olisi syytä seurata. Teematyössä oli kokonaisuudessaan innovaatiotoiminnan kärki, mutta kevään edettyä Business Finland (BF) -päätökseen, pyrittiin tulevan Business Finland -organisaation kolme aikajännettä ottamaan samalla huomioon. Jatkuva strategiatyö on

vakiintumassa sekä teema-alueilla ja ohjelmissa ennakoit-
tityön vahvalla kytkennällä toimintamalliksi.

Vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla aloitettiin myös
BF-muutosprojektin osana BF-strategiaperustan laatimi-
nen. Business Finlandin aloittaessa 2018 toimintansa on
työn tuloksena määritelty Business Finlandin strategiset
päämäärät ”Global Growth for Companies” ja ”World Class
Ecosystems and Business Environment” ja niitä toteuttavat
elementit johtokunnan vahvistamana. Strategiaperusta on
ollut johtavana kärkenä myös BF:n organisoitumisessa.

Tekes otti 2017 ensimmäiset askeleet tekoälyn ja ohjel-
mistorobottien käytössä toiminnassaan. Tempo-chatbotin
kehitysversio julkaistiin joulukuussa asiakkaiden käyttöön.
Chatbot on tietokoneohjelma, joka on suunniteltu käy-
mään keskustelua ihmisen kanssa. Niitä käytetään erityi-
sesti asiakaspalvelussa. Tempo-chatbot vastaa startupeille
tarkoitettuun Tempo-rahoitukseen liittyviin kysymyksiin. Se
osaa myös kyselyn avulla auttaa yrityksiä selvittämään täyt-
tyvätkö Tempo-rahoituksen perusedellytykset niiden koh-
dalla. Tempo-chatbot osaa tällä hetkellä vastata reiluun 40
%:iin asiakkaiden kysymyksistä, mikä pienentää asiakaspal-
velun henkilöiden työkuormaa merkittävästi. Chatbot oppii
työn ohessa, joten sen vastausprosentti todennäköisesti
paranee käytön jatkuessa. Tempo-chatbot vastaa kuukau-
dessa 24/7 useisiin satoihin kysymyksiin.

Toinen esimerkki tältä alueelta on TekesMatch -digitaalinen verkottamispalvelu (uusi nimi on mietinnässä). Te-

kesMatch luo semanttisen haun ja koneoppimisen avulla
uudenlaisia näkymiä Business Finlandin rahoittamien yri-
tysten ja projektien tietokantaan. Semanttinen haku ym-
märtää käyttäjän tarkoituksen ja haun asiayhteyden, jolloin
sen antamat hakutulokset ovat kattavampia kuin tavalli-
sessa avainsanahaussa. Se auttaa myös löytämään sellaisia
yhteyksiä projektien, yritysten ja tutkimusorganisaatioiden
välille, joita ei heti tulisi ajatelleeksi. TekesMatchin sisäi-
sen version testaus alkoi syksyllä. Soveltuvuutta testattiin
useissa case-kohteissa ja tulokset olivat lupaavia. Validoin-
tia jatketaan alkuvuonna 2018. TekesMatchin asiakasversio
olisi työkalu, jolla innovaatiojärjestelmän toimijat voivat
hakea tietoa ja kumppaneita liike- ja innovaatiotoimintaan
sekä nykyistä paremmin hyödyntää BF:n rahoittamien pro-
jektien tuloksia ja syntyneitä osaamista. Asiakasversion te-
kemisestä päätetään, kun sisäisen version toiminnasta on
saatu enemmän kokemusta.

Ensimmäinen Tekesin digityöntekijä (so. ohjelmistoro-
botti) aloitti työssään syksyllä 2017. ”Hän” aloitti ensin inno-
vaatiosetelihankeissa, mutta laajensi toimintakenttäänsä
sittemmin kaikkiin rahoitustuotteisiin. Rahoituksen saaja
hyväksyy nyt rahoituspäätöksen asiointipalvelussa vain yh-
dellä napin painalluksella. Sen jälkeen alati valmiusasemis-
sa odottava digityöntekijä kirjaa tulleen ilmoituksen, tekee
tarvittavat merkinnät Eval-rahoitusjärjestelmään sekä lä-
hettää lainapäätöksistä tiedot Valtiokonttoriin. Rahoitus-
päätöksen hyväksymisen yhteydessä rahoituksen saaja

sitoutuu päätöksen lisäksi rahoitusehtoihin ja mahdolliseen tiedonvaihtoon viranomaisten välillä. Kun rahoituspäätöksen hyväksyjä kirjautuu palveluun suomi.fi -tunnistautumisen kautta, järjestelmä tarkistaa hänen nimenkirjoitusoi-keutensa kaupparekisteristä. Digityöntekijästä on jo saatu paljon hyvää palautetta. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä, koska säästyvät rahoituspäätöksen hyväksymislomakkeen tulostamisen, allekirjoittamisen, skannauksen ja lähettämisen vaivalta. Digityöntekijä myös keventää merkittävästi BF:n kirjaamon ja rahoituskoordinaattorien työkuormaa.

Muita kehittämistoiminnan tuloksia ovat seuraavat. Ensimmäinen TEM CRM pilotti käynnistyi. Pilotin kohteina ovat TF-palveluehdotus ja TF-liidien käsittely. Siihen osallistuu noin 100 pilot-käyttäjää. Uusi asiakastyön mittaristo otettiin käyttöön kaikilla Tekesin vastuualueilla. Osana BF-muutosohjelmaa Tekesin ja Finpron palvelut koottiin yhteen ja laadittiin Business Finlandin palvelutarjoaman nykytilakuvaus. Team Finland -palveluprosessin Digiloikka-hanke pääsi vauhtiin. BF:n rahoittamien projektien Muutoshakemusten lähetys asioinnista ja kirjaamon ohitus ovat lähes valmiit. Käyttöönotto on helmikuussa 2018. Uusi esitysvalmistelusovellus innovaatioasetelin osalta on testauksessa. Digiloikka-hanke jatkuu vuonna 2018.

Business Finland muutos vaikutti kevästä 2017 alkaen moniin kehittämissuunnitelmiin ja osa kehittämissuunnitelmissa ei toteutunut suunnitellusti. Joidenkin projektien tavoitteita muutettiin ja joitakin laitettiin jäihin.

BF-muutos myös satoi kehittämissuunnitelmiin, mikä hidasti monien projektien etenemistä.

Kärkihankkeet

Tekes on vuodesta 2016 lähtien osallistunut työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksella Suomen hallituksen kärkihankkeiden toteutukseen. Osa Tekesin toimenpiteistä on toteutettu hallituksen erityisellä kärkihankerahoituksella ja osa Tekesin normaaleilla rahoitusvaltuuksilla. V. 2017 Tekes sai kärkihankerahoitusta valtion talousarviossa 43 milj. euroa, josta tutkimuksen kaupallistamisen edistämiseen varattiin 20 milj. euroa, kasvuhakuisten pk-yritysten cleantech-ratkaisuihin 8 milj. euroa, biotalouden uusiin tuotteisiin, palveluihin ja liiketoimintamalleihin 12 milj. euroa, cleantech-pilotteihin 2 milj. euroa ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisen demonstraatioihin 1 milj. euroa.

Kärkihankkeilla Tekes on käynnistänyt uudenlaisia rahoitustuotteita ja ohjelmia yritysten ja tutkimusorganisaatioiden tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toimintaa varten. Kärkihankerahoitusta on käytetty esimerkiksi uusiin toimintamuotoihin, joilla haetaan entistäkin tehokkaampaa tutkimustulosten hyödyntämistä sekä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön lisäämistä. Toimintamuotoja ovat olleet Challenge Finland -kilpailu, Research Benefit ja Innovation Scout. Lisäksi Tekesillä on jo aiemmin käyttöön otettu rahoitusmuoto Tutkimuksesta liiketoimintaa TUTLI.

Toimintamallit ovat saaneet niin yrityksissä kuin tutkimusorganisaatioissa erittäin hyvän vastaanoton ja lisänneet vuorovaikutusta tutkijoiden ja yritystoimijoiden kesken. Hyvien kokemusten siivittämänä v. 2018 alussa käynnistynyt Business Finland on uudistanut tutkimusrahoituspalvelunsa Challenge Finland ja Research Benefit suuntaisesti ja ottanut käyttöön uusina palveluina Co-Creation sekä Co-Innovation rahoituspalvelut. TUTLIn uudistamista kartoitetaan alkuvuonna 2018.

Kärkihankerahoitusta on käytetty myös esimerkiksi yritysten bio- ja cleantech-liiketoiminnan pilotteihin ja demoihin, joilla yritykset voivat testata uuden innovatiivisen, kaupallistamisvaiheen kynnyksellä olevan ratkaisun toimintaa ja arvioida hyötyjä yhdessä asiakkaiden kanssa. Kampanja toteutettiin Tekesin, Finnveran ja Finpron yhteistyönä.

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tavoite: Tekesin palveluiden laatu säilyy korkeana.

Tekesin asiakaspalaute oli edellisvuosien hyvällä tasolla. Vuoden 2017 asiakaskyselyissä asiakkaat antoivat Tekesin palveluille kokonaisarvosanan 4,1 asteikolla 1-5. Erityisesti tavoitettavuuden ja asiakaspalveluasenteen osalta asiakkaat arvioivat palvelumme erityisen hyväksi. Parannettavaa

voisi jonkin verran löytyä prosessin sujuvuudessa ja kyvysämme haastaa asiakkaita.

Myös kielteisen päätöksen saaneet ovat yhä verraten tyytyväisiä Tekesistä saamaansa palveluun. Kielteisen rahoituspäätöksen saaneet antoivat yleisarvosanaksi Tekesin palveluista 3,1 (v. 2016: 3,3).

TAULUKKO 12 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITE, ASIAKASPALAUTE TEKESIN TOIMINNASTA

Palvelukyky ja laatu				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite
Asiakaspalautteen yleisarvio Tekesin toiminnasta (1-5)*	4,3	4,2	4,1	>4,0

*) Tekes on uudistanut asiakaspalautekyselyn vuonna 2016 ja 2017, joten vuoden 2015 tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2016 ja 2017 tulosten kanssa.

Seurantamittari: Tekesin asiakkaiden suositeluhaluus.

Vuonna 2017 otettiin käyttöön uutena mittarina asiakkaiden suositeluhaluusarvo eli NPS. Asiakkaiden suositeluhaluutta mittaava Tekesin NPS-arvo vuonna 2017 oli +59, mitä voi pitää erinomaisena tuloksena. NPS lasketaan vähentämällä suositelijoiden prosentuaalisesta osuudesta (ne, jotka antavat arvosanan 9 tai 10 kysymykseen "kuinka

todennäköisesti voisit suositella palveluitamme?” asteikolla 1-10) kriittisten vastaajien (ne, jotka antavat arvosanan 1-6) prosentuaalinen osuus. NPS-arvo sijoittuu asteikolle -100 - +100. Yleisesti arvoa, joka ylittää +50, pidetään erinomaisena.

TAULUKKO 13 TULOSSOPIMUKSEN SEURANTAMITTARIT, ASIAKASPALAUTE TEKESIN TOIMINNASTA

Palvelukyky ja laatu				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 arvio
Tekesin asiakkaiden suosittelemuus 1)	-	-	+59	

1) Tekesin asiakkaiden suosittelemuutta (NPS) on aloitettu mittamaan v. 2017.

Seurantamittari: Oikaisuvaatimukset.

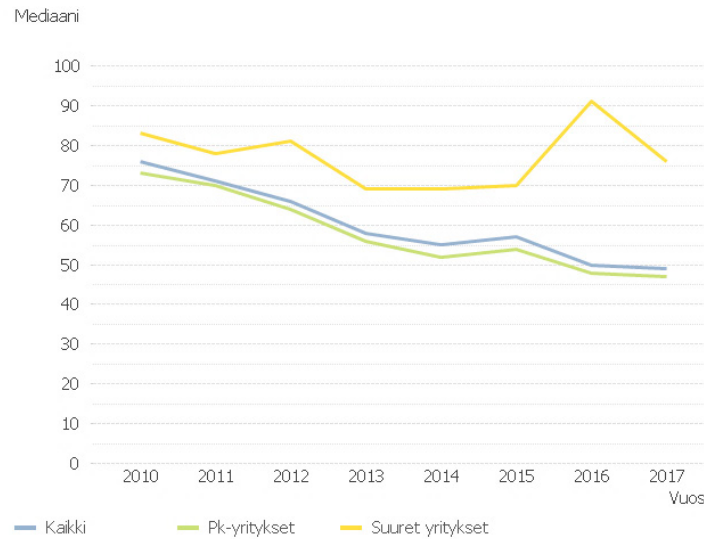
Innovaatorahoituksen oikaisuvaatimusten määrä ja suhteellinen osuus laskivat selvästi vuonna 2017. Oikaisuvaatimusten määrä oli 43 kappaletta (2016: 48) ja oikaisuvaatimukseen johtaneiden päätösten osuus 0,31 % (2016: 0,38 %) kaikista innovaatorahoituksen päätöksistä. Vuonna 2017 annettiin viisi hallinto-oikeuden päätöstä; neljässä tapauksessa valitus hylättiin ja yhdessä asia palautettiin Teke-sille uudelleen käsiteltäväksi.

Lisäksi yhdessä KHO:n päätöksessä valitus hylättiin. Lisäksi annettiin kolme hovioikeuden tuomiota avustuspetoksista: kahdessa tuomio tärkeästä avustuspetoksesta, yhdessä jutussa syytteet hylättiin.

Seurantamittarit: Rahoitushakemusten sekä maksupyynnön ja raportin käsittelyajat.

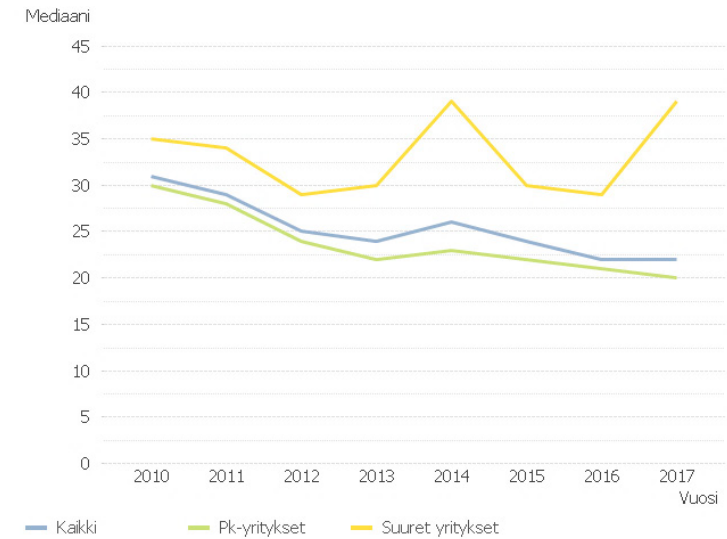
Uuden rahoitushakemuksen käsittelyaika lasketaan erikseen pk-yrityksille ja suuryrityksille. Pk-yritysten hakemusten käsittelyaika on nopeutunut viime vuosina tasaisesti johtuen mm. asiakkuuksien johtamismallin mukaisesta erikoistumisesta ja fokuoinnista. Viime vuonna mediaani laski vuorokaudella vuodesta 2016 ja oli 47 vrk. Kärkihankkeiden haastavat aikataulut sen sijaan vaikuttivat suuryritysten haku- ja päätösaikatauluihin 2016-17. Toimintatapojen uudistuksella käsittelyajat on kuitenkin saatu jo reippaaseen laskuun. Suuryritysten uuden hakemuksen käsittelyajan mediaani laski reilusti ja oli viime vuonna 76 vrk, mikä jäi vain hieman tavoitteesta (<75 vrk). (Taulukko 14, Kuva 22-).

Maksupyynnön ja raportin käsittelyaika laski pk-yrityksillä vuorokaudella ja oli nyt 20 vrk. Suurilla yrityksillä käsittelyaika sen sijaan kääntyi selvään nousuun ja oli 39 vrk (Taulukko 14, Kuva 23).

KUVA 22 YRITYSTEN HAKEMUSTEN KÄSITTELYAIKA

Energiatukihakemusten käsittelyaika oli 53 vrk. Pitkää käsittelyaikaa selittävät päätöksenteon viivästyminen alkuvuonna, jolloin hakemusten käsittelyä edellyttävää asetusmuutosta ei oltu saatu vielä voimaan, sekä myöntövaltuuden loppuminen, kun työ- ja elinkeinoministeriössä haluttiin varmistaa myöntövaltuuden riittäminen niihin hakemuksiin, joiden käsittely oli ministeriön vastuulla.

KUVA 23 YRITYSTEN MAKSUJEN KÄSITTELYAIKA

TAULUKKO 14 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET,
 ASIAKASPALVELU JA LAATU.

Palvelukyky ja laatu				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite/arvio
Oikaisuvaatimukset /muutoksenhakukelpoiset päätökset, %	0,7	0,38	0,31	<0,7
Uuden rahoitushakemuksen käsittelyaika (mediaani) pk-yrityksille, vrk	54	48	47	<55
Uuden rahoitushakemuksen käsittelyaika (mediaani) suuryrityksille, vrk *	71	92	76	<75
Maksupyynnön ja raportin käsittelyaika pk-yritykselle, vrk	22	21	20	<23
Energiatukihakemusten käsittelyaika, vrk			53	

* Luvut eivät sisällä projekteja, joissa merkittävä osa käsittelyajasta koostuu kansainvälisestä arvioinnista ja rahoituksen yhteensovittamisesta.

Konkurssien määrä nousi hieman edellisvuodesta. Asiakasyrityksiä asetettiin vuonna 2017 konkurssiin 59 (2016: 57, 2015: 64). Luvussa on mukana ne yritykset, joille on maksettu rahoitusta viiden vuoden aikana ennen konkurssia tai joilla on vielä lainaa maksamatta takaisin (rahoitusta maksettu viimeisen 5 vuoden aikana 13,9 milj. euroa ja lainaa oli jäljellä 17,4 milj. euroa).

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Business Finlandin perustamisesta tehtiin päätös keväällä 2017, jonka jälkeen käynnistettiin uuden organisaation ja yhteisen organisaatio- ja toimintakulttuurin rakentaminen. Business Finland -muutosta tuettiin vuoden aikana usein eri tavoin. Muutoksen etenemisestä viestittiin kuukausittaisissa henkilöstöinfoissa, sähköisissä viikkokirjeissä sekä intra-sivuilla. Henkilöstölle ja esimiehille järjestettiin ryhmämuotoista muutosvalmennusta sekä mahdollisuutta yksilöllisiin coachaaviin keskusteluihin. Henkilöstön työpajoissa työstettiin Business Finlandin strategiaa, tavoitekulttuuria ja organisaatorakennetta. Lisäksi Tekesin ja Finpron esimiehille järjestettiin loppuvuonna yhteisiä esimiestilaisuuksia ajankohtaisista johtamiseen liittyviä asioista.

Asiakastyön toimintamallia vietiin käytäntöön ja sen kehittämistä jatkettiin. Mallissa asiakastyö jaetaan kolmeen vaiheeseen. Qualify-vaiheessa keskitytään asiakashankintaan ja asiakkailta tulevien yhteydenottojen käsittelyyn. Develop-vaiheessa keskitytään asiakkaiden kasvun sparraukseen sekä ohjataan oikeisiin palveluihin. Account-vaiheessa keskitytään asiakkuuksien hoitamiseen. Loppuvuonna työstettiin myös mallin soveltamista Business Finland -organisaatiossa vuonna 2018.

Myös osaamisen kehittämisessä keskityttiin asiakastyöhön. Asiakas- ja rahoitustyötä tekevien osaamista kehitettiin valmennuksella ja ryhmä-coachingilla. Valmennuksen painopisteenä oli sparrausosaaminen eli asiakkaiden kohtaaminen asiakastyössä. Valmennuksessa jaettiin osallistujien kesken asiakastyön hyviä käytäntöjä. Muita teemoja olivat mm. asiakkaan ymmärtäminen sparrauksen perustana, haastaminen ja oikean ratkaisun löytäminen asiakkaalle.

Osaamisen kehittämiseen ja henkilökohtaiseen kehittämiseen lähdettiin hakemaan uutta näkökulmaa uraunelma-keskusteluilla. Esimiehet keskustelivat kehityskeskusteluissa jokaisen kanssa uraunelmista ja pitkän tähtäimen kehittämistoiveista. Keskusteluissa pohdittiin, toteutuvatko unelmat ja kehittämistoiveet nykyisessä työssä, jossakin toisessa tehtävässä Tekesissä vai kenties Tekesin ulkopuolella. Lisäksi pohdittiin, kuinka omaa työtä voisi kehittää ja mitkä ovat seuraavat askeleet kohti tavoitteita. Uraunelma-ajattelun yhteydessä pilotoitiin uutena menetelmänä uracoachingia positiivisin tuloksin. Uracoachingissa selkeytetään omia kehitystavoitteita ja uratilannetta yhdessä ammattilaiscoachin kanssa.

■ **Tavoite: Henkilötyövuodet.**

Henkilötyövuosikertymä vuonna 2017 oli 339,4 eli htv-määrä kasvoi 27,0 % edellisvuodesta. Kasvu johtui hallituksen päätöksestä siirtää innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä pieniä energiatukia koskevat tehtävät ELY-keskuksista Tekesiin vuoden 2017 alusta. Tässä yhteydessä 92 henkilöä siirtyi Tekesin palvelukseen. Siirto ei vaikuttanut henkilöstön työskentelypaikkakuntiin.

■ **Tavoite: Kokonaistyötyytyväisyys.** Team Finland -kumppanuusorganisaatioiden yhteinen henkilöstökysely.

Tekes ja Finpro toteuttivat alkuvuodesta henkilöstölleen organisaatiokulttuuria kartoittavan tutkimuksen, johon sisältyi Signi-henkilöstökysely ja haastatteluja henkilöstölle. Signin tulos ns. Liekki-indeksi kuvaa sitä, miten hyvin työntekijät organisaatiossa voivat sekä miten sitoutuneita ja motivoituneina he ovat.

Signi-kyselyn ja henkilöstöhaastattelujen mukaan sekä Tekesin että Finpron työntekijöille tärkeintä ovat mielekkäät työtehtävät ja vaikutusmahdollisuudet sekä mahdollisuus hyödyntää osaamistaan. Myös yhteinen tavoite ”Suomella töissä” yhdistää kulttuureja. Organisaatiokulttuureissa tunnistettiin myös selkeitä eroja. Tutkimus toi arvokasta tietoa Business Finlandin toiminta- ja organisaatiokulttuu-

rin rakentamiseen ja sitä hyödynnettiin mm. henkilöstön työpajoissa, Business Finlandin johtamisen periaatteiden määrittelyssä sekä brändityössä ja työnantajalupausten laadinnassa.

Tavoite: Johtamisen parantaminen. Johtamisindeksi.

Johtamisindeksi on laskettu Signi-kulttuurikyselyn kuudesta johtamiseen liittyvästä väittämästä: luotettava ja kyvykäs johto, mukava ja oikeudenmukainen lähiesimies, omia kiinnostuksia vastaavat kehitysmahdollisuudet, organisaation edustama arvomaailma, organisaation innostava päämäärä ja tavoite, sekä vaikutusmahdollisuudet omaan työhön ja työympäristöön. Kysely tehtiin vuoden 2017 alkupuoliskolla, jolloin Tekesin tulevaisuus näyttäytyi henkilöstölle osin epävarmana sekä päämäärä ja tavoite epäselvinä.

Tyytyväisyys esimiestyöhön oli Signin mukaan melko korkeaa ja se nähtiin tärkeänä. Esimiestyön kehittämiseen myös panostettiin vuoden aikana. Lähes koko Tekesin keskijohto osallistui valmentavan johtamisen valmennukseen, jossa keskityttiin erityisesti palautteenantoon sekä vaikuttavan kysymisen taitoon. Osana valmennusta toteutettiin johtamisarviointi, jossa esimiehet saivat palautteen johtamisestaan henkilöstöltään sekä käsittelivät palautteet yhdessä henkilöstön kanssa. Tulokset ja palautteet valmennuksesta olivat erittäin hyviä.

TAULUKKO 15 TULOSSOPIMUKSEN TUNNUSLUKUTAVOITTEET:
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen				
Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2017 tavoite/arvio
Henkilötyövuodet (htv, kokonaisluku)	285	267	339	372
Kokonaistyytyväisyys (1-5)*		64	3,5	>3,5
Johtamisindeksi			3,5	3,9

* V. 2017 tunnusluku ei ole vertailukelpoinen v. 2016 tunnusluvun kanssa. V. 2016 kysely on toteutettu Team Finland henkilöstön pulssikyselyllä, jossa keskityttiin henkilöstön kokemuksiin Team Finland –muutostilanteissa. Asteikko 1-100.

Muita henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja on esitetty Taulukossa 16.

Tekesin henkilöstöstä vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oli 71,2%. Henkilöstöstä 10,4 % työskenteli johto- ja esimiestehtävissä, 67,5 % asiantuntijatehtävissä ja 22,1 % toimihenkilötehtävissä. Henkilöstöstä 96,7 % oli vakinaisessa palvelussuhteessa.

Naisten osuus henkilöstöstä oli 49,1 %. Johdossa naisten osuus oli 28,6 % (vuonna 2016: 28,6 %) keskijohdossa 46,4 % (50,0 %), asiantuntijatehtävissä 38,2 % (41,6 %) ja toimihenkilötehtävissä 85,3 % (83,1 %).

Henkilöstö oli vuonna 2017 keskimäärin 4,2 työpäivää sairaana henkilötyövuotta kohden (v. 2016: 5,9 pv), mikä on huomattavasti vähemmän kuin valtiolla keskimäärin.

TAULUKKO 16 MUITA TUNNUSLUKUJA, HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Tunnusluku	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 toteutuma
Henkilöstömäärä, henkilöstörakenne ja henkilöstökulut:			
Henkilöstön lukumäärä	284	259	338
Henkilöstön lukumäärän muutosprosentti	-1,0	-8,8	+ 30,5
Keski-ikä (n/m)	49,3	49,9	49,5/51,9
Koulutustaso, indeksiluku (n/m)	6,1/7,0	6,1/6,9	6,2/6,8
Vakinaiset, määräaikaiset prosenttiosuus	89,4	93,8	96,7
Kokoaikaiset, prosenttiosuus	94,4	95,8	96,4
Työhyvinvointi:			
Lähtö- ja tulovaihtuvuus (% henkilöstöstä, n/m)	3,1/2,9	2,8/3,2	3,1/1,5
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0	0	0,3
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,0	5,9	4,2
Työterveyshuolto (euroa/htv)	494	657	545
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)	139	264	218
Osaaminen ja muu aineeton pääoma:			
Koulutus ja kehittäminen (euroa/htv)	1091	1283	1331
Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	4,3	2,5	2,7

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Tekesille talousarviossa osoitettu rahoitus kasvoi 8 % ja oli 641,6 milj. euroa (sis. aiemmilta vuosilta siirtyneet määrärahoja 72 milj. euroa). Kasvu johtuu edellisiltä vuosilta siirtyneiden määrärahojen merkittävästä noususta, sillä vuoden 2017 talousarviosta Tekesille osoitettiin 1% vähemmän määrärahoja kuin vuonna 2016. Siirtyneiden määrärahojen kasvu liittyy siihen, että Tekes-rahoituksessa on aiemmin käytetty yksivuotisia määrärahoja, mutta vuoden 2016 aikana tapahtui muutos, jonka myötä rahoitusta maksetaan myös siirtomäärärahamenteilta. Rahoituksen pitkäjänteisen luonteen vuoksi, rahoituspäätöksen teosta menee tyypillisesti pitkä aika maksatusvaiheeseen, mikä tarkoittaa, että siirtomäärärahat käytetään yleensä vasta ensimmäisen vuoden jälkeen.

Tekesillä oli käytettävissään talousarviossa myönnetyn budjettirahoituksen lisäksi TEM:n, LVM:n ja UM:n myöntämiä määrärahoja yhteensä 62,9 milj. euroa, minkä lisäksi toimintamenomomentille tuloutettiin yhteistoiminnan tuottoja valtion virastoilta ja laitoksilta 0,1 milj. euroa. Tämä

muiden virastojen Tekesin käyttöön myöntämä rahoitus noudatti edellisvuoden tasoa, kasvua oli 0,6 %. Tämän lisäksi Tekesin kautta kulki EU-rahoitusta noin 0,2 milj. euroa.

7.2 Talousarvion toteutuminen

7.2.1 Valtuudet

Tekesin käytössä oli valtuuksia yhteensä 449 milj. euroa, mikä on 3 % enemmän kuin 2016 (sis. myös muut kuin eduskunnan Tekesille suoraan osoittamat valtuudet). Uusina valtuuksina Tekesin käyttöön osoitettiin TEM:n momentilta 32.60.40 energiatukivaltuutta ja UM:n momentilta 24.30.66 valtuutta BEAM –ohjelman toteuttamiseen. Lainavaltuudet vähenivät 5 %, vaikka I lisätalousarviossa lainavaltuuksia lisättiin 10 milj. eurolla vahvistuneen kysynnän vuoksi. Valtuuksien väheneminen liittyy aiemmilta vuosilta siirtyneiden valtuuksien vähenemiseen. Muilta osin valtuuksissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

TAULUKKO 17 MYÖNTÄMISVALTUUDET JA NIIDEN KÄYTTÖASTE
2013–2017 (MILJ. EUROA)

Momentti	2013 milj.€	2014 milj.€	2015 milj.€	2016 milj.€	2017 milj.€	Käytetty 31.12.17	Jäljellä	Käyttö- %	Käyttö- %	Käyttö- %	Käyttö- %	Käyttö- %	
								2017	2013	2014	2015	2016	
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, julkinen tutkimus	32.20.40	213,9	175,1	178,1	78,4	79,2	79,2	0,0	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen, yritysten avustus	32.20.40	220,5	225,0	182,0	162,7	161,3	161,3	0,0	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	32.20.83	136,8	180,5	205,5	182,9	172,9	172,9	0,0	100 %	90 %	78 %	82 %	91 %
Valtuudet yhteensä		571,2	580,7	565,6	424,0	413,5	413,4	0,0	100 %	98 %	93 %	94 %	96 %

Energiatuki	32.60.40	5,7		1,9		23,7	23,5	0,2	99 %				
Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin	32.20.43				1,0								
EU:n rakennerahastot	32.50.64	13,1	20,1	34,4	11,9	11,7	8,2	3,5	70 %				
Varsinainen kehitys yhteistyö (BEAM)	24.30.66					3,5	3,5	0,0	100 %				
Yhteensä		590,1	600,8	601,9	436,9	448,8	445,1	3,7	74 %				

v.2017 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 16,112 milj.e.

v.2017 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 5,884 milj.e.

v.2016 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,005 milj.e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 36,093 milj.e.

v.2016 EU-rakennerahastot valtuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 6,024 milj.e.

v.2015 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,088 milj.e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 38,718 milj.e.

v.2014 tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,494 milj.e. ja lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 13,713 milj.e.

v.2014 EU-rakennerahastot valtuus sisältää vanhan ohjelmakauden (2007-2013) valtuuden 2,281 milj.e. ja uuden ohjelmakauden (2014-2020) valtuuden 17,813 milj.e., jota ei ehditty

v.2013 tutkimus-,kehittämis- ja innovaatiovaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 7,271 milj.e. v.2011 lainavaltuus sisältää edelliseltä vuodelta uusittua valtuutta 0,01 milj. e.

Valtuudet käytettiin EAKR -valtuuksia lukuun ottamatta 100 prosenttisesti. Myös EAKR -valtuuden käyttö nousi edellisvuodesta ja oli nyt 70 % (2016 51 %). Vuonna 2017 järjestettiin erillinen EAKR-haku, jonka tavoitteena oli luoda alueellisia yritysten ja tutkimuslaitosten verkostoja. Vuoden 2016 hausta opittuna Tekesin asettamia kriteereitä verkos-

toitumiselle helpotettiin. Haku ei siitä huolimatta tuottanut riittävästi rahoituskelpoisia projekteja. Suurin haaste vaikuttaa olevan EAKR-sääntöjen edellytys, jonka mukaan sekä rahoitettavan yrityksen että tutkimusorganisaation on oltava samalta tukialueelta.

TAULUKKO 18 TEKESIN MYÖNTÄMISVALTUUKSIEN KÄYTTÄMÄTTÄ
JÄTÖT 2012–2017

Valtuusmomentti	Alkuperäinen valtuus 2012-2017	Sitoumukset 31.12.17 asti	Maksettu 31.12.17 mennessä						
	milj. €	milj. €	milj. €	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	2 121	2 040	1 572	4,3 %	4,0 %	4,0 %	4,1 %	4,0 %	3,8 %
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan ¹⁾	996	835	641	10,7 %	12,1 %	16,8 %	17,3 %	17,7 %	16,2 %
Yhteensä	3 117	2 875	2 213	5,1 %	5,4 %	6,9 %	7,5 %	7,8 %	7,8 %

¹⁾ Lainat sisältävät tuotekehityslainat, pääomaehtoiset lainat sekä perustamisvaiheen pääomalainat.

Käyttämättä jätöt sisältävät rahoituspäätösten (ko. valtuuden) peruutukset ja käyttämättä jäämiset 31.12.2017 asti siltä osin kuin projekti jostain syystä keskeytyy, toteutuu aiottua suppeampana tai päättyy suunniteltua aikaisemmin.

Prosentit on laskettu kyseisen ja viiden edeltävän valtuusvuoden yhteenlasketuista tiedoista.

Valtuuksien käyttämättä jätöt ovat laskeneet hieman. Rahoitettavien projektien osalta Tekes kannustaa asiakkaitaan kehittämään toimintaansa laajasti ottaen huomioon myös esim. liiketoimintamalleihin kohdistuvan tutkimus- ja kehittämistoiminnan. Tekes kohdistaa rahoituksensa niihin projekteihin, joiden tuotto-odotukset ovat poikkeuksellisen suuria ja yrityksen kehittämistoiminta laaja-alaista, mikä sisältää riskejä. Näiden tavoitteiden vuoksi osa projekteista keskeytyy, mikä näkyy lainavaltuuden kohtuullisen korkeana käyttämättä jättämisenä. Avustushankkeiden osalta keskeytyminen on vähäisempää, koska avustuksissa erilaiset ketterät toimintamallit, kuten jaksotettu rahoitus, ovat lainarahoitusta helpommin toteutettavissa.

7.2.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan määrärahat

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen

Momentin 32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan, minkä lisäksi momentille saadusta 12 milj. euron ylitysluvasta käytettiin 11 milj. (91 %). Alkuperäinen arviomäärärahan määrä osoittautui liian alhaiseksi jo alkuvaiheessa vuotta ja momentille myönnettiin lisää määrärahaa niin ensimmäisessä kuin kolmannessa lisätalousarviossa. Syynä määrärahojen arvioitua suurempaan tarpeeseen

oli useita. Tekes joutui vuonna 2016 hidastamaan julkisen tutkimuksen maksatuksia määrärahojen loppumisen vuoksi reilulla 20 milj. eurolla ja nämä maksatukset toteutuivat vasta tammikuussa 2017. Toisena merkittävänä syynä määrärahojen tarpeen kasvuun on se, että Tekes on hallituksen ja tulosohjaajan tahtotilasta johtuen panostanut merkittävästi uudenlaisiin rahoitustuotteisiin, joissa rahoitussykli rahoituspäätöksestä maksatukseen poikkeaa perinteisestä t&k&i-toiminnan rahoituksesta. Rahoituksesta maksetaan ennakkona 50-70 %, kun perinteisessä t&k&i-toiminnan rahoituksessa maksatukset perustuvat toteutuneisiin kustannuksiin. Vuonna 2017 uudenlaisten instrumenttien (TEMPO, KIITO, Digiboosti, TeamFinland Explorer ja Innovaatioseteli) kautta on ohjattu lähes yhtä paljon avustusvaltuutta kuin varsinaiseen yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että määrärahojen tarpeen arvioinnissa käytettävät historiaan perustuva ennustemalli ei ennusta luotettavasti toteumaa.

Uudentyyppisille, yritysten innovaatiokyvykkyyttä lisääville ja siten varsinaisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuutta parantaville rahoituspalveluille on tyypillistä, että päätökset yksittäisiin projekteihin ovat melko pieniä eli enintään 50 000 euron luokkaa. Yritysten kyky bud-

jetoida pieniä projekteja tarkasti on luonnollisesti parempi kuin budjetoitaessa usean miljoonan suuruisia projekteja. Tämän vuoksi pienten projektien suhteellisen osuuden kasvassa rahoituspäätökset maksetaan täysimääräisemmin asiakkaille verrattuna tilanteeseen, jossa sama rahoitusmäärä kohdennettaisiin harvempiin, mutta merkittävästi suurempiin projekteihin. Muiden syiden lisäksi nopeasti kohentunut taloustilanne on vauhdittanut myös t&k&i-hankkeiden etenemistä, mikä myös näkyy määrärahojen käytön kasvuna.

Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan

Momentille 32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan osoitetut määrärahat lisääntyivät 2 %. Momentille myönnettiin lisävaltuutta ja määrärahaa ensimmäisessä lisätalousarviossa siirtona momentilta 32.20.83 alkuvuoden rahoituskysynnän kasvettua merkittävästi edellisvuoteen verrattuna samalla kun Tekes Pääomasijoitus Oy:n pääoman tarve toisaalta väheni. Määrärahoista käytettiin 98 %.

TAULUKKO 19 TEKESIN LAINAKANTAA
KOSKEVIA TIETOJA, 1000 EUROA

	31.12.2013	% laina- kannasta	31.12.2014	% laina- kannasta	31.12.2015	% laina- kannasta	31.12.2016	% laina- kannasta	31.12.2017	% laina- kannasta
Lainakanta	683 532		721 651		751 480		829 076		882 333	
- Tuotekehityslainat	520 315		571 422		621 291		706 790		771 152	
- Tuoteparannuslainat	209		209		176		176		176	
- Pääomaehtoiset tuotekehityslainat	113 777		101 667		85 662		80 092		74 021	
- Perustamisvaiheen pääomalainat	11 018		10 148		8 379		7 675		6 669	
- Pääomalainaksi muutetut tuotekehityslainat	38 213		38 206		35 972		34 343		30 314	
Uudet lainat	102 364	15,0 %	103 221	14,3 %	131 878	17,5 %	147 580	17,8 %	149 168	16,9 %
Tileistä poistetut perimättäjätöt	16 730	2,4 %	20 156	2,8 %	22 214	3,0 %	20 207	2,4 %	20 044	2,3 %
Lainojen lyhennykset ¹⁾	33 427	4,9 %	35 561	4,9 %	34 155	4,5 %	35 718	4,3 %	45 126	5,1 %
Maksetut korot	5 024	0,7 %	8 299	1,1 %	6 721	0,9 %	7 226	0,9 %	8 211	0,9 %
Varsinaiset luottotappiot	9 207	1,3 %	9 523	1,3 %	45 681	6,1 %	14 058	1,7 %	30 742	3,5 %

JÄRJESTÄMÄTTÖMÄT LAINAT	31.12.2013	% laina- kannasta	31.12.2014	% laina- kannasta	31.12.2015	% laina- kannasta	31.12.2016	% laina- kannasta	31.12.2017	% laina- kannasta
Erääntyneet korot	2 906		3 272		4 929		4 928		4 536	
Erääntyneet lyhennykset	28 035		32 104		33 632		38 747		40 057	
Erääntyneet viivästyskorot	171		166		83		65		108	
Erääntyneet yhteensä ²⁾	31 112	4,6 %	35 542	4,9 %	38 644	5,1 %	43 740	5,3 %	44 701	5,1 %
Erääntyneiden lainojen pääoma	109 417	16,0 %	121 070	16,8 %	104 988	14,0 %	132 841	16,0 %	122 852	13,9 %
Järjestämättömien lainojen pääoma	78 960	11,6 %	91 721	12,7 %	97 091	12,9 %	74 730	9,0 %	84 692	9,6 %

PERIMÄTTÄJÄTTÄMIS-PÄÄTÖKSET TEKESISSÄ	2013		2014		2015		2016		2017	
Jätetty perimättä, 1000 €	22 284	3,3 %	21 381	3,0 %	24 023	3,2 %	19 449	2,3 %	21 465	2,4 %
%:ia kyseisiin hankkeisiin myönnettyistä lainoista	56 %		55 %		57 %		55 %		65 %	
Perimättäjättämispäätösten lukumäärä	115		102		98		118		100	

¹⁾ Lyhennysten jakaumat:

- v. 2017: L/41,5 milj. = 92 %; POL/3,1 milj. = 7%; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1%
- v. 2016: L/30,6 milj. = 86 %; POL/4,5 milj. = 12%; Perustamisvaiheen POL/0,6 milj. = 2%
- v. 2015: L/30,9 milj. = 91 %; POL/2,6 milj. = 8%; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1%
- v. 2014: L/28,5 milj. = 80 %; POL/6,7 milj. = 19%; Perustamisvaiheen POL/0,4 milj. = 1 %
- v. 2013: L/25 milj. = 75 %; POL/7,96 milj. = 24 %; Perustamisvaiheen POL/0,5 milj. = 1 %

²⁾ Erääntyneet korot, lyhennykset ja viivästyskorot = vuoden lopun tilanne

TAULUKKO 20 RAHOITUSKULUJEN KEHITYS

€1 000	Tuotekehityslainat				Pääomaehtoiset lainat				Lainat yhteensä			
	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017
Perimättäjätöt ja anteeksiannot	12 412	20 702	18 458	-11 %	9 802	-494	1 585	421 %	22 214	20 207	20 044	-1 %
Varsinaiset luottotappiot	34 342	10 731	24 938	132 %	11 339	3 327	5 804	74 %	45 681	14 058	30 742	119 %
Yhteensä	46 754	31 433	43 396	38 %	21 140	2 832	7 389	161 %	67 895	34 265	50 785	48 %

Pääomaehtoisten lainojen luottotappioissa mukana v. 2015: 1.222.886,75 €, v. 2016: 99.956,80 € ja v. 2017: 5.803.707,20 € perustamisvaiheen pääomalainan luottotappiota.

Pääomaehtoisten lainojen perimättäjätöissä ja anteeksiannoissa mukana v. 2015: 100.000 € perustamisvaiheen pääomalainan perimättäjätöjä ja anteeksiantoja

Asiakkaat nostivat uusia lainoja 149,2 milj. eurolla ja lainakanta kasvoi 6 %. Lainojen lyhennykset kasvoivat 26%. Eräänntyneiden lyhennysten ja korkojen määrä lainakannasta pieneni 8%. Maksuvapautuspäätöksiä tehtiin Tekesissä 21,5 milj. eurolla, mikä on suhteessa lainakantaan suurin piirtein saman verran kuin 2016.

Varsinaiset luottotappiot kasvoivat ja olivat 3,5 % lainakannasta. Vuotuiset muutokset ovat pääosin satunnaista vaihtelua. Vuonna 2017 luottotappioiden joukossa oli 8 kpl yrityksiä, joista syntyi tappiota yli 1 milj € / yritys, kun vuonna 2016 yli 1 milj. €:n luottotappiota tuli vain yhdeltä yritykseltä.

Cleantech, biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen

Tekesillä oli vuonna 2017 käytettävissä yhteensä 71,3 milj. euroa momentilla 32.20.43 Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen ja vuodelta 2016 vastaavaan tarkoitukseen osoitettua rahaa. Määrärahoista käytettiin yhteensä 36 %. Rahoituspäätöksillä määrärahat on sidottu lähes kokonaan. Hankkeet ovat tyypillisesti pitkäkestoisia, joten maksatukset painottuvat vuosille 2018-2019.

Pääomasijoitustoiminta

Tekesin taseen käyttöomaisuusarvopapereissa on Tekes Pääomasijoitus Oy:n osakkeissa 0,05 milj. euroa. ja sijoituksena vapaan oman pääoman rahastoon on 59 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen on 15 milj. euroa. Rahaston toiminnasta on tarkemmin kerrottu kohdassa 3.2.3.

Tekesille osoitettiin talousarviossa 20 milj. euroa 3-vuotista siirtomäärärahaa pääomasijoitustoimintaan kohdennettavaksi Tekes Pääomasijoitus Oy:n osakkeiden merkintään ja muun pääoman maksamiseen momentilta 32.20.89. Ensimmäisessä lisätalousarviossa määrärahasta vähennettiin 4,3 milj. euroa. Vähennys on siirtoa momentille 32.20.83 ja aiheutui Tekes Pääomasijoitus Oy:n vähentyneestä pääoman tarpeesta sekä toisaalta lainakysynnän merkittävästä kasvusta alkuvuonna 2017. Edelliseltä vuodelta siirtyneestä määrärahasta maksettiin yhtiölle 58 %.

Tekes Pääomasijoitus Oy antaa sijoituspäätöksen tehdessään sijoitussitoumuksen rahastoon. Raha ei tällöin liiku vaan rahasto kutsuu pääomia tarpeen mukaan. Pääoma pitää kuitenkin olla Tekes Pääomasijoitus Oy:n hallussa, jotta yhtiö pystyy pitämään sijoitussitoumuksensa. Annetut sijoitussitoumukset ovat 52,4 miljoonaa euroa, minkä lisäksi voimassa on ehdollinen päätös 6 miljoonaa euroa. Määrärahoja maksetaan pääomasijoitusyhtiölle sitä mukaa, kun se antaa uusia sijoitussitoumuksia. Uusia rahastoja on tähän mennessä toteutunut vuosittain 2. Vuosi 2017 oli merkittävä toteutusvuosi, kun Tekes Pääomasijoitus Oy toteutti 15

miljoonan euron sijoitussitoumuksen EAF Finland -bisneskelirahastoon ja 6 miljoonan euron sijoitussitoumuksen Gorilla Capitalin rahastoon.

Tekesin Pääomasijoitus Oy:n tilinpäätös on käsitelty rahaston hallituksen kokouksessa 26.1.2018 ja tilintarkastaja on sen tarkastanut. Tilikaudella 2017 on pysyvien vastaavien sijoitusten arvonalennus ja kuluvana vuonna tehtyjen arvonalennusten palautus yhteensä 0,8 milj. euroa. Ottaen huomioon rahaston pitkän aikavälin toiminnan luonteen ja arvonalennuksen määrän suhteessa Tekesin tekemiin sijoituksiin, kyseessä ei arvioida olevan olennainen arvonalennus, joka vaikuttaisi Tekesin tilinpäätökseen.

Innovatiiviset kaupungit -ohjelma (INKA)

Tekesillä oli vuonna 2017 käytettävissään momentin 32.20.42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen talousarviovuosien 2015-2017 määrärahaa yhteensä 12,3 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 35 %. Sidottuna erilaisiin hankkeisiin on kaikesta määrärahasta yhteensä 88 %. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Inka-ohjelman kansallisiin tukitoimenpiteisiin 0,2 milj. euroa, mikä käytettiin lähes kokonaan (on mukana em. yhteensä luvuissa). Vuoden 2015 määrärahoja palautettiin 4 milj. euroa ja ministeriö myönsi vastavan suuruisen talousarviovuoden 2017 määrärahan.

Business with Impact -ohjelma (BEAM)

Tekesin käytössä oli momentilta 24.30.66.4 Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö talousarviovuosien 2015-2016 määrärahaa yhteensä 2,2 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 52 %. Käytössä oli lisäksi 3,5 milj. euroa vuoden 2017 valtuutta. Sidottuna erilaisiin hankkeisiin on kaikesta määrärahasta ja valtuudesta lähes 100 %.

Median innovaatiotuki

Momentilta 31.40.44 Median innovaatiotuki Tekesillä oli käytettävissään yhteensä 19,0 milj. euroa määrärahaa, josta avustuksiin 10,4 milj. euroa ja lainoihin 8,3 milj. euroa. Media-alan innovaatio-kilpailun järjestämis- ja aktivointitoimintaan oli käytettävissä 0,3 milj. euroa, joka käytettiin lähes kokonaan (mukana em. yhteensä luvuissa). Kaikesta määrärahasta käytettiin 67 % ja sidottuna eri hakkeisiin on 98 %.

Määrärahan tarkoituksena on edistää media-alan rakennemuutosta ja tukea uusien journalististen sisältöjen, palvelujen ja ratkaisujen luomista ja kehittämistä digitaalisessa toimintaympäristössä. Media-alan murros on niin suuri, että yritykset joutuvat miettimään koko liiketoimintakonseptinsa uudelleen, jotta ne menestyvät lisääntyvässä kansainvälisessä kilpailussa ja uusien jakeluteiden vallatessa perinteisen median paperijakelun.

7.2.3 Elinkeinorahoituksen määrärahat

Energiatuki

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Tekesin käyttöön momentilta 32.60.40 Energiatuki valtuutta 23,7 milj. euroa ja määrärahaa 10 milj. euroa. Myönnetyn määrärahan määrä osoittautui liian suureksi. Hankkeiden etenemistä on myöntövaiheessa ollut hankala arvioida. Osa valtuuksista myönnettiin Tekesille vasta loppuvaiheessa vuotta, joten rahoituspäätöksiä päästiin tekemään osin niin myöhään, ettei eteneminen maksatusvaiheeseen olisi ollut mahdollistakaan. Hankkeiden maksatukset etenivätkin TEM:n myöntöpäätöksessä oletettua hitaammin ja sen vuoksi ministeriöön palautettiin määrärahasta 9 milj. euroa.

Saman momentin toiseen hankekokonaisuuteen, biopolttoaineteknologian pilot-hankkeet, myönnettiin alun perin 3,6 milj. euroa aiempien vuosien valtuuksien käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen. Hankkeiden maksatukset eivät kuitenkaan toteutuneet alkuvuodesta arvioidulla tavalla, joten määrärahaa palautettiin ministeriölle 2,3 milj. euroa.

Tekesin ilmoittamien määrärahan käyttötietojen pohjalta ministeriö vahvisti koko momentin määrärahan käyttöluvuksi vuodelta 2017 yhteensä 2,2 milj. euroa.

Vientirengashankkeet ja messuavustukset

Momentilta 32.50.43 Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin oli käytettävissä 0,3 milj. euroa määrärahaa. Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti Tekesille rahoitusta vientirengashankkeita koskeviin valtionapupäätöksiin. Hankkeet etenivät arvioitua hitaammin ja määrärahaa käytettiin 0,1 milj. euroa. Loppujen maksatusten arvioidaan toteutuvan vuonna 2018.

Momentilta 32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen oli käytettävissä messuavustuksiin vuosien 2016 ja 2017 rahaa yhteensä 4,2 milj. euroa, josta käytettiin 55 %. Määrärahasta on sidottu rahoituspäätöksillä 85 %.

Toimintamenot

Tekes sai vuoden 2017 talousarviossa toimintamäärärahaa 43,523 milj. euroa. Ensimmäisessä lisätalousarviossa lisättiin 0,630 milj. euroa siirtana momentilta 32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot, johtuen vuoden 2017 talousarviossa siirrettyjen palkkaus- ja muiden menojen tarkentumisesta. Hanke- ja ohjelmatoiminnan menoista vähennettiin 2,0 milj. euroa siirtana momentille 32.50.41 Valtionavustus Finpron toimintaan, Tekesin ja Finpron kansainvälisen ohjelmayhteistyön vahvistamiseksi. Käytettävissä vuonna 2017 oli siten yhteensä 42,153 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen oli 10 %. Li-

säys johtuu Ely-keskuksista Tekesin palvelukseen siirrettyjen henkilöiden palkkaus- ja muista menoista. Aiemmilta vuosilta siirtynyttä toimintamäärärahaa oli käytettävissä yhteensä 17,7 milj. euroa, josta hanke- ja ohjelmatoiminnan menojen määrärahaa 11,9 milj. euroa ja toimintamäärärahaa 5,8 milj. euroa.

Määrärahojen käyttö oli yhteensä 48,1 milj. euroa, mikä oli noin 6 milj. enemmän kuin talousarviossa saatiin vuodelle 2017 ja siirtyvät määrärahat vähenivätkin edellisvuoteen verrattuna 34 %. Muutos johtui hanke- ja ohjelmatoiminnan määrärahojen lisääntyneestä käytöstä. Muiden toimintamenojen osalta Tekes on pyrkinyt huomioimaan määrärahoihin tulleet ja tulossa olevat leikkaukset etupainotteisesti, jotta muutos olisi hallittu. Myös valmistautuminen Business Finland -muutokseen on vaatinut varautumista.

Toimintolaskennasta ja sen tuloksista on raportoitu toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta käsittelevissä kohdissa.

Hanke- ja ohjelmatoiminta

Hanke- ja ohjelmatoiminnan siirtomääräraha on osa Tekesin toimintamomenttia 32.20.06. Määrärahan käyttö perustuu hankintasopimuksiin ja -tilauksiin, joita ovat esimerkiksi Tekesin strategian sisältölinjauksia toteuttavien ohjelmien koordinointi- ja muut palvelut. Vuonna 2017 käytettävissä olleet hanke- ja ohjelmatoiminnan määrärahat

olivat yhteensä 15,2 milj. euroa, mikä oli 18 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hankintojen usein pitkäkestoisen luonteen vuoksi määrärahan maksaminen seuraa hankintoihin sitoutumista merkittäväällä viiveellä.

Vuonna 2017 hanke- ja ohjelmatoiminnan hankintoja maksettiin 11,7 milj. eurolla, joka oli 75 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Finpro Oy:n kanssa tehtiin 3 milj. euron sopimus yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi tehtyjen asiantuntiapalveluiden hankinnoista. Organisaatiot tekevät yhteistyötä mm. arktisen meren, biotalouden ja cleantechin, digitaalisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden ja kehittyvien markkinoiden osa-alueilla. Tämä nosti osaltaan hanke- ja ohjelmatoiminnan rahan käyttöä vuonna 2017.

Seuraavalle vuodelle siirtyi määrärahaa 3,5 milj. euroa, joka on 71 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Siirtyvästä määrärahasta on sidottu hankintapäätöksin 96 %.

Sisäisessä budjetissa 2017 oli uusiin hankintatarkoituksiin käytettävissä hieman yli 10 milj. euroa, joka sidottiin vuoden aikana lähes kokonaan. Sitomatta jäi 0,1 milj. euroa.

TAULUKKO 21. HANKE- JA OHJELMATOIMINNAN MÄÄRÄRAHAT JA NIIDEN KÄYTTÖ (1000 euroa)

	2016	2017	Muutos 2016/2017
Määrärahaa siirtyi edellisvuodelta	12 648	11 943	-6 %
Määrärahaa TA:ssa	5 997	3 260	-46 %
Määrärahat yhteensä	18 645	15 203	-18 %
Määrärahoista maksettu	6 702	11 738	75 %
Määrärahaa siirtyy seuraavalle vuodelle	11 943	3 465	-71 %
Siirtyvästä määrärahasta on sidottu hankintapäätöksin 96%.			

TAULUKKO 22. HANKE- JA OHJELMATOIMINNAN BUDJETIN TOTEUTUMINEN (1000 EUROA)

	2016	2017	Muutos 2016/2017
Budjetti, käytettävissä määrärahaa sidontoihin	11 988	10 108	-16 %
Sidottu budjetista	5 637	9 984	77 %
Budjettia jäljellä	6 351	124	-98 %

Tuottavuusraha

Tekes sai vuoden 2016 työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa momentilta 32.01.21 yhteensä 0,24 milj. euroa. Se käytettiin Team Finland -palveluprosessin digiloikka-kehittämiseen. Vuodelta 2016 oli siirtynyt 0,015 milj. euroa energiatuen järjestelmämuutoksiin. Määrärahaa ei kuitenkaan enää juurikaan tarvittu ja suurin osa palautettiin ministeriölle.

7.2.4 Tulot

Momentille 12.32.99 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot kertyi Tekesin tuloja yhteensä 1,3 milj. euroa (tuloarvio 1 milj. euroa) lähinnä Tekesin myöntämien avustusten takaisinperinnöistä ja korkotuloista ja euroopalaisten yhteishankkeiden tuloista. Edellisvuoteen verrattuna vähennystä oli 7%.

Siirrettyjä määrärahoja peruutettiin momentille 12.39.04 yhteensä 1,260 milj. euroa. Vuoden 2015 talousarvion momentilta 24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö on peruttu 0,002 milj. euroa, momentilta 31.40.44.1. Avustukset media-alan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin 0,183 milj. euroa, 31.40.44.4. Media-alan innovaatiokilpailun järjestäminen ja muu edistämis- ja aktivointitoiminta 0,016 milj. euroa ja 32.20.42 Innovaatiokeskittymien kehittäminen 1,059 milj. euroa. Määrärahoista suunnitellut ohjelmien hankkeet eivät toteutuneet kaikilta osin. Momentin 12.39.10 Muut sekalaiset tulot, yhteensä 0,7 milj. euroa sisältää pääosin nostamattomia lainoja.

Momentille 13.01.05 Korot muista lainoista kertyi 8,2 milj. euroa, joka muodostuu Tekesin myöntämien lainojen korkotuloista ja momentille 15.01.04 Muiden lainojen lyhennykset 45,1 milj. euroa. Lainoja on analysoitu tarkemmin kohdassa Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan määrärahat.

Toimintamenomomentille 32.20.06 kertyi tuloja hiukan edellisvuotta vähemmän, 0,3 milj. euroa.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tekesin tuotto- ja kululaskelman kulujäämä oli 489,9 milj. euroa ja lisäystä edelliseen vuoteen oli 16 %.

Toiminnan tuottoja kertyi nettomääräisesti 0,06 milj. euroa, joka on 85 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Bruttomääräisesti tuottoja kertyi, yhteensä 0,3 milj. euroa, mutta toiminnan tuottoja vähensivät Fusion-hankkeen tileistä poistot 0,2 milj. euroa. Bruttomääräisistä toiminnan tuotoista kertyi yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista EU:lta, joissa on kyse rahoituksesta Era- ja Inno-Net verkostojen koordinoitiin ja niihin osallistumiseen. Loput yhteistoiminnan kustannusten korvauksista valtion virastoilta ja laitoksilta, parkkimaksujen vuokratuloista ja EU:lta saaduista matkakustannusten korvauksista.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 55,0 milj. euroa, joka oli 9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Aineiden, tarvikkeiden ja tavarojen ostot vähenivät 87 %. Muutos johtuu siitä, että vuonna 2016 Tekes muutti uusiin toimitiloihin, joiden kalustaminen nosti ostot silloin poikkeuksellisen korkealle.

Henkilöstökulut kasvoivat 25 %, sillä henkilötyövuosimäärä nousi 72,1 htv:lla. Kasvu johtui pääosin siitä, että vuoden alusta Ely-keskuksista siirtyi Tekesin palvelukseen Tekes-tehtäviä aiemmin Ely-keskuksissa tehneitä henkilöitä. Vuokratulot nousivat 32 %. Kasvu johtuu pääosin Ely-keskuksissa toimivien uusien työntekijöiden tarvitsemien toimitilojen vuokratuloista ja uutena eränä kokoustilojen ja pysäköinnin vuokrista. Uusissa toimitiloissa kokoustilojen ja pysäköinnin vuokrat eivät sisälly toimitilojen vuokraan vaan niistä maksetaan erikseen.

Palvelujen ostot kasvoivat 34 %, mikä johtuu myös osittain Ely-keskussiirrosta. Asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen hankintojen lisääntyminen liittyy mm. ostoihin Finpro Oy:ltä. Muut kulut vähenivät 86 % ja muutos johtuu siitä, että avaruusjärjestön ESA:n ohjelmamaksujen kirjaustapaa muutettiin ja maksut siirrettiin siirtotalouden kuluihin. Valmistus omaan käyttöön oli samaa suuruusluokkaa kuin edellisellä vuonna. Poistot lisääntyivät 103 % sen vuoksi, että edellisen vuoden lopussa valmistui ja aktivoitiin käyttöomaisuuteen n. 1,8 M€ järjestelmäkehitystä, koskien mm. hakemuspalvelua, sähköistä päätöksentekoa sekä QlikView -raportointisovellusta.

Rahoitustuotot kasvoivat 14 %, mikä johtuu pääomalojen koroista. Rahoituskulut kasvoivat 48 %, mikä johtuu lainasaamisten tileistä poistoista, joita tehtiin enemmän kuin viime vuonna. Lainoja on käsitelty tarkemmin kohdassa 7.2.2.

Siirtotalouden tuotot ovat lisääntyneet 220 % viime vuodesta ja ovat pääosin eurooppalaisista yhteistyöhankeista saatuja EUREKA -sihteeristön maksamia tuottoja.

Siirtotalouden kulut, yhteensä 388,8 milj. euroa, ovat avustusten ja rakennerahastoprojektien maksatuksia. Lisäystä edelliseen vuoteen on 56,5 milj. euroa eli 17 %. Suurimmat muutokset ovat siirtotalouden kuluissa yliopistoille, minkä osalta lisäystä on 37 %. Niiden osalta oli EAKR -maksatuksissa hallinnollinen haaste syksyllä 2016. Rahoituksen saajat eivät pystyneet tilittämään muuttuneen laskentatavan edellyttämiä HSK- yms. kustannuksia. Tästä johtuen osa EAKR -maksatuksista siirtyi keväälle 2017 taannehtivasti tehtäväksi. Kuluissa paikallishallinnolle oli lisäystä 20 %, kuluissa voittoa tavoittelemattomille yhteisöille 7 %, ja kuluissa valtionhallinnolle 14 %. Ainoastaan elinkeinoelämälle ohjattu rahoitus pysyi lähes samalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Siirtotalouden kulut ulkomaille koostuu ESA -ohjelmamaksuista, joiden kirjaustapaa muutettiin.

7.4 Tase

Taseen loppusumma, 953,9 milj. euroa, on 8 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Aineettomien hyödykkeiden suurin erä, muut pitkävaikutteiset menot 3 milj. euroa, sisältää itse tehdyt tai teetetyt tietojärjestelmät, merkittävimpana Tekesin hanketietojärjestelmä EVAL, hakemuspalvelu ja sähköinen asiointi. Määrä väheni edellisestä vuodesta 8 %.

Ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankinnoissa on 0,8 milj. euroa.

Käyttöomaisuusarvopaperit ovat yhteensä 59 050 100 euroa. 59 milj. euroa on siirtoa Tekes Pääomasijoitus Oy:n hankkimiin rahastoihin, johon lisäystä edellisestä vuodesta 15 milj. euroa. 50 000 euroa sisältää Tekesin tekemän sijoituksen Tekes Pääomasijoitus Oy:n osakepääomaan ja 100 euroa on Fird-osuuskunnan osuusmaksua. Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset 111 milj. euroa muodostuvat Tekesin myöntämien pääomalainojen saamisista, joissa on vähennystä edelliseen vuoteen 9%.

Rahoitusomaisuuden pitkäaikaiset saamiset 776,2 milj. euroa muodostuvat pääosin tuotekehityslainojen lainasäämisistä ja kasvua edelliseen vuoteen on 9 %.

Lyhytaikaiset saamiset ovat 3,8 milj. euroa, jossa vähennystä 2 %. Erä sisältää pääosin siirtosaamia 3,4 milj. euroa ja ne muodostavat Tekesin lainojen korkosaamista. Ennakkomaksuja on enemmän kuin edellisenä vuonna ja johtuu joulukuussa maksetuista vuokraennakoista ja ulkomaan toimipisteiden käyttövaroista.

Kassatileillä ei ole enää varoja, sillä Kiinan kassa on tilivuoden aikana lopetettu.

Lyhytaikaista vierasta pääomaa on 15,5 milj. euroa ja lisäystä 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Siirtovelat 5,4 milj. euroa lisääntyivät 3 %. Nämä sisältävät pääosin lomapalkkavelkoja 5,3 milj. euroa ja muita siirtovelkoja, mm. vuodenvaihteessa vuodelle 2017 laskuttamattomia ostolaskuja. Ostovelat lisääntyivät 94 %. Kasvu johtuu Finpro Oy:ltä tulossa olevien laskujen määrästä n. 2,2 milj. euroa, joiden eräpäivä ajoittuu alkuvuoteen ja muutoin laskujen saapumiseen vuoden vaihteessa liittyvästä normaalista satunnaisvaihtelusta.

Muiden lyhytaikaisten velkojen määrä on 4,0 milj. euroa ja vähennystä on 29 %. Olennaisin erä sisältää nostamattomia lainoja.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäisen valvonnan tilaa on vuoden aikana arvioitu henkilöstön kyselyiden ja haastatteluiden sekä sisäisten ja ulkoisten arvioiden ja tarkastusten avulla. Arvioinnin tukena on käytetty valtiovarainministeriön valtiovarain controller-toiminnon laatimaa valtion viraston ja laitoksen sekä rahaston suppeaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikkoa. Tekesin sisäisen valvonnan arvioidaan olevan toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden asianmukaisella tasolla.

Hallituksen maaliskuussa tekemä päätös Tekesin ja Finpron yhdistymisestä väritti Tekesin toimintaa vuonna 2017. Tehokkaan yhdistymisvalmistelun ansiosta Business Finlandin toiminta alkoi tavoiteaikataulun mukaisesti 1.1.2018. Käytännössä uusien ja yhteisten toimintatapojen muotoutuminen vie kuitenkin vielä aikaa. Yhdistyminen on erinomainen tilaisuus uusien toimintatapojen kehittämiseen, mutta uuden kehittämisen rinnalla on kuitenkin tärkeä varmistaa, että vuosien kuluessa Tekesiin muotoutuneet hyvät käytännöt siirtyisivät myös Business Finlandiin.

Vuoden aikana tehtyjen kyselyiden vastausten perusteella tekesläiset arvostavat erityisesti Tekesin avointa organisaatiokulttuuria. Business Finlandin toimintatapojen jatkokehittämisen kannalta on erittäin tärkeää, että henkilöstöltä saadaan jatkossakin palautetta ja kehittämisideoita toiminnan kehittämisen tueksi.

Sisäinen valvonta Tekesissä

Tekesin sisäisen valvonnan tarkoitus on varmistaa, että talous ja toiminta ovat lainmukaisia, toiminta on tuloksellista, Tekesin hallinnassa olevat varat ja omaisuus on turvattu ja johtamisen ja ulkoisen ohjauksen tarpeisiin saadaan oikeat ja riittävät tiedot. Sisäisen valvonnan perustan muodostavat toimiva valvontaympäristö, tavoitteellisuus ja tilivelvollisuus sekä kontrollit, järjestelmät ja riskien arviointi.

Merkittävänä julkisen rahoituksen käyttäjänä Tekesillä on korostunut valvontavastuu myöntämänsä ja maksamansa rahoituksen asianmukaisesta käytöstä. Siihen liittyvät menettelytavat ja kontrollit on tämän vuoksi mallinnettu ja kirjattu ylös erityisen huolellisesti.

Riskienhallinta Tekesissä

Tekesin riskienhallinta on integroitu toimintaprosesseihin, jolloin riskien tunnistaminen ja hallintakeinojen suunnittelu tehdään kunkin toiminnon yhteydessä. Riskienhallinta-toimenpiteet keskitetään merkittävimpiin riskeihin. Keskeisimmille operatiivisen päätöksenteon osa-alueille on luotu toimintaa tukevat ja varmistavat menettelytavat. Riskejä seurataan suunnittelun ja raportoinnin kautta. Riskienhallinnan toteuttamista varmistaa ja tukee riskienhallinnan erillinen prosessi. Keskeiset riskit raportoidaan Tekesin tu-lossopimuksen liitteenä, eikä enää tilinpäätöksessä.

Riskinotossa lähtökohtaisesti tuotosten ja vaikutusten tulee olla suuremmat kuin panokset pitkällä aikavälillä. Strategisissa valinnoissaan ja rahoitus- ja muiden resurssien kohdistamisessa Tekes on valmis hyväksymään markkinaehtoisia toimijoita suurempia riskejä, kun kansantaloudellisten ja yhteiskunnallisten tuottomahdollisuuksien arvioidaan olevan riittävän suuret. Tällaisten riskien ottaminen ja innovaatiotoiminnan riskien jakaminen Suomen kansantaloudessa liittyy Tekesin olemassaolon perustaan.

9 Arviointien tulokset

Vuonna 2017 arvioitiin kuusi Tekesin 2000-luvulla rahoittamaa Cleantech-ohjelmaa (Climbus, Densy, Groove, Green Growth, EVE, ja Green Mining). Ohjelmiin oli osallistunut 20 % alan yrityksistä, joten ne tavoittivat asiakaskuntansa laajasti. Tulevaan Business Finland -yhteistyöhön liittyen havaittiin, että peräti neljännes ohjelmaan osallistuneista yrityksistä oli ollut asiakkaana myös Finpron cleantech-ohjelmissa. Ohjelmien asiakaskunnasta pk-sektorin kasvu on ollut hyvää. Jatkosuosituksena Tekesille ja Business Finlandille sekä tuleville ohjelmille, samoin kuin innovaatiotoiminnalle ja -politiikalle ylipäänsä, esitettiin entistä vahvempaa panostusta yritysten liiketoiminnan asiakaslähtöisyyteen, erilaisten rajapintojen vahvistamiseen, ja elinkeinoelämän kokonaisvaltaisempaan uudistumiseen. Arvioinnin tulokset julkaistiin arviointiraporttina sekä Tekesin ja Finpron henkilöstölle avoimena tulostyöpajana, jossa pureuduttiin myös siihen, kuinka arvioinnin suositukset jalkautetaan Business Finlandin ohjelmiin.

Lisäksi vuonna 2017 arvioitiin Tekesin TUTL-rahoitusinstrumentti, joka on suoraa jatkoa Tekesin vuonna 2012 päättyneelle TULI-ohjelmalle. Arvioinnin havaintoina todet-

tiin, että TUTL sekä siihen läheisesti liittyvä Innovation Scout ovat olleet hyviä tuotteita, jotka on toteutettu oikea-aikaisesti, oikeaan tarpeeseen, ja jotka tekevät juuri sitä mitä niiden on tarkoitettukin tekevän. Nämä rahoitusmuodot ovat tutkimusorganisaatioille edelleenkin käytännössä ainoita rahoitusvälineitä kaupallistamisen valmisteluun, ja niiden merkitys ja lisäarvo tutkimusorganisaatioille ovat siten selkeät. Rahoituksen avulla on luotu onnistuneesti kaupallistamisen rakenteita ja prosesseja ja vaikutettu myönteisesti kaupallistamisen strategiseen asemaan tutkimusorganisaatioissa. Vastaavalle rahoitukselle todettiin olevan tarvetta jatkossakin, joskin myös useita kehittämistarpeita löytyi esimerkiksi kysyntälähtöisyyden, rahoituksen vaiheistuksen, ja erilaisten yhteistyörakenteiden suhteen. TUTL-hankkeissa voitiin todeta syntyneen 0,78 yritystä per hanke, kun asiaa tarkasteltiin kaksi vuotta projektien päättymisen jälkeen. Näin pystytään arvioimaan, että tähänastisella 138 miljoonan euron TUTL-panostuksella voidaan olettaa syntyvän kaiken kaikkiaan 300 uutta startup-yritystä.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Epäillyistä väärinkäytöksistä ei tehty vuonna 2017 tutkintapyyntöjä (vuonna 2016 tehtiin viisi tutkintapyyntöä).

Vuonna 2017 annettiin kolme hovioikeuden tuomiota, joissa kahdessa tuomittiin törkeästä avustuspetoksesta ja yhdessä tapauksessa syytteet hylättiin. Kahdesta tapauksesta on haettu valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, jossa niiden käsittely on vielä kesken.

TAULUKKO 23. LASKUTETUT JA MAKSETUT TAKAISINPERINNÄT 2013-2017, 1000 EUROA

	2013	2014	2015	2016	2017
Laskutetut takaisinperinnät					
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	1 112	513	808	1 094	957
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	1 838	4 848	3 386	3 618	1 561
Laskutetut takaisinperinnät yhteensä	2 950	5 361	4 194	4 712	2 518
Maksetut takaisinperinnät					
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	582	493	552	1 049	584
Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	526	1 841	763	764	817
Maksetut takaisinperinnät yhteensä	1 108	2 334	1 315	1 813	1 402

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Tekes teki vuonna 2017 takaisinperintäpäätöksen 113 (v. 2016 81) kokonaan kansallisista varoista rahoitettuun projektiin. Laskutetut takaisinperinnät vähenivät 47 % ja maksetut takaisinperinnät 23 %. Merkittäviä takaisinperintöjen syitä ovat maksettujen ennakoiden suuruus suhteessa tilettyihin kustannuksiin, tarkastuksissa löydetyt havainnot kustannuksista, jotka eivät ole hyväksyttäviä sekä se, että yritys on toiminut rahoitusehtojen vastaisesti ja jättänyt esim. toimittamatta rahoitusehtojen edellyttämät dokumentit loppuraportoinnin yhteydessä. Takaisinperintöjen määrissä tapahtuvat vuotuinen vaihtelu näyttäisi olevan pääosin sattumanvaraista.

10.2.1 EU-rahoitukseen liittyvät säännönvastaisuudet ja takaisinperinnät

Tekesin myöntämään ja maksamaan Euroopan Unionin rakennerahoituksen osarahoitusta sisältävään tukeen ei sisällynyt sääntöjenvastaisuuksia.

Paikan päällä tehtävät tarkastukset aloitettiin joulukuussa, mutta ne eivät valmistuneet vielä vuoden 2017 aikana. Tarkastusviranomaisen (VM:n Controller-toiminto) hanke-tarkastuksia ei ollut eikä rahoituksen takaisinperimisiä tehty.

Innovaatorahoituskeskus
Tekesin tilinpäätös
2017

Osasto, momentti ja tilijaotteen numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2 017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	257,40	0	0,00	0,00	0 %
11.04.01. Arvonlisävero	257,40	0	0,00	0,00	0 %
12. Sekalaiset tulot	2 581 520,38	2 997 109	3 266 760,98	269 652,46	109 %
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	1 371 249,01	1 000 000	1 269 652,46	269 652,46	127 %
12.32.99.01. Innovaatorahoituskeskus Tekesin tulot	1 371 249,01	1 000 000	1 269 652,46	269 652,46	127 %
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	975 344,03	1 259 777	1 259 776,79	0,00	100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	234 927,34	737 332	737 331,73	0,00	100 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	7 225 745,34	8 210 529	8 210 528,58	0,00	100 %
13.01.05. Korot muista lainoista	7 225 613,91	8 210 529	8 210 528,58	0,00	100 %
13.01.07. Korot talletuksista	131,43	0	0,00	0,00	0 %
15. Lainat	35 718 203,32	45 126 147	45 126 147,16	0,00	100 %
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	35 718 203,32	45 126 147	45 126 147,16	0,00	100 %
Tuloarviotilit yhteensä	45 525 726,44	56 333 784	56 603 436,72	269 652,46	100 %

Tekesin talousarvion toteutumalaskelma

Pääloukka, momentti ja tilijaotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2 017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl.peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 500 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	2 199 138,00	2 199 138,00	1 134 731,00	1 062 491,00
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö (smr 3v)	1 500 000,00						2 199 138,00	2 199 138,00	1 134 731,00	1 062 491,00
24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	1 500 000,00						2 199 138,00	2 199 138,00	1 134 731,00	1 062 491,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	10 272,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (smr 2v)	10 272,00						0,00	0,00	0,00	0,00
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	9 890 684,37	62 065	62 064,68	0,00	62 064,68	0,00	19 002 920,04	19 002 920,04	12 709 367,75	6 094 975,00
31.01.29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomr)	30 684,37	62 065	62 064,68		62 064,68	0,00				
31.40.44. Median innovaatiotuki (smr 3v)	9 860 000,00						19 002 920,04	19 002 920,04	12 709 367,75	6 094 975,00
31.40.44.1. Avustukset media-alan tutkimus- kehittämis- ja innovaatio- hankkeisiin	4 860 000,00						10 369 749,00	10 369 749,00	5 949 719,50	4 237 019,00
31.40.44.2. Lainat media-alan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio- hankkeisiin	5 000 000,00						8 283 491,50	8 283 491,50	6 425 535,50	1 857 956,00
31.40.44.4. Media-alan innovaatiokilpailun järjestäminen ja muu edistämis- ja aktivointitoiminta	0,00						349 679,54	349 679,54	334 112,75	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	592 649 445,13	601 373 323	542 793 626,92	66 960 926,20	609 754 553,12	-8 381 230,61	81 802 996,19	189 655 996,19	95 779 064,18	92 817 648,51
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (smr 3v)	15 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	240 502,49	240 502,49	240 502,49	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomr)	3 042 672,20	4 020 852	4 020 852,11		4 020 852,11	0,00				
32.01.40. Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (smr3v)	3 000 000,00	3 000 000	1 294 454,50	1 705 545,50	3 000 000,00	0,00	1 215 165,34	4 215 165,34	2 326 927,00	1 888 238,34
32.01.42. Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (smr3v)	30 000 000,00						28 324 358,11	28 324 358,11	16 917 176,20	11 407 181,91
32.20.06. Innovaatorahoituskeskus Tekesin toimintamenot (nettob)(siirtomr 3 v)	38 152 000,00	42 153 000	30 677 741,30	11 475 258,70	42 153 000,00	0,00	17 695 895,25	59 848 895,25	48 112 903,00	11 735 992,25
32.20.06.1. Toimintamenot (KPY)	32 155 000,00	38 893 000	30 622 126,30	8 270 873,70	38 893 000,00	0,00	5 752 716,37	44 645 716,37	36 374 842,67	8 270 873,70
32.20.06.2. Hanke- ja ohjelmatoiminta (KPY)	5 997 000,00	3 260 000	55 615,00	3 204 385,00	3 260 000,00	0,00	11 943 178,88	15 203 178,88	11 738 060,33	3 465 118,55
32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomr)	335 351 786,28	324 500 000	335 441 666,36		335 441 666,36	-10 941 666,36				
32.20.42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (smr 3v)	3 000 000,00	4 000 000	0,00	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	8 327 075,00	12 327 075,00	4 261 677,49	7 006 114,01
32.20.42.1. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (KPY)	3 000 000,00						3 200 000,00	3 200 000,00	193 885,99	3 006 114,01
32.20.43. Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (smr3v)	0,00	43 000 000	8 919 878,00	34 080 122,00	43 000 000,00	0,00		43 000 000,00	8 919 878,00	34 080 122,00
32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomr)	141 613 290,65	144 200 000	141 827 409,25		141 827 409,25	2 372 590,75				
32.20.89. Pääomasijoitus Tekes Pääomasijoitus Oy:lle (smr 3v)	30 000 000,00	15 700 000	0,00	15 700 000,00	15 700 000,00	0,00	26 000 000,00	41 700 000,00	15 000 000,00	26 700 000,00
32.50.43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomr)		300 000	112 155,00		112 155,00	187 845,00				
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkoajayhteistyö- ja muihin koheesiopoliittikan ohjelmiin (arviomr)	6 997 024,00	18 311 753	18 311 753,00		18 311 753,00	0,00				
32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	6 997 024,00	18 311 753	18 311 753,00		18 311 753,00	0,00				
32.60.40. Energiatuki (arviomr)	1 477 672,00	2 187 717	2 187 717,40		2 187 717,40	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	604 050 401,50	601 435 387	542 855 691,60	66 960 926,20	609 816 617,80	-8 381 230,61	103 005 054,23	210 858 054,23	109 623 162,93	99 975 114,51

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Vuoden 2017 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvio- ja määrärahatarve (1000 €)					
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Talousarvio- menot 2017	Määrä- rahatarve 2018	Määrä- rahatarve 2019	Määrä- rahatarve 2020	Määrä- rahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
32.20.20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta ¹⁾	210 739	0	0	0	0	0	117	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	210 739						117	0	0	0	0	0
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0		0	0	0	0	0	0
32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	2 806 480	240 515	0	240 515	240 513	2	335 324	202 800	110 600	33 100	19 500	366 000
Aikaisempien vuosien valtuudet	2 806 480						268 684	125 600	51 600	15 100	9 500	201 800
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		240 515	0	240 515	240 513	2	66 641	77 200	59 000	18 000	10 000	164 200
32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	947 052	156 823	16 112	172 935	172 925	10	141 827	82 300	38 250	12 150	2 200	135 900
Aikaisempien vuosien valtuudet	947 052						81 544	31 000	9 250	2 950	100	43 300
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		156 823	16 112	172 935	172 925	10	60 283	51 300	29 000	9 200	2 100	92 600
Yhteensä	3 964 272	397 338	16 112	413 450	413 438	12	477 269	285 100	148 850	45 250	21 700	501 900

¹⁾ V: 2010 momentit 32.20.20 ja 32.20.40 on yhdistetty yhdeksi momentiksi 32.20.40. Määrärahatarpeet esitellään kuitenkin niin kauan, kuin aikaisempien vuosien valtuuksien käytöstä on määrärahatarvetta.

Jakopäätöksillä saadut valtuudet:

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Vuoden 2017 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvio- ja määrärahatarve (1000 €)					
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Talousarvio- menot 2017	Määrä- rahatarve 2018	Määrä- rahatarve 2019	Määrä- rahatarve 2020	Määrä- rahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
32.60.40 Energiatuki	7 630	23 650	0	23 650	23 479	171	2 188	17 758	6 976	1 255		25 989
Aikaisempien vuosien valtuudet	7 630						1 233	1 758	1 476	255		3 489
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		23 650	0	23 650	23 479	171	955	16 000	5 500	1 000		22 500
32.60.40 Yhteensä	7 630	23 650	0	23 650	23 479	171	2 188	17 758	6 976	1 255		25 989

Jakopäätöksillä saadut valtuudet:

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Vuoden 2017 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Talousarvio-menot 2017	Määrä-rahatarve 2018	Määrä-rahatarve 2019	Määrä-rahatarve 2020	Määrä-rahatarve myöhemmin	Määrä-rahatarve yhteensä
32.20.43 Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin 2)	595	0	0	0	0	0	112	469	0	0	0	469
Aikaisempien vuosien valtuudet	595						112	469	0	0	0	469
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.20.43 Yhteensä	595	0	0	0	0	0	112	469	0	0	0	469

2) momentti vaihdettu 32.50.43 vuonna 2017

Jakopäätöksillä saadut valtuudet:

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Vuoden 2017 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Talousarvio-menot 2017	Määrä-rahatarve 2018	Määrä-rahatarve 2019	Määrä-rahatarve 2020	Määrä-rahatarve myöhemmin	Määrä-rahatarve yhteensä
24.30.66 Varsinainen kehitysteistyö (BEAM)	0	3 500	0	3 500	3 500	0	0	2 556	858	86	0	3 500
Aikaisempien vuosien valtuudet	0											0
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		3 500	0	3 500	3 500	0	0	2 556	858	86	0	3 500
24.30.66 Yhteensä	0	3 500	0	3 500	3 500	0	0	2 556	858	86	0	3 500

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)	Vuoden 2017 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)					
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Talousarvio-menot 2017	Määrä-rahatarve 2018	Määrä-rahatarve 2019	Määrä-rahatarve 2020	Määrä-rahatarve myöhemmin	Määrä-rahatarve yhteensä
32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (2014-2020)	34 363	5 864	5 884	11 748	8 228	3 521	18 312	6 880	5 160	1 720	3 440	17 200
Aikaisempien vuosien valtuudet	34 363						18 289	3 598	2 698	899	1 799	8 995
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		5 864	5 884	11 748	8 228	3 521	23	3 282	2 461	820	1 641	8 205
32.50.64 Yhteensä	34 363	5 864	5 884	11 748	8 228	3 521	18 312	6 880	5 160	1 720	3 440	17 200
Valtuudet yhteensä	4 006 860	430 352	21 997	452 349	448 645	3 704	497 881	312 763	161 844	48 311	25 140	549 058

12 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	0,00		1 072,50	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	21 661,90		12 420,10	
Muut toiminnan tuotot	<u>37 014,74</u>	58 676,64	<u>18 245,12</u>	31 737,72
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	112 880,04		855 204,54	
Henkilöstökulut	26 174 683,11		20 919 614,08	
Vuokrat	2 437 669,05		1 847 576,49	
Palvelujen ostot	19 611 805,74		14 621 250,20	
Muut kulut	2 503 128,43		17 638 914,87	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 308 002,27		-1 290 198,15	
Poistot	812 191,88		400 608,09	
Sisäiset kulut	<u>4 663 240,72</u>	<u>-55 007 596,70</u>	<u>5 155 225,09</u>	<u>-60 148 195,21</u>
JÄÄMÄ I		-54 948 920,06		-60 116 457,49
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	8 299 942,73		7 296 959,35	
Rahoituskulut	<u>-50 785 642,06</u>	-42 485 699,33	<u>-34 265 986,90</u>	-26 969 027,55
JÄÄMÄ II		-97 434 619,39		-87 085 485,04
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot	<u>408 021,37</u>	408 021,37	<u>127 537,19</u>	127 537,19
Kulut				
Paikallishallinnolle	12 766 483,32		10 648 731,17	
Elinkeinoelämälle	194 919 111,89		193 452 294,83	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	3 182 102,75		2 968 301,90	
Ulkomaille	14 613 456,78		0,00	
Yliopistoille	122 071 320,93		88 947 490,15	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>41 223 998,00</u>	<u>-388 776 473,67</u>	<u>36 240 484,00</u>	<u>-332 257 302,05</u>
JÄÄMÄ III		-485 803 071,69		-419 215 249,90
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	0,00		257,40	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-4 082 916,79</u>	<u>-4 082 916,79</u>	<u>-3 153 854,08</u>	<u>-3 153 596,68</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-489 885 988,48</u>		<u>-422 368 846,58</u>

13 Tase

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	17 508,46		25 669,81	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 999 870,71		3 254 497,14	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>758 598,17</u>	3 775 977,34	<u>0,00</u>	3 280 166,95
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	12 574,00	12 574,00	0,00	0,00
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	59 050 100,00		44 050 100,00	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>111 004 642,72</u>	<u>170 054 742,72</u>	<u>122 110 130,74</u>	<u>166 160 230,74</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		173 843 294,06		169 440 397,69
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	776 202 642,35	776 202 642,35	713 457 659,25	713 457 659,25
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	8 627,70		178 891,73	
Siirtosaamiset	3 407 683,91		3 324 962,76	
Muut lyhytaikaiset saamiset	336 549,71		343 999,19	
Ennakkomaksut	<u>19 523,96</u>	3 772 385,28	<u>2 000,00</u>	3 849 853,68
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	0,00		2 348,61	
Muut pankkitilit	32 124,35	<u>32 124,35</u>	<u>57 065,52</u>	<u>59 414,13</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		780 007 151,98		717 366 927,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>953 850 446,04</u>		<u>886 807 324,75</u>

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	177 908 591,64		177 908 591,64	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	694 512 349,22		614 072 945,36	
Pääoman siirrot	555 810 940,20		502 808 250,44	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-489 885 988,48</u>	938 345 892,58	<u>-422 368 846,58</u>	872 420 940,86

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAINEN

Saadut ennakot	235 299,08		99 218,67	
Ostovelat	4 763 963,48		2 454 109,43	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	524 026,03		456 571,14	
Edelleen tilitettävät erät	469 479,77		371 453,43	
Siirtovelat	5 416 520,70		5 251 775,96	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>4 095 264,40</u>	15 504 553,46	<u>5 753 255,26</u>	14 386 383,89

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

15 504 553,46**14 386 383,89**

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

953 850 446,04**886 807 324,75**

14 Liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta.

1) Momentin 32.20.83 vuodelta 2016 käyttämättä jääneistä myöntövaltuuksista sai tehdä päätöksiä vielä vuonna 2017.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa lisättiin momentin 32.20.06 toimintamenoja 0,630 milj. euroa siirtona momentilta 32.01.02, mikä johtuu Ely-keskuksista vuoden 2017 alusta siirrettyjen henkilöiden palkkaus- ja muiden menojen tarkentumisesta. Hanke- ja ohjelmatoiminnan menoja vähennettiin 2,0 milj. euroa siirtona momentille 32.50.41 Tekesin ja Finpron kansainvälisen ohjelmayhteistyön vahvistamiseksi. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen momentin 32.20.40 määrärahoja lisättiin 10,0 milj. euroa ja lisäys aiheutuu rahoituspäätösten maksatusarvioiden tarkentumisesta. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan momentin 32.20.83 määrärahoja lisättiin 4,3 milj. euroa ja valtuutta lisättiin 10,0 milj. euroa. Määrärahan lisäys on siirtoa momentilta 32.20.89 Pääomasijoitus Tekes Pääomasijoitus Oy:ltä ja on tarkoitus käyttää pilotointi- ja demonstraatiohankkeiden rahoitukseen. Tekes Pääomasijoitus Oy:n määrärahojen vähennys aiheutui vähentyneestä pääoman tarpeesta vuonna 2017.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 12.10.2017 Tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen momentin 32.20.40 määrärahaa sai ylittää 40,0 milj. euroa (ylityslupa). Ministeriön päätöksellä 15.12.2017 saman momentin määrärahaa sai ylittää 12,0 milj. euroa (toinen ylityslupa). Ylitysluvat tarvittiin, kun rahoituspäätösten maksatusennusteiden toteutumista arvioitiin uudestaan syksyn mittaan.

Kolmannessa lisätalousarviossa myönnettiin 40,0 milj. euroa momentille 32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen. Tässä vahvistettiin aikaisemmin myönnetty vastaavan suuruinen ylityslupa.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 16.2.2017 jaettiin momentilta 4.16.32.20.42.1 Innovaatiokeskittymien kehittäminen määrärahaa 200 000 euroa Innovatiiviset kaupungit-ohjelman (INKA) toteuttamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 20.2.2017 jaettiin momentilta 4.16.32.01.21 Tekesille hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa 240 000 euroa Team Finland palveluprosessin digiloikkaa varten. 11.12.2017 Tekes palautti edellisenä vuonna saatua vuoden 2016 tuottavuusrahaa 14 497,51 euroa, sillä se oli osoitettu Energiatuen järjestelmämuutoksiin ja rahaa ei tarvittu enää tähän hankkeeseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 27.2.2017 jaettiin momentilta 32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen 3,0 milj. euroa Team Finland- toimintaan (messuavustus).

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 11.4.2017 jaettiin momentilta 32.50.43 Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin 0,3 milj. euroa määrärahaa vientirengashankkeita koskevien avustuspäätösten ennakoiden ja tilitysten maksamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä 29.8.2017 jaettiin momentilta 32.20.42 Innovaatiokeskittymien kehittäminen vuoden 2017 määrärahaa 4,0 milj. euroa Innovatiiviset kaupungit-ohjelman (INKA) toteuttamiseen. Tekes palautti 24.8.2017 ministeriölle vuoden 2015 määrärahaa

saman verran, sillä se olisi jäänyt käyttämättä vuonna 2017.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä 20.1., 13.7., 6.10. ja 8.12.2017 osoitettiin momentilta 32.60.40 Energiatuki valtuutta yhteensä 23,65 milj. euroa. Päätöksellä 3.2.2017 osoitettiin arviomäärärahaa 10,0 milj. euroa kansallisten energiaturkihankkeiden maksatukseen ja päätöksellä 2.3.2017 osoitettiin samalta momentilta arviomäärärahaa 3,6 milj. euroa liikenteen toisen sukupolven biopoltoaineiden kehitysohjelman mukaisten hankkeiden maksatukseen. Ministeriölle palautettiin 13.12.2017 yhteensä 11,3 milj. euroa, sillä erityisesti vuoden 2017 valtuuden maksatukset eivät voineet toteutua jo myöntövuonna. Ministeriö on päätöksellään 25.1.2018 vahvistanut energiaturien käytön 2 187 717,40 euroa vuodelle 2017.

Työ- ja elinkeinoministeriö on päätöksellään 29.1.2018 vahvistanut EAKR 2014-2020 arviomäärärahan käytön 18 311 753,00 euroa vuodelle 2017.

Ulkoasiainministeriön päätöksellä jaettiin 2.2.2017 valtuutta momentilta 24.30.66.4 Varsinainen kehitysyhteistyö käyttösuunnitelman kohtaan Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö 3,5 milj. euroa. Myöntö- ja sopimusvaltuus oli käytettävissä 31.12.2017 saakka. Valtuus osoitettiin Tekesin hallinnoimalle BEAM (Business with Impact) -kehitysinnovaatio-ohjelmalle.

2) Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset on muutettu euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakursseja.

Valuutta	Kurssi 31.12.2017
CNY	7,8044

3) Arvostusperusteissa ei ole tehty muutoksia. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenoista poistosuunnitelman mukaisesti.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

		Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä 2017	Käyttö 2017	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.20.06. Innovaatorahoitus- keskus Tekesin toimintamenot (smr 3v)											
Bruttomenot		38 524 645,90	42 253 000,00	30 950 494,96		42 425 753,66				48 386 452,79	
Bruttotulot		372 645,90	100 000,00	272 753,66		272 753,66				273 549,79	
Nettomenot		38 152 000,00	42 153 000,00	30 677 741,30	11 475 258,70	42 153 000,00	0,00	17 695 895,25	59 848 895,25	48 112 903,00	11 735 992,25

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Päälukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	324 500 000	10 941 666,36	3
32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	324 500 000	10 941 666,36	3
...			
Päälukat yhteensä	324 500 000	10 941 666,36	3

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala			
Vuosi 2015			
24.30.66.4	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	1 916,00	1 916,00
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala			198 577,29
Vuosi 2015			
31.40.44.1	Avustukset media-alan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin	183 010,50	
31.40.44.4.	Media-alan innovaatiokilpailun järjestäminen ja muu edistämisen- ja aktivointitoiminta	15 566,79	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			1 059 283,50
Vuosi 2015			
32.20.42	Innovaatiokeskittymien kehittäminen	1 059 283,50	
Päälukat yhteensä			1 259 776,79
Vuosi 2015			

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	22 482 986,80	17 748 126,74
Palkat ja palkkiot	21 737 999,73	17 762 880,05
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	744 987,07	-14 753,31
Henkilösivukulut	3 691 696,31	3 171 487,34
Eläkekulut	3 343 123,56	2 852 465,44
Muut henkilösivukulut	348 572,75	319 021,90
Yhteensä	26 174 683,11	20 919 614,08
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 023 183,82	809 244,90
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	7 260,00	5 940,00
Johto	1 920,00	1 540,00
Muu henkilöstö	5 340,00	3 620,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
1149 Muut pitkäaikaiset menot	tasapoisto	3 vuotta	33,33	0 %
125-126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	7 vuotta	14,29	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3 vuotta	33,33	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
127 Kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20,00	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoja			
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	ei poistoja			
136 Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	ei poistoja			

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik.menot	Ennakkomaksut Keskener.hank.	Yhteensä
Hankintameno 01.01.2017	66 416,23	4 800 659,19	0,00	4 867 075,42
Lisäykset	0,00	549 404,10	1 223 235,09	1 772 639,19
Vähennykset	0,00		-464 636,92	-464 636,92
Hankintameno 31.12.2017	66 416,23	5 350 063,29	758 598,17	6 175 077,69
Kertyneet poistot 01.01.2017	40 746,42	1 546 162,05	0,00	1 586 908,47
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	8 161,35	804 030,53	0,00	812 191,88
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset				
Kertyneet poistot 31.12.2017	48 907,77	2 350 192,58	0,00	812 191,88
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	17 508,46	2 999 870,71	758 598,17	3 775 977,34

Aineelliset hyödykkeet

	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Muut aineell. hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 01.01.2017	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	12 574,00	0,00	0,00	12 574,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017	12 574,00	0,00	0,00	12 574,00
Kertyneet poistot 01.01.2017	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset				
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	12 574,00	0,00	0,00	12 574,00

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Arvopaperit	Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 01.01.2017	44 050 100,00	122 110 130,74	166 160 230,74
Lisäykset	15 000 000,00	29 862,76	15 029 862,76
Vähennykset	0,00	-3 746 191,85	-3 746 191,85
Hankintameno 31.12.2017	59 050 100,00	118 393 801,65	177 443 901,65
Kertyneet poistot 01.01.2017	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	-7 389 158,93	-7 389 158,93
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	-7 389 158,93	-7 389 158,93
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	59 050 100,00	111 004 642,72	170 054 742,72

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2017	2016	Muutos 2017-2016
Korot euromääräisistä saamisista	8 299 089,31	7 299 246,92	999 842,39
Korot valuuttamääräisistä saamisista	116,12	131,43	-15,31
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	737,30	-2 419,00	3 156,30
Osingot	0,00	0,00	0,00
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	8 299 942,73	7 296 959,35	1 002 983,38
Rahoituskulut	2 017	2 016	Muutos 2017-2016
Korot euromääräisistä veloista	307,01	1 188,52	-881,51
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	50 785 335,05	34 264 798,38	16 520 536,67
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	50 785 642,06	34 265 986,90	16 519 655,16
Netto	-42 485 699,33	-26 969 027,55	-15 516 671,78

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31.12.2017	2017	2017	31.12.2016	2017-2016
Yritykset	772 727 396,03	147 274 837,13	84 641 485,19	710 094 044,09	62 633 351,94
Yritykset	763 673 219,83	144 469 058,13	84 641 485,19	703 845 646,89	59 827 572,94
-Julkiset yritykset	453 913 680,37	63 497 195,45	41 069 574,50	431 486 059,42	22 427 620,95
-Yksityiset yritykset	309 759 539,46	80 971 862,68	43 571 910,69	272 359 587,47	37 399 951,99
Asuntoyhteisöt	9 054 176,20	2 805 779,00	0,00	6 248 397,20	2 805 779,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 474 574,49	379 253,00	264 510,00	2 359 831,49	114 743,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	2 474 574,49	379 253,00	264 510,00	2 359 831,49	114 743,00
Kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	175 000,00	0,00	0,00	175 000,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	175 000,00	0,00	0,00	175 000,00	0,00
Yhteensä	775 376 970,52	147 654 090,13	84 905 995,19	712 628 875,58	62 748 094,94

Liitteessä 9 esitetään tiedot ainoastaan Tekesin tuotekehityslainoista. Tiedot Tekesin pääomalainoista esitetään liitteessä 10. Sektorijako perustuu Kaupparekisterin ja Valtiokonttorin lainajärjestelmän tietoihin.

Sektorikohtaiset lainapääoman alkusaldot ovat muuttuneet vuoden 2015 tilinpäätöksessä ilmoitetuista. Sektorikohtaiset erot johtuvat tehdyistä sektorimuutoksista. Asiakkaiden nostamattomat lainamaksatuspäätökset sisältyvät Yritykset-sektorin tietoihin, 5.662.691 € vuonna 2016 ja 4.049.071,80 € vuonna 2017.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina-arvo	31.12.2017		Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	31.12.2016	
			Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %			Markkina- arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	50001		59 050 100,00				44 050 100,00	
Fird-osuuskunta	1		100,00	25			100,00	
Tekes Pääomasijoitusyhtiö Oy	50000		50 000,00	100			50 000,00	
Tekes Pääomasijoitusyhtiö Oy			59 000 000,00	100			44 000 000,00	
Osakkeet ja osuudet yhteensä	50001		59 050 100,00				44 050 100,00	

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	111 004 642,72	122 110 130,74
Pääomalainat	111 004 642,72	122 110 130,74
Perustamisvaiheen pääomalainat		
...		
Yhteensä	111 004 642,72	122 110 130,74

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2017	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	73 281 400,95	12 049 348,39	25 673 893,38	0,00	0,00	0,00	111 004 642,72
Euromääräiset lainasaamiset	13 382 872,03	536 292 801,04	224 339 864,31	25 340,63	459 994,05	876 098,46	775 376 970,52
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	32 124,35	0,00	0,00	32 124,35
Yhteensä	86 664 272,98	548 342 149,43	250 013 757,69	57 464,98	459 994,05	876 098,46	886 413 737,59

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2017	Määrärahatarve 2018	Määrärahatarve 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 400 635,38	1 330 860,50	1 330 860,50	1 330 860,50	3 659 866,39	7 652 447,89

Vuokrasopimus on voimassa 30.9.2023 saakka.

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarviomenot 2017	Määrärahatarve 2018	Määrärahatarve 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	1 400 635,38	1 330 860,50	1 330 860,50	1 330 860,50	3 659 866,39	7 652 447,89

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Innovaatorahoituskeskus Tekesillä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Innovaatorahoituskeskus Tekesillä ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

Liite 15: Velan muutokset

Innovaatorahoituskeskus Tekesillä ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Innovaatorahoituskeskus Tekesillä ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tekesillä ei ole oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi olennaisuuden periaatteen mukaisia muita tietoja.

15 Allekirjoitukset

Tekesin johtokunta on hyväksynyt tilinpäätöksen.

Helsingissä 26. helmikuuta 2018

Johtokunta

Pertti Korhonen, puheenjohtaja

Timo Ahopelto

Katja Keitaanniemi

Leena Vestala

Pääjohtaja

Pekka Soini

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä

Maarit Rannisto

Ylitarkastaja

Petri Peltonen, varapuheenjohtaja

Markku Keinänen

Miia Porkkala

Innovaatorahoituskeskus Tekes on 2018
alusta lähtien Business Finland.
www.businessfinland.fi

Tekes